

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

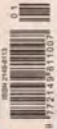
Ekim 2017 Sayısı 25 Fiyatı: 7 TL

2. yıl
özel sayısı
Edebiyatçıların
sokakları,
mekanları...

Masa da masaymış ha...

Ataol Behramoğlu • Ahmet Ümit • Nejat İşler • Nevşin Mengü • Fatih Portakal • Umay Umay
Şükrü Erbaş • İclal Aydın • Otisabi • İsmail Saymaz • küçük İskender • İlhan İrem • Emre Kongar
Haluk Levent • Ayşe Arman • Necati Tosuner • Aslı Tohumcu • Hakan Demir • Müfit Can Saçıntı
İsa Çelik • Esin İris • Onur Behramoğlu • Ali Lidar • Erk Acarer • Meltem Yılmazkaya • Ünsal Ünlü
Burcu Bakdur • Orhan Aydın • Haydar Ergülen • Aliser Delek • Pınar Ergün • Caner Cindoruk
Gökçe Kılınç • Ayşe Arman • Fatih Portakal • Alpay Erdem • Sedat Orman • Evrim Kuran • Önder Abay
Mehmet Akın Aksoy

Edebiyat tarihinin en genç Hamlet'i babasının katline engel olabilecek mi?

Hamileliğinin son aşamasındaki Trudy, ihanet ettiği kocası John'u kafasının karışık olduğu bahanesiyle evlerinden uzaklaştırdıktan sonra son derece sığ, çıkarıcı ve bayağı kayınbiraderi Claude'la yaşamaya başlar. Trudy ve Claude, John'a ait paha biçilemez eve konmak için planlar yaparlar. Fakat bu kumpası ilk aşamasından beri takip eden bir kulak misafirleri vardır: Trudy'nin rahminde, kendisini bekleyen geleceğe doğup doğmama konusundaki kararını henüz verememiş bir fetüs.

Ünlü İngiliz yazar Ian McEwan'ın anlatıcılığını bir fetüse yaptırdığı, embriyonun yapısı gereği monolog bir anlatımla ilerleyen, nüktesi bol ve akıcılığını kaybetmeyen bir dille kotardığı bu roman, klasik suç hikâyesinden beklenenleri başarıyla karşılarken en özgün Hamlet uyarlamalarından birisi olarak anılmayı hak ediyor.

Fındık Kabağı
Ian McEwan
Çeviren: İknur Özdemir
Roman, 152 s.

YKY'DE YENİ KİTAPLAR

Gelip Geçerken
Christopher Isherwood
Çeviren: Yeşim Seber
Roman, 332 s.

Karate Vuruşu
Dorte Nors
Çeviren: Murat Alpar
Roman, 80 s.

Kuzeyli Annem
Jean-Louis Fournier
Çeviren: Aysel Bora
Roman, 152 s.

Hayal gücü, çocuk, şiir

merhaba

Biz ilk sayımızı çıkardığımızda yine sonbahardı, yine aylardan bu aydı ve ilk sayfamızda koca bir merhaba vardı.

Zaman bazen eğiterek, bazen de öğütürerek geçer bir ömrün üzerinden. Hepimizin payına bu ikisi birden düştü.

İki sene boyunca bazen eksiktik, bazen matemdik, bazen cesur, bazen de ürkektik.

Her şey vardı hepimizde, bolca karıştık, karışıkça bulduk birbirimizi, tanıştık.

Bu derginin sayfalarına siz her dokunduğunuzda başka bir dostluk var etti kendini. Kelimelerle kurduğumuz bu dünyada, insanı anlamaya çalıştık.

Şimdi çok kalabalığız,

şimdi daha fazla söyleyecek sözümüz var,

şimdi söz söyleyecek daha çok yazarımız var,

şimdi sözümüze kulak veren, bizi var eden daha çok okurumuz var.

İnsanın insana en çok dokunacağı, insanın kendini anlayacağı, insanın derdini en çok anlatacağı zamanlardayız şimdi.

Şimdi ikinci yılımız.

Bavul'a sevginiz daim,

Umutunuz hep diri,

ikinci yılımız da kutlu olsun.

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

Sordular, söyledim... Çocukluk sonsuzluktur. İnsanın bütün yaşlarıdır. Yaşama gücünün tükenmez hazinesidir. Bütün zamanlarda, bütün acılarda ve sevinçlerde, geriye dönüp yeni hayat bilgileri edindiğimiz, yaşama gücü bulduğumuz, kendimizi sevdiğimiz, başkalarını anlamının kapısını araladığımız sonsuz okuldur dünyanın, dedim.

Hayal gücü, çocuk, şiir... "Akşam oldu, haydi eve," diyen annesine, "Neden akşam oldu?" diyen çocuktur şiir ya da gözleri deniz kadar büyümüş bir çocuğun, "Denizi kim yaptı baba?" sorusudur. İnsan bu iki sorudan yürüyebilseydi, kimbilir nasıl bir hayata varacaktı? Çocukluğun hayal hanesindeki o sonsuz görüntüler, büyülu yaşantılar, arzular, sevgiler... Büyüklere şunu öğretmiştir: Farklı düşünebiliriz; korkusuz yaşayabiliriz; istediğimizle ulaşabiliriz. Alt bilinçte, tozlar içinde duran bu masum bilgi, ileride büyüdüğçe, sıkıntı yumağına döndükçe, bizimle birlikte yaratıcılığın hazinesinden söz alacaktır.

Coğrafyamızın bütün çocuklarının korkularından, acılarından, dayaklarından, gözyaşlarından, masallarından, ağıtlarından, türkülerinden, uzakların hiç bitmeyen hayallerinden, bulanık göklerden, ay ışığı kandillerinden, elma bahçelerinden, buğday tozlarından, sürekli bir gitme isteğinden yapılmış bir çocukluktu benim de payıma düşen. Küçük kalbimiz teslim olmamayı bu şiddetten, bu hayalet evlerden öğrenmiştir. İnsanın canına yapışan bir eziklik; büyük yapıları, ışıklı çarşları, kalabalıkları, gösterişli hayatları kendinden değerli

gören zehirli bir duygu... Belki de yazmanın en derininde, bu duygunun karşısına, bir eşitlik şarkısıyla çıkma güdüsü yatmaktadır.

Sordular... Ben çocuğu, diğer canlıların yavrularından ayrı düşünmem. İğdülleriyle solukalan, büyüklere kötülük bilgilerinden uzak, sevmesi ya da sevmemesi sadece aldığı haza bağlı bir güzellik. Bahçedeki gül yaprağı, köpek yavrusu, çınar şıvgısı. Bu, bir başına ne iyidir, ne kötü. İnsanın kurduğu hayatın ilk harfleridir. Güzeldir ama yaşamak için yeterli değildir bu güzellik. İnsan bir gün bunu öğrenir. Çok erken büyür. Erken büyüyen bu çocuk, yıllar sonra dönüp yine çocuk olacaktır. Hayatın diyalektiği dediğimiz o sonsuz çark, biziacıyla, sevinçle, hevesle, şiddetle, merhametle... Bir varoluş mucizesine çevreler. İnsan, kendi içinden durmadan kendini doğuracaktır. Çocuk olarak doğuracaktır, yetişkin olarak doğuracaktır.

İnsanı ve dünyayı yeniden kuran her bilgi alanı, çocukluğa dönmeden cümle kuramaz. Hayatın büyümesi, vardığı yerleri çocukluğun aynasına tutmasıyla olanaklıdır. Bunu yapmayan insandan, sevgisiz bir canavar, bir cehalet heylulası doğacaktır. Bu ayna, bu dönüşler yorucudur ama başka bir yerde bulamaya çalışmamız iyileşme de bu yorgunlukta saklıdır.

ŞÜKRÜ ERBAŞ

Bak Vine Sınırlendim

Gerçek sanat hiç zarf, kibar olmadığı için (etik, estetik olabilir) uygun sözcüklerle dersem yazarlar "rahim"dir, içine alır - döler, büyütür. Şairler "çüktür, amdır" kabaca, meseleye sadece haz kısmından bakabilir; 'döllenme, büyütme'zun iş' deyip 'çiçek açtım bitki misali' deyip kestirip atabilir. Romancıların kapitalizme barınması bu yüzden kolay olmuştur, uygarlık nöbetçisidir onlar. Şairler, pervasıdır. Aile kuramaz. Aile kursa yıkılır. Devletle, halvetle anlayamaz. Anlaşacağı rejim kurulsu bir saat sonra kavga çıkarır. Sorun çocuklarıdır onlar. Sorun tespit komitesi. Bıçımçı, ikerikç, toplumcu olsalar ne olur - her biri keçi olmayı özleyen oğlaktır. Bu konuda tersini konuşanlar da seks yapamayan, dürüst olmayan, iktidarcı, kuyupak, kendini yamada dökün gören organizmalardır. Biriken sunları için, sevinçin, yazın, üretin, türetin! Hayat sevmeyi hak edemeyecek kadar şık. Soymanın onu. Çıplakken çirkim.

Beynin Zor Zamanları

Hafıza kaybı şüpheyle müşahade altına alınan insanlıkta kalıcı bunama nedeniyle dünyayı unutmaya eğilimi görülmüştür. 'Uygarlık' sözcüğünü dışarıda bırakıp Medine göndermeli 'Medeniyet'ten medet umanlar kendi Simurg'larının peşindedir. Yedi düvel ile pişeceklerdir: İstek, aşk, marifet, istigna (gönülsüz davranış, doygunluk), tevhid (Allah'ın tekliğine inanç), hayret ve yokluk. Beynin bu, etten bir organı da saatli bomba gibidir - yaşlanınca infilak eder.

Kutu Kutu Penze

küçük İSKENDER

Portre Ateşlemeleri - I

İstisnai bir adamdı bizim bakkal. Babamın ölümünden sonra rakı almak için dükkâna uğradığımda yüzüme manasızca bakmış ve göyle cümleler kurmuştu: "Çok üzüldüm. Çünkü üzücü bir durum. Üzülmek gerek. Allah rahmet eylesin. Nur içinde çürüsün!"

Portre Ateşlemeleri - II

Genç kuşak tiyatrocularındı. Konservatuardan mezun olur olmaz bir dizide yan rol kapmış, ekranda sık görünürlüğünü yakışıklı, şıvalılıkkeyince de birkaç yıldı adı "hovarda"ya çıkmıştı. Hovarda diydük, nedeni basitti. Hovarda sözcük olarak artık kullanımdan düşmüştü ve biz taşıdığı tüm anlamı bu zibilde biriktirmeye karar vermiştik. Okulundan bir arkadaşına isimizi düşmüştü ne yazık ki; nereden bulabileceğimizi sordüğümüzda: -Çok değişmiştir, yıllar geçti. Yataka görsem tanımam, dedi.

Sefiller ve Çimen

Gökyüzüne sokulmak isteyen birini tanımlayım. Duygusalıktan değil bu çabası, tamamen uzay aşkıyla yanıp tutuşmakla ilintili. Samanyolu, galaksimiz de tatmin etmemeli olur; aktının ermediği özgürlüğü - kendi de dâhil - nesneden azat için öteye gidebilmek arzusunun öteye gidememe kabiliyetsizliği ile çarpıştıran, koşturutan biri. Ne astronot ne de kozmonot. 'Gökmen' hiç. Mümkünse bir anda çay ocağında çalışmalı veya o tür bir iş. Gündüz milletin ağır kokusu, gece oldu mu herkesten gizli, matematik ve fen. Her şeyi iyice öğrenmeli. Gündüz vasıflarla, gece formülün sihiryle meşgul mütemadiyen. Yani; gündüz, vassaf - gece, bilge.

Özgürlük Heykeli'nin Etek Altı

Hanımefendinin meşalesi taştan; ne aydınlatır ne de yakar. Dönmüş kucunu Amerika'ya, illa Doğu'ya bakar, illa öteye bakar. Zavallımlar dibinde evsizler uyur. 'Adalet dağıtır belki' diye umutlansak, e terazisi de taştan ve sabit. Haktının ağırlığı yok yani. Haktı da, haksız da eşit. Kısaca Amerika'da 'eşit', 'shit' ile aynı anlamdadır.

Bu Resimdeki Kim?

Geçen ayki sorumuzun yanıtı elbette Jim Morrison'du; ilginç için teşekkürler. Kazananlar Gülhan Özgen, Berkay Gündüz, Haluk Erdik. Peki, şimdi resmini gördüğünüzü edebiyatçı kim? Adını doğru bilen (yazım hatası yapmayın) ilk üç kişiye imzalı el yazısı bir şiirimi göndereceğim. Yazarlarınıza adınız soyadınız ve adresinizi thesoujlam@gmail.com adresine gönderebilirsiniz.

Masalın Gerçek Başı

-Derhal bir sevgili tedarik etmeliyim, diye düşündü yurttandan çıkar çıkmaz denize koşan su kaplumbağası. Bir çift gaganın arasında yukanı doğru yükselirken hayali yarımlı kaldı, fikri sabitlemedi. Küçük bedeninden arta kalan kabuğu bir süre sonra gökten aşağı düştü. Elma olta işte, paylaşıldı.

Dudaktan Kabre

İçinde 'b, m, p' harfleri geçen kelimelerde buluşabiliyor alt ve üst dudak. Birbirlerine değmelerini, aşklarını kıskanan o kadar fazla kelime var ki; sırf sanılıp uyusunlar diye konuşmuyor, ayırmıyorum onları. Susmak, sevişenleri sevmektir bazen.

Sığmadığı ama sığındığı bir yer var

Üzüldü. Gerçekten üzgündü. İpe sapa gelmez bir sürü olayın ortasında kalmış; ilk kez tarafsızlığı onu oyuna getirmişti. Artık kocaman günah keçisiydi. Kendini savunacak hali bile yoktu. Öylece ufkta doğru bakıyor, birçok anlamsız kelimeyi yan yana dizip ağzında yuvarlıyordu. Yıllardır mala mülke değil insana yaptığı yatırımın ne kadar yanlış olduğunu anlıyor gibiydi. Gerçekten anlıyor muydu acaba? Tanrı ona idrak etmesi için yavaş yavaş geçen bir zaman tanıdı mı? Şiddet dozu gittikçe artan, işkence çeşidi olan bir hayat kurmuştu. Sonrasında ikinci hayatının umudu da yoktu.

İnanç sistemidünyaya düşerken bozulmuştu. Hâlâ düşünüyordu. İyi niyeti sanırım buydu. Düşünmek yani, düşünebilmek... Zehirlendiğinde insanın midesi bulanıyorsa için içinde ters giden şeylerin işaretidir. Şimdi de midesi duygularından bulanıyordu. Küçük bir kesikthen mikrop kapmış ölüyordu. Onun adına söylenecek tek kelime bırakmadan hem de. Ulu orta... Soytarı pencereden düşüyordu. Sözü günahsızlığını da peşinde götürerek. Ardında bıraktığı kahkahaların sebebi buydu işte. Ha..ha..ha.. Aptal işte.

Harcanmıştı tek hatasında. Silmişti onu en sevdiikleri. Ve belki de hiç... Hiç sevmemişti. Bu korkunç oyunun parçasıydı. Onun umutsuzluğundan beslenen çevresiyle uyum içinde olmak. Tercih hakkı olmuş muydu hiç? Düşünmek midesini gene kötü yapacaktı. Doğru soruları sorabilseydi, cevaplar yanlış bile olsa avunabileceği talihli olurdu. Off, onun 'of'u bile bozuk zil sesi gibi. Kilidine girmeyen yamuk anahtar gibi, ne kadar sularsan sula açmamakta ısrarlı olmuş çiçek gibi. İsrarla, inadına tükürdü felek. Biri kesin onunla eğleniyordu. Şimdi rahatlayabilir ama ya bu üzüntü nasıl geçecek?

Televizyondaki adam gibi sövüyor. Gerçeküstü gibi duran olayları mekanik mekanik izliyor. Başkalarının üzüntüsünü taklit etse? Allah Allah onun için yaratılan dünya bu kadar cıvı mı? Karma patlamadan doğmuş hatalı bünyesi almyor. Üzüntü çekilir gibi değil. Ama bak, içine sığmadığı ama sığındığı bir yer var. Ama bakıyor. Gözler hücrelerini okuyor-muş. Yine de yalnızlık önünde en ihtişamlı şekliyle durup "Hadi," diyor. "Hadi yine evimize dönelim." Sonra binlerce navigasyon açılıyor. Şimdi hafifçe sola dönün, sonra sağa, ama düz gitsene, lütfen, ama... Bıktık tersine sürme artık.

Onun evi, onun kalbi haritalarda gözüküyor. Sallanıp duran baş aşağı ip cambazı. Kimse bilmiyor zaten kim olduğunu. Onun ısrarı can sıkıcı bulunmak. Harcanmış odada bıraktığı tüm hazinesi. Geride kalan aynalar ve taraklar. Gece, uzun elektrik kesintileri yapıldığında annesi bu tarakları müzik aleti yapardı. Önlerine kağıt koyup nefesini üflerdi. Mızık sesi çıkardı. Biraz titrettiği ses. Ama dağıttı çocuk gözlerindeki karanlık korkusunu. Hayatın her şeyi rağmen devam ettiğini hatırlatacak az da olsa şefkat kalmamış mıydı? Üzüntü dev bir çöl gibi kaplıyor her yeri. Tek derdi iyi insan olmaktı. Delirmesini bile kendisi engelledi. Delirebilirdi ve böylece hiç üzülmeydi. Yalnız anlaşılacak gücüne gitmezdi. Ne güzel olurdu... Ama.

**Hayatın her şeyi
rağmen devam
ettiğini hatırlatacak
az da olsa şefkat
kalmamış mıydı?**

Müzik sesi ona iyi gelir. Hatırlamaya çalıştığı güzel şeylerin hepsi müzikte. Son sevgilisinin son güzel bakışı belki... Belki şeftalili onun için soyan arkadaşı. O şarap hafif soğutulmuş, iyi gelebilir, haberleri hiç açmamak da. Sabah erken kalkmak, sabahın taze kokusuna dayanıp kahve içmek. Sevdigi ruju sürmek. Arabayı bir yere doğru sürmek ama telaşsız, varılması gereken yer sen gittiğin için var gibi. İlacın etkisi geçtiğinde ağrı bir daha gelirse? Üzüntü onu yeniden yaratmak istiyor. Sadece kendisi için yaşasın istiyor. Bunu

İLHAN İREM

Tanrı aşktır

Dünya zamanında 60 yılı...
Bütün yolculuklarımın zamansızlığında
asırlarca ışık yılı süren yükselişlerin sonunda;
düneyi algılayarak anlatılması ve anlaşılması
zor olan çok boyutlu anlam denizlerine
vardım.

Sıcak su ile soğuk suyun aynı etkiyi yaratması
gibi, çoklu hissedişlerle her şeyi aynı
anda duyumsayabilen tanrısal yetkinliğe
ulaşıldığında aslında varılan yer hiçliktir.

Bu gezeğin özetinde;

Esasen hepsi bir bütün olan;

"Birleşsin Bütün Eller"den

"Cennet ilahileri"ne müzikal

yolculuğumun bugün

bulunduğu yer (ki bu yer

tek bir noktayı değil, sonsuz

noktaların oluşturduğu

sonsuz bir noktayı! İşaret

eder) mistik, metafizik

arayışların getirdiği kutsal

duyguların ötesindeki "hiçlik"tir.

Bu hiçlik anlamsızlığın değil, anlam

yoğunluğunun dışavurumudur.

O noktadan sonra kainatlarla bütünleşme

yetisi edinmiş olan ruhumuz yücelir...

Kısaca "Bilinen fizik kurallarının dışında aynı

anda pek çok şeyi duyumsayabilme yetisi"

olarak, tanrısal hissedişler içindeki insan bir

yüceliğin parçası olduğunun hisseder.

Deryaya karşıtımda bir damlanın hiçliği

bütünün anlamıdır...

Yüzdüğün, kanat çırtığın mavilerin

tamamısındır artık.

Evet, insan bir yüceliğin parçası olduğunun

hisseder...

İnsanlarca adlandırılmış bütün diğer

kavramlarla özdeş olarak kendi içsel ve ruhsal

yüceliğinin her şeyi oluşturan bütünün yani

BİR'in tamamıyla aynı özen gelen yapıtaşı

olduğunu duyumsar.

Parçası olduğu o özel duygularıya,

inançlarıya, umutlarına şekil verdiğini

kavrar.

O noktadan sonra insan; güzelliğin, aşkın ve

umudun kendisi olduğunu anlar.

Hayatında radikal devrim oluşturacak bir

cümle ile, "Bütün umudu kendisidir."

Kelime karşılığı yalnızlık ve kapanış olmayan

bir evrensel açılım başlar...

Ve o noktadan sonra, mikrokozmostan

makrokozmosa her şeyin kendi özüyle aynı

olduğunun bilincine ermiş insanın, (korku

içermeyen bir saygı içinde de olsa), kendi

dışında bir yaratıcı düşleyip ona inanması ve

tapınması, paradokstur.

Bu paradoks, tavus kuşunun kendi

kuyruğuna tapması olarak açıklayabiliriz.

(Bu nedenle "Cennet ilahileri" albümünün

arka kapağında kuyruğu kapalı bir tavus kuşu
resmi vardır)

Dinlerin insana dayattığı yöresel düşünceden
sıyrılıp daha çok boyutlu düşünmeye
çalışılmalı...

Dinler, tanrı kavramını yöreselleştirip, insanın
coğrafi hatta güncel sorunlarına cevap veren
bir sığınma aracı haline getirmişler.

Tanrı olabilir veya olmayabilir bu o kadar
önemli değil...

Sonuç olarak insanın düşlediği

ve düşündüğü her şey

gerçektir.

Yani tanrı insanları değil,

insanlar tanrıyı yarattı...

"Tanrı da insanları yarattı"

(!)

Ve o tanrı, düşünen ve

öğrenen her canlı özdeş

olarak, tüm kainatların hem

bütünü hem de parçası...

Kainatları oluşturan her şeyin ve

insanın da öyle olduğu gibi.

İnsan, cennetten, cehennemden dinlerden,

Allah'tan korkmadan, canlı-cansız ne varsa

sevebilme bilincine salt vicdani ile erdiğinde;

kendisini aşkla yaratmaya ve yaşadığı her an

yenilenme ve yeniden doğabilme yetisine de

ulaşır.

Yaratılışa değil evrime inanırım...

Ama o evrim ki; başlı başına bir kendini

yaratıştır!

Aynı BİRLikte aynı bütünün tamamı ve

parçaları olduğumuz tanrıyı severim...

O'na kızarım... O'na inanmam...

(İnandığım da olur, bir yoldaşıma,

sevdiğime inandığım gibi),

O'ndan korkmam...

Ama ben O'nun

sevgilisiyim... O da

benim!

Tüm insanların

olduğu gibi, özümüz

aynı olduğu için

aramızdaki Aşk

kaçınılmaz...

Aynaya, doğaya

ya da sevdiğime

baktığımda bütün

gördüklerim

O'dur...

O da aynen beni

görüyor gözlerinde,

ben öyle olduğumu

düşlediğçe...

Çünkü aynıyız... Sonsuz

Gaia'nın mücevherleriyiz

hepimiz.

**Milyarlarca düşünce
ve sonsuz ihtimaller
içinde sen başka türlü
düşündüğünde
kendi düşlerini
yaratırsın...**

Her şey boyutunda hiç...

Yokluk boyutunda sessiz...

O sessizlikten yağın muhteşem ezgiler
boyutunda sonsuz ahenkli...

Ayrı ayrı, ama iç içe...

"Şah damarımın daha yakın."

Tanrı Aşk'tır.

Aşk tanrıyı yaratır...

Sonra o tanrı Aşk'ına gönderir...

Bu mucize senin cennettindir...

Sen sonsuz hayatlarını yaratırsın o mucizevi

aşkla...

Aşk çoğalar sonsuzlukta...

Sürer...

Ve canımın aşkı;

Milyarlarca düşünce ve sonsuz ihtimaller

içinde sen başka türlü düşündüğünde;

Kendi düşlerini yaratırsın...

Ve onlar da sonsuzluğun parçası ve bütünü

olarak, diğerleri kadar gerçektir.

Hepsi BİR'dir.

İşik ve sevgiyle...

NEREDE KALMIŞTIK?

Yarım yüzyıldır İstiklal Caddesi'nde tarihe tanıklık eden Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık binamız, yenilenen mimarisiyle kapılarını açtı. Beyoğlu'nda kültür ve sanata destek olmaya kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Çünkü Yapı Kredi'de kültür ve sanata da hizmette sınır yoktur.

ATAOL BEHRAMOĞLU

Dostoyevski hakkında yazmak

Her alanda olduğu gibi edebiyat alanında da modalar geçer. Gerçekten değeri olan yazar zaman zaman unutulur gibi olsa da yeniden anımsanır. Yapıtı gündeme gelir, okunur, tartışılır. Fyodor Dostoyevski gerçekten değeri olan dünya yazarlarının kuşkusuz ki en önde gelenlerindendir. Peki, nedir gerçekten değeri olmak? Sanıyorum ki öncelikle üslup (biçem), anlatım tarzı, ses tonu, kompozisyon, kurgu özellikleri ve özgünlükleri... Ve hiç kuşkusuz, anlatılan şeye, içeriğe özgü (söz konusu "biçem"i de, belli ölçüde belirleyen) özellikler ve özgünlükler...

Rus yazarı Fyodor Dostoyevski'yi hem biçem, hem içerik bakımından, Rus ve dünya edebiyatında nereye koyuyoruz? Kendi ülkesinin ve dünya edebiyatının hangi yazarlarıyla, hangi yazınsal süreçleriyle ilgili? Bu yazarı böylesine etkileyici kılan biçem ve içerik özellikleri ve özgünlükleri ve varsa başka etkenler nelerdir? Bu sorunlara doğru, kesin, kapsayıcı yanıtlar vermek edebiyat biliminin alanına giriyor. Yazarlığı konusunda en çok sayıda ürün verilmiş dünya yazarlarının da ön sıralarındadır Dostoyevski... Bunlardan birkaç tanesi (anımsayabilişimce Andre Gide'nin ve Berdyayev'in yapıtları) dilimize de çevrildi. Benim bu yazıyla yapmaya çalışacağım ise, bir okuru olarak Dostoyevski'yle özel serüvenimi, bir ölçüde de kişiliğine ve yapıtına ilişkin bilgilerimi özetlemek sınırlı olacak. (Benden Dostoyevski konusunda yazmam istendiğinde, İstanbul dışına çıkmak üzüyordum. Şu anda yanımda ona ilişkin herhangi bir kitap, ansiklopedi vb. türünde bir yapıt yok. Fakat böylesi belki daha iyi...)

Okuduğum ilk yapıtları, onun da ilk yapıtlarıydı: "**Beyaz Geceler**", "**Ötekil**", "**İnsancıklar**", "**Ev Sahibesi**", Varlık Yayınları'nın unutulmaz cep kitapları dizisinde çıkmış yapıtlardı bunlar... Bu kitaplardan bende kalan en yoğun izlenim, dar mekânlarda, tavan aralarında sıkıntıyla yaşanan hayatlardı... Bir de, özellikle "**İnsancıklar**"daki patetik ses tonu... ("**Beyaz Geceler**"in bende hayal kırıklığı yarattığını söylemeliyim. Çünkü, bu romantik, garip

uzun öyküyü –ya da kısa romani- okumadan önce beyaz geceleri hep karlı geceler olarak hayal ederdim... Güneşin hiç batmadığı bazı Petersburg gecelerinin böyle adlandırıldığını daha sonra öğrenecektim.)

Dostoyevski'nin bende yarattığı ikinci ve çok daha büyük düş kırıklığı, "**Suç ve Ceza**"nın finaliyle ilgilidir. Raskolnikov'un suçunu itiraf edışı ve sürgüne gitmesi... Uğradığım düş kırıklığı kuşkusuz ki cinayeti olumlamam demek değildi. "Ceza"yı ağır bulmuştum. O sürgün, genç bir adamın yaşamının tümüyle sonuşu demekti. Bir

Dostoyevski, Rus gerçekliğinde bir doruktur. Puşkin'i, Gogol'u tanımaksızın, onun çıkışını ve farklılığını yeterince anlayamayız.

yazar, romanın kahramanına karşı nasıl bu kadar acımasız olabildi? Ama sonuçta Dostoyevski budur ve "**Suç ve Ceza**"nın finali benim için bugün de –romani, ilk gençlik yıllarımdan bugüne, bütünüyle bir kez daha okuyup okumadığımı anımsamıyorum ama- tartışmalıdır...

Sonra, başta "**Karamazov Kardeşler**" olmak üzere büyük oylumlu romanlarını, Ankara'nın karlı gecelerinde, "Milli Kütüphane" salonundaki bir masa lambasının ışığında –tam da Dostoyevski'ye yarışır bir ortamda- eski Rus alfabesiyle dizilmiş Rusça asıllarından okuyacaktım. Büyük

edebiyat düşünürü M. Bahtin'in "çok sesli roman" diye adlandırdığı yapıtları bunlar...
"Karamazov Kardeşler"i ahlaksızlık düzeyine alçaltan tutkusuyla (Dmitri – Baba Karamazov – ve aşık oldukları o kadın) erdemin (Zosima Baba) amansız çatışmasından aklın (İvan) çaresizliği diye niteleyebiliriz belki... Dostoyevski'nin patetik (tutkulu – çarpıntılı – son hadinde gerilimli) anlatımının da ulaştığı en yüksek perde sayılabilir bu yapıt. Sonra İsa saflığında bir prens Mişkin ("**Budala**") ve yazarın siyasal tutumunun didaktizmle en fazla özdeşleştiği "**Cinler**"... Bu arada "**Netoçka Nezvanova**", "**Delikanlı**", "**Yer Altından Notlar**", "**Ölü Bir Evden Anılar**".

Dönemin ilericî aydın örgütü Petraşevski topluluğunun bir üyesi olarak idama mahkum edilip çarın başlığıyla son anda sehpadan indirildiğinde, ilk ürünlerini vermiş genç bir yazarı Dostoyevski... "**İnsancıklar**" büyük-gerçekçi/eleştirmen Belinski tarafından hayranlıkla karşılanmıştı... Çünkü bu yapıtıyla genç yazar, Puşkin-Gogol gerçekçi çizgisinin izini sürerken, bu iki dev yazarın (özellikle de Gogol'ün) "nesnellikten" farklı, "küçük insan" için duyulan acıma-sevecenlik duygusunun en üst düzeyde bir gerilime ulaştığı patetik Dostoyevski üslubunun da ilk örneğini vermektedir... Sibirya sürgünü olduğu yıllarının ürünü "**Ölü Bir Evden Anılar**" ise belgesel yanları ağır bir başka özgün Dostoyevski yapıtıdır.

Dostoyevski, Rus gerçekliğinde bir doruktur. Puşkin'i, Gogol'u tanımaksızın, onun çıkışını ve farklılığını yeterince anlayamayız. Yaratıcılığında bir yandan Rusçaya çevrilen Balzac'ın "**Eugenie Grandet**"'inin ve 19. Yüzyılın ilk on yılında edebiyat ortamında egemenliği ele geçiren Batı gerçekçiliğinin derin izleri vardır. Onu doğru okumak için, Shakespeare, Rabelais vb. Rönesans yazarlarıyla bağlantılarını bilmek (hiç değilse sezinlemek); (Petro öncesi geri-ortodoks Rusya, Petro'nun Batıcı reformları, XVIII. yüzyıl Rus aydınlanmacılığı, Puşkin-Gogol gerçekçiliği, köylülüğün konusunda tartışmalar, Batıcı-Slavcı çatışması vb.) bilgi ve fikir sahibi olmak gereklidir.

Dostoyevski, tüm yapıtlarında, "**İnsancıklar**" da da, "**Ölü Bir Evden Anılar**" da da, "**Yer Altından Notlar**" da da, "**Suç ve Ceza**" ya da "**Karamazov Kardeşler**" de de yaşadığı çağın, yaşadığı dönemin ve ülkenin ürünüdür. Yapıttaki boğuntunun, gerilimin, son hadindeki ironi, öfkeye da sevecenliğin temelinde her şeyden önce, Puşkin'i, Dekabristleri, Lermotovu, farklı bir biçimde de olsa Gogol'ün ölüme gönderen acımasız, katı bir toplumsal gerçekliğin sahici sorunları, yaşıtları ve sancılıları vardır.

ALİ LİDAR

Başlamadan yarım kalmış bir aşk için ağıt

Kaygıyla reddettim demin yorulmuş olduğumu
 üzülmüş kozaklara hayal kırıklığı sıklım sıklım
 sıklım çünkü daralmıştım
 sıkıtm çünkü olup bitemeyenleri
 kimselere ağlayamayacak kadar yalnızdım

Bir ağıt ismarlamak isterdim
 en uzak coğrafyanın dilini bilmediğim bir yaşlısına
 başlamadan yarım kalmış bir aşk için ağıt
 içinde yitilmiş gökkuşakları
 eski ahşap tirazbanlar
 yöreye özgü adını ilk kez duyduğum
 endemik bitkiler ve nesli tükenen hayvanlar
 hayvanlar evet özellikle onlar
 onlar tıpkı ben!

Yaşlı kadının o ağıtı okuduğu sırada
 tam o sırada
 kozakların başında
 bir alkış kopsa
 bir nümayış
 bir kıyamet bir bir şey
 tam tekmil doğa tezahüratı
 sonra bir kabir, ne güzel!
 kötüyaşayanlar güzel ölseler diye
 rica etsek azrail'e
 kabul eder mi cel'?

Bir ara yüzün sırsa araya
 peşinden kalbin, sahi
 senin büyük bir kalbin var
 herkese üzülmeye yeter
 benimki ikimizin bile üstesinden gelemez
 içinden çürümüş bir ağaç kadar asilim
 kendine faydası yok
 gölgesi herkese yeter

Kaldırım taşlarını çiğnıyor insanlar

birkaç saat sonra birbirlerini
 çiğneyecekler
 takin ne gam!
 böyle böyle atıyorlar içlerindeki cerahati
 dikine yorulup
 enine dinleniyorlar
 bir açından çok yazık
 bir açından ne güzel

Oysa benim de dünyaya ve içindeki bir
 takım saçmalıklara
 pervasızca kafa tuttuğum zamanlar vardı
 sen yetişemedin
 bir haksızlık bir adaletsizlik bir bile isteye
 kırılmış kalp
 görmeyeyim yıkarım ortaltığı dediğim
 zamanlar vardı
 sen görmedin
 hep böyle içi çürümüş
 mücrim bir ağaç değildim
 bakma şimdi gölgemi
 her türden mahlukata çiğnettigime
 beni bu hale sokan
 hep taahhüt edilen
 ama hiç yerine getirilmeyen
 bir takım vaatler
 sözler
 karşılık bulamamış sevilir ve beklentiler

Laf uzun
 sabır az
 ağaç da olsam
 ömür kısa
 gölgemin hatırına
 bana bir iyilik yap
 beni sulama
 beni budama
 beni tam ortamdan
 gövdemden
 beni gövdemden tam ortasından
 kes
 Att

Bünyamin

Bünyamin, beline kitap sıkıştırarak çocuk, iftardan sonra silahlanıp köy kahvesine indi. Kahvenin önünde, ilk ve son kurşunu kimin sıktığı anlaşılamayan çatışmada, üzerlerine kurşun yağdırdılar.

İSMAİL SAYMAÇ

Rize'nin, eski adı "Salarha" olan Çaykent belesinde 31 Temmuz 2013 sabahında iki cenaze birden kalktı. Müderrisler Camii'nin avlusunda yan yana sıralanmış iki tabutta, bir gece önce

birbirini öldüren Bünyamin Alaç ve Hasan Alaca'nın cenazeleri vardı. Onlar aynı cinayetin hem faili hem kurbanıydılar.

Tabuttakilerden biri, Bünyamin Alaç, benim çocukluk arkadaşım.

90'lı yılların ilk yarısında Rize Ülkü Ocağı'nda tanışmıştık. Fener Lisesi'nin, dersleri asmayı oyun bellemiş haylazlarındandı. Gece lambası gibi kırmızıya çalan burnu ile Bünyamin, bir Laz fıkrasının gerçek kahramanıydı. Kendiliğinden komik ve doğası itibarıyla muzipti. Nüfusa "Hızır Ali" diye kaydedildiği, ailesinde ve köyünde bu adla bilindiği halde, lisede kendisini "Bünyamin" diye tanıtmıştı. Ne Hızır Ali'yi biz, ne Bünyamin'i köylüleri tanıyordu.

Kardeşi Murat Ali de, en az Bünyamin kadar sıra dışı bir kişilikti. Ağabeyinin dürtüklemesiyle geldiği Rize Ülkü Ocağı'nda, Zeki Müren'in hayranı olup şarkılarını ezbere mırıldanıyordu. Feminin bir çapkındı. Çok sonra, otelcilik ve eğlence sektörüne girip bir sırt çantasıyla dünyayı dolaştı. Diyim yerindeyse, her öpüştüğü kadından bir başka dil öğrendi. Şimdi, Gürcü sevgilisiyle birlikte Tiflis'te yaşamakta. Sözü uzatmadan, asıl arkadaşşıma döneyim.

Bünyamin, renkli arkadaşlıklar edinmekle de meşhurdur. O ahbablarınlardan biri, hiç unutmuyorum, köylüsü Kooperatif Osman'dı. Osman, tamamlanmadığı bir apartman projesinden ötürü bu lakapla anılıyordu. Bir yiğidin iki lakabı olur mu? Osman'ın vardı. Yürüyüşü yengeli andırıyor için, "Ahtapot Osman" diye de biliniyordu. Salarha'daki MHP temsilciliğinin açılışına gittiğimiz gün, Osman'ı tanıma imkânı

Bünyamin, 35 yıllık ömrünü bir fıkra gibi yaşayıp bir ağıtla bitirdi. O benim, sonunda hıçkırıklara boğulduğum çocukluk kahkahamdı.

bulmuştum. Bünyamin ile gecelediği bir akşamın sabahında "Ülkücü" olmaya karar vermiş ve açılıştakurdelenin ucunu tutmuştu.

Bir kitap kurduydu, Bünyamin. Alparslan Türkeş'ten Zagor'a, Nihal Atsız'dan Duygu Asena'ya, eline ne geçse okurdu. Bünyamin'in kitaplığı, Rize İl Halk Kütüphanesi'nden ve Rize Ülkü Ocağı'ndan aşırıldığı kitaplardan oluşuyordu. Doğrusu aşırıktan zevk aldığı için mi okurdu, yoksa okumaktan zevk aldığı için mi aşırırdı şimdi pek ayırt edemiyorum. Bünyamin için ikisi de geçerliydi diye düşünüyorum.

Ben Rize Ülkü Ocağı'ndan ayrılınca aramızda giren soğukluk, yıllar sonra gazeteciliğe başladığım günlerde, Bünyamin'in sıcak bir merhabası ile yerini tazelenmiş bir arkadaşlığa bıraktı. Ne var ki çok değişmişti. Yüksekokulu bitirmiş ve Ardahan'da infaz koruma memuru olmuştu. Dahası, okumaya olan merakı, Bünyamin'i Ülkücülükten Atatürkçülüğe taşımıştı. Kurduğu cümleleri Atilla İlhan ve Che Guevara'dan alıntılarla süslese de, şirterini devrimci hislerle donatsa da, Salarhalı Bünyamin'in muzipliği yerli yerinde duruyordu. O benim fıkra kahramanımdı.

Her ne olduysa, 2013'ün Ramazan ayında oldu.

Bünyamin ve akrabası Hasan Alaca, artık hiçbir önemi kalmamış bir tartışmadan ötürü birbirlerine düş bilemişti. Bünyamin, beline kitap sıkıştırarak çocuk, iftardan sonra silahlanıp köy kahvesine indi. Kahvenin önünde, ilk ve son kurşunu kimin sıktığı anlaşılamayan çatışmada, üzerlerine kurşun yağdırdılar.

Bir köy meydanına sığmayan bu iki adam akşam aynı hastaneye kaldırıldı, gece aynı morgda bekletildi, ertesi sabah aynı caminin avlusuna getirildi. Rizelilerden hiç beklenemeyecek bir metanetin gerekçesi oldular. Aileler tabutların başında birbirlerine başsağlığı diledi. Köy halkı yan yana saf tutup cenazeleri birlikte toprağa verdi.

Bünyamin, 35 yıllık ömrünü bir fıkra gibi yaşayıp bir ağıtla bitirdi. O benim, sonunda hıçkırıklara boğulduğum çocukluk kahkahamdı.

Digi.logue

powered by

ZORLU
PERFORMANS
SANATLARI
MERKEZİ

FUTURE TELLERS

Gelecek Anlatıcıları

SERGi / EXHIBITION

Alp Güneysel
Alper Derinboğaz
Candaş Şişman
Elif Ayiter
Elif Demirci a.k.a. datafobik
Eren Başbuğ
Joanie Lemercier & Ali M. Demirel
Onur Sönmez
Özge Ejder
Pinar Yoldaş
Selçuk Artut

 ZORLU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamserası

Digi.logue Space / Zorlu PSM

13.09.2017 - 30.10.2017

Özgürlükten korkanlar yüzünden yandı çocuklar

Hikâye hep aynı. Türkiye'de çok yandı gitti çocuklar Süleymanlıların yurtlarında. Gerçi fillen, fiziken yanmaları bilebildik biz. Ruhları sönen, gözlerinin feri giden çocukları böyle göremiyoruz haber bültenlerinde. Sadece Türkiye'de yanmıyor çocuklar, başka ülkelerde de oluyor ama velakin şartlar hep benzer.

Bu kez Malezya'nın başkenti "Kuala Lumpur'un biraz dışında bizim memlekette Kuran Kursu diyeceğimiz birokul. Tahfiz Darul Ouran Ittifagiyah... Tam anlamıyla okul da değil, o yüzden Malezya Devleti kontrolünde değil. Minicik oğlan çocukları var içinde, yaşları 12 ile 19 arasında değişen, kendilerince ne korkuları ne hayalleri var kim bilir; vardı daha doğrusu. Sabaha karşı beşte yangın çıktı, Tahfiz okulunda. İçeride kalakadı çocuklar. Camlarda kalın demirler vardı, kapılar üzerlerine kilitliydi. Çocuklar kaçmasınlar diye alınmıştı bütün önlemler. Sabah güne namazla başlasınlar, gün boyu "Allah korkusunu" öğretilsinler, korkusunlar diye alınmıştı bu önlemler. Alevler cayır cayır yükselirken ne korktu belki yavrucaklar kim bilir.

Bu yavruların öbür dünyayı beklemesine gerek kalmıyor yanmaları için. Hem de kendi günahlarından değil, başkalarının günahlarından dolayı yanyorlar.

Görgü tanığı bir kadın anlatıyor: "Küçükük ellerini camların önündeki demirlerden uzatıyorlardı, çığlık çığlığa bağıryorlardı. Hiçbir şey yapamadım. Alevler çok fazla büyümüştü."

Elektrik kontağından çıkmış yangın. Kimse bir şey yapamadı. Cayır cayır yandı çocuklar. Alevlerin arasında kaldılar, demirler geçit vermedi, kilitli kapılar açılmadı, kavruldu çocuklar. İtfaiye geldiğinde çok geçti. Yirmiden fazla çocuğun kavrulmuş bedeni çıkarıldı okuldan.

Kim çocuklarını cayır cayır yakar ki? Yeter ki Allah korkusunu bilsinler de yanacaklarsa yansınlar; canları pahasına mümin olsunsun, bu yola baş koysunlar; canları pahasına inansınlar, inandırılınsınlar kim der ki? Toplum baskısı mı dedirtir, devlet baskısı mı? Allah korkusu mu?

Malezya genelinde 519 kayıtlı Tahfiz okulu var, bunların kayıt altında olmayanları da var. Daha çok oldukları tahmin ediliyor. 2015 yılından bu yana Tahfiz okullarında 271 kere yangın çıkmış. Son iki yangında çocuklar kaçmayı başarmış. Bu yangınların en fenası 1989 yılında Kedah'ta. Kız çocukları bu sefer,

Yirmi yedisi yanarak can vermiş. Pencereleri, kapıları üzerlerine kilitlenmiş bu okulumsu yerlerde yitiyor gidiyor çocuklar. Cayır cayır yanyorlar bazen. Bazen de ruhları emiliyor çocukların belki. Karanlık, dış dünyaya kapalı bu yapılarda ezberliyor çocuklar. Bazen Kur'an bazen de Kur'an'ı yarı anlamış birinin kendi kafasına göre anlattığı değer yargılarını ezberliyor. Bol bol yasak öğreniyor çocuklar, bol bol günah...Günah işleyenler cehennemde cayır cayır yanacak diye anlatıyor, öğretmen diye başlarında duran adamlar. Bu yavruların öbür dünyayı beklemesine gerek kalmıyor yanmaları için. Hem de kendi günahlarından değil, başkalarının günahlarından dolayı yanyorlar. Kendilerini camı bile açılmayan bu yerlere yollayan ana babalarının günahı yüzünden, yeterli kaçmasınlar, bir anlığına özgür olmasınlar diye kendilerini içeri kilitleyen özgürlük görevlilerin günahları yüzünden yanyorlar.

Konservatizm (muhafazakârlık), konservecilik gibi hakikaten. Yeter ki aynı kalsın her şey, değişmesin hiçbir şey diye, karanlık, havasız bir kutuya tikiyor mevcutları. Yıllarca güneş görmemek, dıştan değil de içten içe çürümek pahasına sımsıkı kapalı konserve için idekiler. Konserveyi açınca taze ve olmasa gerektiği gibi görünüyor her şey ama tat asla aynı değil. Sımsıkı kapanmışlık kilitlenmişlik için boşaltıyor, tüketiyor içeridekileri. Konservatizm öldürüyor.

Ford

YENİ FIESTA

Bir başka hisset

Yenilenen tasarımı, yepyeni akıllı teknolojileri ve her yaşam tarzına uygun model seçenekleri ile Yeni Ford Fiesta Ford yetkili satıcılarında!

Go Further

Yeni Ford Fiesta'nın CO₂ salınımı 89-118g/km arasında, yakıt tüketimleri l/100km: şehir içi 3,9 - 6,9, şehir dışı 3,2 - 4,2, ortalama 3,5 - 5,2 arasındadır. Türkiye'de satışa sunulan araçların donanım seviyesi ile aksesuarlar, jantlar ve lastiklerden dolayı yakıt tüketimi değerleri farklılık gösterebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Gezi Günlüğü

Gün 1: İç Gece

Biraz önce sigara içmeye indim. Sigaramı daha yakmadan ağzımdan duman çıkıyordu. Ağustosun 24'ü bugün. Dün sabah, yine bu saatlerde otelin önünde sigara içerken benim gibi bu saatleri seven Avustralyalı bir gezginle, "Bu mevsimde bu ne soğuk ne amk" başlıklı bir konuşma yaptık. Hong Kong'daymışın son ve hava acayip sıcakmış orada. "Bodrumluyum ben de," dedim, "Bizim oralar da çok sıcak şimdiki." 6.45 (!) civarı hareketleniyor kahvaltı salonu. "Kahvaltıda görürsünüz belki," dedi, sigarasını söndürüp gitti. Çok ayıp, adını unuttum. Kahvaltıda da yoktu.

Otellerin kahvaltı salonlarına "Nizam Pide" muamelesi yapmaya devam ediyorum. Şimdi kaldığım otelde yoğunluklu olarak Arap müşteri kaldığı için herhalde, kahvaltıda kuru fasulye dışında çok güzel bir pilav ve baharatlı et sote de var. İki saate uyukum gelmezse, yoğurt, ayran, cacık cinsi bir şey de sorucam. Ha, bir de turşu.

Alım geldi. Bugün tek başına dolaşmış bayağı. Tabi soğuğu da yemiş terli terli. Süratsizdi akşam. Bugün için planları vardı ama dinlenecek bence. Edinburgh'da aynı şeyi yaşamıştım, hemen C vitamini ve parasetamolü dayadım. Bugün ben de uyurum öğlene kadar. Sonra parkta biraz piknik yaparım, yağmur yağmazsa tabii. Otelde çalışanların çoğu Macar. Resepsiyonda çalışanlardan biri gulaş çorbasını çok sevdiğimi duyunca bir Macar lokantası tarif etti. Akşam oynaya gidecem (Kızgın Damdaki Kedi, Siena Miller oynuyor) tiyatroya yakın lokanta, o çorbayı içerim.

Dün akşam, çok sevdiğim yönetmen Sam Mendes'in yönettiği, *The Ferryman* adlı bir oyuna gittim. Oyun 1981 yılında, Bobby Sands ve arkadaşlarının açlık grevi yaptığı, Margaret Thatcher'ın tek tip elbisele direttiği günlerde, ailelerin devreye girmesini anlatıyor. Oyunla ilgili çok şey anlatamıyım, çünkü birinci perde sonunda çıkmak zorunda kaldım. Hem İngilizcem bu denli yetersiz olduğu için kızdım kendime hem de Nuriye ve Semih geldi aklıma, onlar gibiler, onların yakınları, onlar için bir şey yapmaya çalışanlar, yapmayanlar, biz, ben... Utandım çok, attım kendimi dışarı.

"Lordlar Kamarası" bana iyi gelmediği için, "Avam Kamarası"na doğru ilerledim.

Ben, şu gurbet ellerde geçen bir ayda gördüğüm en güzel kıza, bir sümkürme esnasında göz göze geldim

Yürürken, "Niye çıktım ulan, beklesedyim sonuna kadar," diye yedim kendimi bir süre. Sonra mağazayı gördüm, girdim içeri, numarayı söyledim, denemeden alıp çıktım botları. 45 yaşında Dr. Martens'lere sahip oldum. Ben, 45 yaşında özentiliğe devam ediyorum. "There's no future"...

Gün 2: Dış Gündüz

Büyük Britanya'dan ayrılışımı kutlamak için otelin bulunduğu yere çok yakın olan Notting Hill semtinde, "Avrupa'nın en büyük sokak partisi" olduğu iddia edilen bir karnaval başlatıldılar. Karayipler konseptli karnaval, ahlaksızlık saçıyor. Alkol, uyuşturucu, seks içeren bu kalabalıktan uzaklaşmak için kendimi spora vermeye karar verdim.

Yaklaşık iki

buçuk saat yürüyerek, "Asalet yürüyüşü" adını uygun gördüğüm eylemi yaptım. Shakespeare'in Globe Tiyatrosu'ndan başlattığımız yürüyüş (Globe Tiyatrosu'nun ilk yerindeki replika. Asıl tiyatro 1997'den sonra, hastası olduğum John Gielgud'un adıyla anılan yer) iki buçuk saat boyunca Shakespeare'in herhangi bir oyununda rastlayabileceğiniz kadar kral-kraliçe, prens-prenses, düğ-düşes, lord-lady adıyla anılan yerlerde devam edip, merhum prenses Lady Diana'nın evi Kensington Palace önünde bitti. Yürüyüş esnasında, Gezi'den tanıştığımız bir "pale" olayı, Buckingham Sarayı önünde ceyran etti ve ben, şu gurbet ellerde geçen bir ayda gördüğüm en güzel kıza, burnuma götürdüğüm kağıt mendilli parçalayacak şiddette bir sümkürme esnasında göz göze geldim. Aksilikler yakamı bırakmadı ve doğal yiyecekler satan bir dükkandan aldığım sandviç, ön dişlerimden birini yerinden etti (implant).

"Lordlar Kamarası" bana iyi gelmediği için, "Avam Kamarası"na doğru ilerledim. Stanford Bridge'de maç var: Chelsea-Everton. İki takımı da yeni seyretilmişim, bilgi sahibiyim. Conte, şöhane bir teknik adam. Chelsea'nin başına geldiğinde, 3-5-2'nin çok demode bir taktik olduğunu söylediğimde, benim zerre kadar futboldan anlamadığımı söyleyen arkadaşlarım şimdi ne der bilmiyorum ama herifleri gördüm, maç içinde kolaylıkla dizilizi değiştirip, rahatça oyunun gidişine göre pozisyon alıyordular. Hem de as oyuncuları yokken. Birinci yarıda baskıyla ikiye bulup, sonrasında 'alan savunması ve kontra' adlı eseri yine sahneye koydular.

Birkaç saat sonra Paris trenine bineceğim. Artık koşturmacam sağa sola. Akdeniz'e iniyoruz yavaş yavaş, ona göre davranmak lazım...

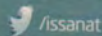
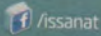

Yıl boyu sanat. Yıl boyu festival.

Dünyaca ünlü sanatçılar,
klasik müzikten caza, danstan
performansa dopdolu bir sezonla
bu yıl da İş Sanat'ta.

issanat.com.tr

FATİH PORTAKAL

Hayat tek kişilik değil...

Kadın, gözlerini fal taşı gibi açarak anlatıyordu karşısında dinleyen adama. İrileşen göz bebekleri yaşadığı şaşkınlığı değil, içinde bir türlü yok edemediği öfkeyi simgeliyordu. Adam ise söylenleri ilk anda iştimenin üzüntüsünü yaşıyordu. Dinlerken içi acıyor, kızgınlığı artıyor ve her kelimeye vicdani biraz daha sızıyordu. Nadiren araya giriyordu.

-Sonra ne oldu?

Kadın anlatmaya devam etti:

-Ablamlar eve geldiğinde trans halinde bulmamıştım. Orada olduklarını hiç hissetmedim. Tavanda bir noktaya kilitlenmiştim. Ellerimesöz geçireliyordum. Dudağım tırtıyordu. Gözyaşlarımı tutamayacağımı anladım. Ve bıraktım kendimi.

Adam, olan biteni hemen öğrenmek istencesine yine konuşmanın arasına girdi.

-Ablanlar müdahale etmedi mi?

Kadın konuşmasını, "Dinle, acele etmel" diyerek sürdürdü.

-Dakikalarca bağırarak ağladım. Ablalarım kendime gelmem için bileklerine kolonya sürüyorlardı, bir ara suyun içine de birkaç damla katıp içirdiler..."

Her söz adamın da göz bebeklerini büyütüyordu. "Meğer onu dinlememekle, ne büyük hata etmişim," dedi içinden. Sonra aynı cümleyi kadının yüzüne tekrar etti: "Seni dinlememekle hata etmişim." Kadın, haklılığın verebileceği böbürlenmenin aksine, büyük bir olgunluk ve sadelikle sözlerine devam etti: "Biliyor musun? İyi oldu bağırarak ağlamam. Günlendir içimde biriktirdiğim öfkeyi ve kötülüğü kustum adeta. Bir anda rahata erdim. İçim duruldu..."

Havuz başındaki konuşma ikiliyi rahatlatmıştı. Kadın sırrını paylaşmış, adam öğrendikleriyle hayati konularda tek başına karar vermenin bir kez daha ne kadar yanlış olduğunu fark etmişti. Halbuki yetmiş gün önce ne umutlarla o ünlü doktorun kapısını çalmıştı! Adam, tandığı çok kişiye, "Kendimi tamamen ona emanet ettim," diyor. Ancak dönülmez bir yolun hemen başında olabileceğini nereden bilebilirdi ki?

Yaşına göre sağlıklı görünürdü adam. Sigara kullanmaz, alkolü keyif duyacağı zamanlarda ölçüyü kaçırmadan tüketmeye özen gösterirdi. Günlük spor alışkanlığı vardı: Sabahları yürür, sonrasında vücudunu ıhlıpalımadan ağırık altına girdi. Yağdan arınmış, atletik sayılabilecek bedenini aynada izledikçe mutlu oluyordu. Yılık sağlık kontrolünü de ihmal etmezdi. Tabiatın yenilendiği bahar aylarında o da bedeni bakıma alırdı. Eşyle birlikte mutlaka kapsamlı sağlık kontrolünden geçerlerdi. Adamın vücuduyla tek derdi yıllardır düşüremediği kolesteroldüdü. Ne yapsa da üstesinden bir türlü gelemiyordu. Hatta son kontrolde dahiliyeci hekim, "Artık hapa başlayalım," demişti kendisine.

Adam, son çare olarak gelişigüzel hap kullanımlarına karşı olmasıyla tanınan bir uzman isme görünme kararı aldı, randevulaşıldı. Günü geldiğindeyse adam, o doktorun kapısını çaldı. Önce hoşbeş edip, karşılıklı övgüler yapıldı. Sonra tıbbi sorular başladı. Yine testler istendi. Adam, sağlıklıydı sağlıklı olmasına ama kullandığı tek bir ilaç vardı. Geçmiş yıllarda alınmış organından dolayı vücudun salgılamadığı bir hormonu takviye eden ilaçtı bir. Her sabah aç karnına almak zorundaydı. İlk görüşme bitti, üç hafta sonrasına sözlüşildi.

Adam, her şeyi duymak için bir kez daha doktorun odasındaydı. Ünlü doktor, ortaya çıkan sonuçlardan uygulanması istenen yol haritasını belirledi. Aslında verilen bir diyet programıydı: Protein ağırlıklı bir beslenme süreci. "Sağlıklı" denilen beden, bol bol vitaminlerle destekleniyordu. Her sabah dört damla iyot sıvısı, bir çorba kaşığı zeytinyağı ile içilecekti. Nedeni, hormon eksikliğini gideren kimyasal minik beyaz yuvarlakları ilerleyen süreçte kullanmamaktı. İlaç, birkaç hafta içinde kademeli olarak bırakılacaktı. Doktor kendi eli yazısıyla ne kadar sürede bırakacağını yazıp, altına imzasını atmıştı. Adam, doktora güveniyordu, yanından ayrıldığında huzurluydu. Yıl sonuna kadar sonuçların olumlu olacağını düşünüp, "kolesteroldü" denilen uğursuz hapsiz yenebileceğine olan inancı artmıştı.

Günler günleri takip etti. Haftalar ulaştı. Ay geçti. Adam bedeni için hazırlanan yol haritasını titiz şekilde uyguluyordu. Hayati önem taşıyan kimyasal hapi da almayı kesmişti. Yaz ortası gibi atletik olan vücudunun ağırlaştığını hissetti. Verdiği

kiloları sanki geri alıyor gibiydi. Göbeği çıkmaya başlamış, her sabah düzenli sporunu yapsa bile tarta aletine çıktığında artan kiloyu gördükçe keyfi kaçırıyordu. Dışarıdan gözlemleyenler asabilesliğini dile getiriyorlardı. Fakat adam bir türlü sinirlisin eleştirilerini kabul etmiyordu.

Yazın en güzel ayında adam ve kadın seyahate çıktılar. Güzel bir Ege Denizi turu. Gemide kongre için bir araya gelen eczacılar ve bilim insanları bulunuyordu. Kapalı devre gezilerde kaynaşma çabuk olur. Öyle de oldu. Adam, tıp insanlarıyla tanıştı. Kısa taramalarda bir uzman hekime kendi sağlık durumuyla ilgili ayaküstü bilgilendirme yapmıştı: "Doğru mu yapıyorum?" diye sordu anlatımının sonrasında. Çabucak anlatıma, kısa ama net bir cevap geldi dokordan: "Sizinle ayaküstü değil, ayrıntılı konuşmalıyız. Ciddi risklerle karşı karşıya olabilirsiniz." Adam, doktorla yaşadığı kısa diyalogu eşine anlatırken dahi durumun ciddiye tinalı hala kayrayamamış gibiydi; hâl ve tavrılardan böyle anlaşıyordu. Belki de kavramış, ancak kendini emanet ettiği o ünlü isimin hala yapabileceğine olasıık vermiyordu. Kadın, "Mutlaka o doktorla konuşacağım," deyip devam etti, "Hatta ben de olacağım yanında." Adam, "Peki, peki," diyerek karşılık verebildi yalnızca.

Ertesi gün kadın ve adam güverteye çıkmışlardı. Gemi, sınırsız maviliğin ortasında usul usul ilerlemekteydi. Ufuk çizgisinde kara parçaları belirliyordu. Zaman zaman minik adaların aralarında geçilip, "Buralarda yaşam nasıldır acaba?" sorusunun yanıtını tartışıyorlardı. Havuz kenarında, bir gün önce konuştuğu hormon hastalıkları konusunda uzman hekimi fark etti adam, ailesiyle birlikte oturuyordu. İkili masaya yöneltiler. Selamlaşp oturdular. Ve hayati değıştirmek konuşma minik yuvarlak masanın etrafında başladı.

"Kullanmayı kestiğim ilaç en fazla ne yapar?" diye sordu adam.

-Çabuk yaşlanırsınız.

Adam, doktorun bu cevabına muzipçe gülüp, eşyle göz göze geldi. Akıldan geçen ilk şeyerkeklik fonksiyonları oldu. İşi biraz esprile sulandırarak, dudığını yana kaydırıp, sağ gözünü kırparak konuştu: "Sıkıntıya gerek yok hocam, zaten eliyi geldiki!"

Kadın, "Ciddi ol biraz, sağlığınından bahsediyor," diyerek araya girip adamı uyardı.

Adam ne kadar umursamaz görünmeye çalışsa da, kadın o derece ciddiydi. Anlatılanları mimiksiz bir yüz ifadesiyle odaklanmış şekilde dinliyordu. Kadın sordu: "En fazla ne olur?"

-Eşiniz çok ileriye varmadan sorunlar yaşayabilir!

Kadın, bilim insanının bu cevabından tatmin olmamıştı. Soruyu bu kez sert bir üslupla yinedi: "Ne olur?" diye sordu. "Ölür!" dedi doktor. Kadın ve sağlık hakkındaki konuşulan adam o anda dondular. Ciddiyetsiz adamın yüz hatları bir anda hareketsiz kaldı. Sonra mimikler kendini salıverdi, sesinin tonu normale döndü. Kafada onlarca soru belirmişti. Ciddiyetini bir an olsun kaybetmeyen kadına öfkeliydi: "Dedim sana kesme bu ilacı, başka bir doktor daha sor," diye. Çünkü kadının babası, yıllar önce, kullandığı bir ilacın kesilmesinden dolayı hayatını kaybetmişti. Çocuklukta yaşananları bu talihliş olay ister istemez geçmişle bugün arasında bağlantı sağlıyordu. Adam art arda sorular sormaya başladı. Etrafında olup biten hiçbir şeyi artık duyumsamıyordu. İsteği sadece sorularına doğru yanıtlardı o kadar. Konuşmanın sonunda doktora, "Ne yapmalıyım peki?" diye sorarak noktayı koydu.

-Karaya adamı attığınızda hemen tahlil yaptırın. Sonuçları benim bana gönderin. Değerlerinizin epey değiştiğini düşünüyorum. Emin olun, hayatı hormonunuz çok yüksek çıkacaktır.

Kadın ve adam masadan, "Acaba geç kalınmış mıdır?" sorusuyla ayrıldılar. Gemi karaya demirleyene kadarki 48 saat geçmek bilmedi. Karada olsalar iş kolaydı, ancak denizde olunca zamanın bitmesini beklemek gerekiyordu. Adam, yapılması gerekeni yapıp doktor olan bir dostunu aradı. "Acilen kan tahlil yaptırmak istiyorum, yardımcı ol," dedi.

35 yıllık can dostu hastane otoparkında karşıladı onları. Her şey ayrılanmıştı: Kan verme, konunun uzmanı başka bir hekim, radyolog vs... Endokronoloji, önce adamın öyküsünü dinledi. Gemide uzmanın kurduğu cümlelerin benzerleri telaffuz ediliyordu. Fakat esas işlevselmesi gerekenler sonuçlar ortaya çıktığında söylenecekti. Değerler

bilgisayarın ekranına düşüğe uzman hekimin yüz hatları da değişmekteydi. "Farklı olmasını zaten beklemiyordum," diye mırıldandı hekim, odakdaki herkesin duymasını istemesine. Adamın nabızı yüksekte atarken, kadın üzüntüyle dinliyordu.

İlk soru adamdan geldi.

-Kolesterol ne olmuş?

Hekim, "593," dedi.

Adam, bilincisizce ılık sesi çıkarıp, "Vay be!" diyebildi. Sonraki soruya geçti:

-Hormon ne olmuş?

Hekim, "Makine bir değere kadar ölçer. Sizinki şu an maalesef ölçülemiyor. 50 değerinin üstü olarak gösteriyor. Şekeriniz de yükselmiş..."

Sadece hayatı değil, yaşamı paylaştığınız her konuda müşterek karar vermek zorunda olduğunuzu unutmayın. Geleceğinizi bencilikle yok etmeyin.

"Ama bende şeker yoktu, hep normaldi" diye aklından geçirdi adam. Utana sıkıla paylaştı düşüncesini odaklarken. "Başka var mı?" diyecek oldu. "D vitamini'nin de çok yüksek. Limitin üstünde," cevabını aldı. O anda aklına, ünlü doktorun verdiği D vitamini yüklemesi geldi. Kara haberler arka arkaya sıralanmıştı sanki, "Böbrek fonksiyonlarınızdaki değerler de yükselmiş. Üst limite yakın."

Adam ve kadın, her sonucu bildirdiğinde biraz daha yıkılmaktaydı. Adam, "Ama böyle olmamalıydı," dercesine bakıp dinlerken, kadın, "Neden böyle yaptın?" dercesine bakıyordu gözlerini kendinden kaçırın adama. Doktor sordu: "Şimdi, sizi düzeltceğiz. Söylediklerimi hafiften uygulamak zorundasınız. Tamam mı?" "Hayır," deme ihtimali yoktu ki adamın. Birkaç ay öncesinde sağlıklı olan bedeni şimdi alarm veriyordu.

Adam soruya, "Evet ne yapacağım?" diyerek, soruyla cevap verebildi. Hekim, "Şise söylenenleri unutturuyorsunuz. Braktığınız ilaca hemen başlayıyorsunuz. Kademeli yükselteceğiz. 21 günde vücut kendini toparlayacak. 45 gün sonra yine kan tahlil istiyoruz sizden." Adamın kafasında yine cevap bekleyen sorular vardı; ama saçma, ama yerinde sualler: "Bu süre içinde vücudum sıkıntı yaratır mı?" derken aslında öğrenmek istediği, "Ölür müym?" sorusunun cevabıydı. Uzman hekim aslında anlattığı, tebeşümü unutmayarak, "Halledeceğiz merak etmeyin," demekle

yetindi. "İlacı hiç aksatmıyorsunuz. Size yazılan önceki reçeteyi çöpe atıyorsunuz. Şekerli yiyeceklerden uzak durunuz. Suyu bol tüketin," dedi hekim. Adam araya girip, "Peki ya kolesterol?" diye sordu. Hekim yapılması gerekeni söyledi: "Bu kadar yüksek değere şu anda ilaç yazmam mümkün değil. Önce hormonunuzu toparlayacağız. Yapılacak son tahlilde bakacağız." D vitamini iğneleri kesilip, 45 gün boyunca ağır spordan da uzak duracaktır. Gemideki konuşmanın somut hali bir başka bilim insanının odasında yaşanmaktaydı. Hastaneden ayrılmış adam mutsuz ve bitkin, kadın dağılmış vaziyettedir. Kadın, adama dönüp nemişlenen gözleriyle, "Üzerimden tir geçmiş gibiyim. Nasıl düzeleceğim?" diye sordu. Adam duyduğu soruyu cevaplayamadı.

"Kötü yaşanmışlıklar için en güzel merhem zaman," denir ya öyle oldu. Günler geçtikçe kötü geçmiş hafızalardan uzak tutulmaya çalışıldı. Nedeni, "Gemideki o doktor uyarımasıydı ne olurdu?" sorusuna bulamadıkları yanıttaydı. Zira inatçı adamın doktora gideceği yoktu. Bir sonraki tahlilde tren kaçmış olur muydu ya da size gün aniden vücut durur muydu? Acı olasılıkları aklı getirmemek için söz verilmiş bir konuşma kararı verilmişti kadın ve adam arasında. Tekrar kullanmaya başlanan ilaç etkisini göstermeye başladı. Artık kilo almıyor, hatta veriyordu, eski kilosuna ulaştı. Ağır çekim halleri azaldı, sinirli tavırları geçmişti. Günler ilerledikçe eşi, "Tandığım sen, eski sen oldun," demeye başladı. Adam, daha mutlu ve huzurluydu.

Merak ediyorsunuz, "Yeni sonuçlar ne çıktı?" diye. Adam da neticeleri henüz bilmiyor. Çünkü 45 günlük süre henüz dolmadı. Ay sonunda doğru öğrenecek. Sizler bu satırları okurken ancak öyküyü öğrenmiş oldunuz. Sonuçları bir sonraki ay sonunda öğrenip yazacağız. Adam, olan biten her şeyden sonra hayatını karartacak o ünlü doktoru aramış mıydı? Bu da benim sorum olsun size. Sordum kendisine, "Aradın mı?" diye, "Hayır aramadım," dedi. Devamını getirmedim, "Neden," diye. Çünkü tanyordum hikâyeyi anlatan kişiyi, hem de çok yakından.

Acı tecrübenin ez cümlesi şöyle olsa gerek: Eğer hayatınızda tek kişilik yaşamıyorsanız mutlaka yanınızdaki insana danışın, yoldaşınızla konuşun. Sadece hayatı değil, yaşamı paylaştığınız her konuda müşterek karar vermek zorunda olduğunuzu unutmayın. Geleceğinizi bencilikle yok etmeyin. Sonuçta ne kendinizi üzüne ne sevdiklerinizi... Unutmayalım: Hayat, tek kişilik değil.

Biz kanadı kopuk kuş gibiyiz, uçamıyoruz

Soruları bugüne kadar hep o sordu. Bavul Dergi özel sayısı için bu kez sorularımızı yanıtladı. Ayşe Arman ile gazetecilikten Hindistan'da ne iş olduğuna kadar pek çok şey konuştuk.

Çeyrek asırlık bir iş deneyimi yüzlerce röportaj binlerce sayfa yazı. Her pazar hayatımızı renklendiren, kimsenin cesaret edemeyeceği haberlere imza atan, enerjisini yazılarından bile geçiren gazeteci Ayşe Arman'la Bavul Dergi özel sayısı için özel şeyleri konuştuk.

25 yıldır aynı kurumda süren başarılı bir gazetecilik kariyerin var. Bu istikrarı neye borçlusun?

Sadece binicinin değil, atın da önemi var. Hürriyet öyle bir gazete ki kolay kolay ayrılmazsın.

Özel hayatında da bu kadar istikrarlı mısın?

Hem de nasıl. İstikrar benim göbek adım. Bütün ilişkilerim 1000 yıl sürüyor. Orta 1 aşkımla, üniversite 1'e kadar devam ettik, düşün! En kısa ilişkinin 7 yıl sürdü. Ömer'le 16 yıldır birlikteyiz. İnsanlar beni marjinal filan zannediyor ama en iyi tespiti Murat Menteş yapmıştı beni tanıdıktan sonra. "Kendine röportajcı süsü veren ev kadını!" Valla doğru.

Peki sosyal hayatın...

E bak o sıfır. Açılış, gala, kokteyl hiçbir yere kolay kolay gitmem. Zaten İstanbul'da ormanda, geri kalan zamanda da Hindistan'da yaşıyorum. Üç-beş sağlam dostum var, onlar da bir yıllık arkadaşlarım. "Şunu yazsana, bunu yazsana!" demezler. Böyle talepleri olmaz. Beni gazeteci olarak da görmemez. Hem böyle taleplerden sıkıldığım hem de yalnızlığı sevdiğim için sosyal değilim. Biraz ayı gibiyim, aylarca kimseyi görmeden yaşayabilirim. Ama tabii günün yansınsa Ayşe Arman oluyorum zaten, röportajlar, çekimler, bir sürü şey, sonra hoopp kendi küçük inime çekiliyorum. Sporun, yürümelerim, evle ilgilenmek, okumak, yemek, sürekli yeni bir şeyler bulmak, yumurtlamak, Alya ve Ömer'le geypik yapmak, yemek yapmak. Budur hayatımın özeti.

Sosyal medyayı çok etkin kullanıyorsun. Bunun başarında payı var mı?

Yok ya. Ne başarısı. Sen de çok abarttın. Başarı, herkese göre değişen bir şey. Ama doğru, disiplinli bir tipim, Alman genleri belki. Çalışkanım, iş şışirmem, hep kuş kondurmaya çalışırım. 25 yıldır pas geçtiğim pazar röportajı ya yoktur ya da bir tanedir. Bunlarsa başarı kriterim, evet. Bunun temelinde de Meraklı Melahat olmam yatıyor, kişiliğime uygun bir iş yapıyorum. Gerçekten merak ettiğim için soruyorum, yazıyorum. Sıkılırsam vınlarım. Bir de yıllar içinde gazeteci olarak, bazen işe yaradığımı da hissetirdim. Toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine sık sık yazıyorum. Kadına ve çocuğa yönelik cinsel istismar hakkında o kadar dava takip ettim ki, yaza yaza iğneyle kuyu kazıyoruz, bazen de işte olumlu sonuç alıyoruz.

Sosyal medya?

Seviyorum, eğleniyorum. Eskiden bir tek teşhirci ben vardım, yaşasın, şimdi bütün dünya teşhirci oldu! Girmeye sebepim de Alya. Ona gıcığımdan girdim. "Sen beceremezsin, yapamazsın!" dediği için. Nah yapamam, demek için!

Türkiye'de gazetecilik yapmanın zorluklarından bahsetsek neleri sıralarsın?

Önce derin bir iç çekirim. Sonra uzaklara dalarım. Artık neyi yazabiliriz diye düşünürüz. Özgür bir basın olduğuna söylemek mümkün değil, zor yani. Akıl almayacak gerçeklerle içeride tutsak olan gazetecileri saymıyorum bile. Adaleti de maalesef yitirmiş bulunuyoruz. El-Fatihah!

Birbirinden farklı insanlarla çok cesur röportajlar yaptın. Bu isimleri ve konuları neye göre seçiyorsun?

Valla en iyi iş, benim merak ettiğim insanlardan, konulardan çıkıyor. Kafama göre takılıyorum. Bu iş, masa örtüsü işlemek gibi. Çok uğraş gerektiriyor. Ben sadece kaseti çözüp, soruya cevabı yapıştırmıyorum. Hâlâ saatler harcıyorum bir röportaj için, kelime kelime edit ediyorum.

Ve karşımdaki insanın sesini yansıtmaya çalışıyorum. Benim yaptığım iş "Story telling" gibi, yani hikâye anlatıcılığı. Ben her pazar bir hikâye anlatmaya çalışıyorum. Bazen iyi oluyordur, bazen olmuyordur. Ama hep devam ediyorum. Dedim ya, göbek adım istikrar. Fotoğrafıyla da ayrı uğraşıyorum. Kendimi şaşırtmayı seviyorum. En çok ben öğreniyorum o röportajlardan, okul gibi oldu bu 25 sene de...

Yüzlerce röportajın var, çok isteyip de röportaj yapamadığın biri oldu mu?

Ooooo çok. Korkanlar, çekinenler, benden haz etmeyenler oluyor, ya da haddinden fazla ciddiye alanlar. "Şimdi bu öyle bir şey sorar ki, altından kalkmam," diyenler de vardır. Ben de kendime şaşıyorum, bazen gerçekten olmayacak şeyler soruyorum. Merakımın gözü kör olsun! Çünkü benim için sorulmaması bir soruyok. Ama kimseyi kandırmam, özellikle incitecek bir şey yapmam. Güven esasır bu işlerde. Güveni suistimal etmem.

Hindistan'da ne işin var?

Sevgilimin peşine takıldım! O nereye, biz oraya. Bize de macera oluyor. Bu iki ülkede birden yaşamak, bana iki kadını da bir arada yaşama fırsatı veriyor. Yedi yıl Dubai'ydi, şimdi Mumbai. İki haftada bir geliyorum, İstanbul'da gazeteci, orada anne, ev kadını ve gezgin. Fena halde memnunun Hindistan'da olmaktan. Zaten bu adamla ve bu çocukla, pardon bu ergenle dünyanın her yerine giderim!

Oradan nasıl görünüyorsunuz?

E biraz hüzün verici. Manasız işlerle uğraşıp, birbirimizi yiyoruz. Oysa ne şahane bir ülkemiz var.

Bir anne olarak Ayşe Arman nasıl biri?

Valla Alya'ya sormak lazım. Özgürlük tanıyan, şefkatli, eğlenceli ve halden anlayan bir anne olmaya çalışıyorum. Ama her şeyi bilen annelerden değilim. Düşe kalka öğreniyorum. Annelik, dipsiz kuyu! Hele ergenim gerginim annesi olmak hiç kolay değil. Hatta dünyanın en zor mesleği! Ama biz iyi bir ekibiz. Baba-kız da çok yakınlar. Allah'tan Ömer çok yardımcı. Birlikte çok eğleniyoruz.

İyi yemek yapar mısın?

Hindistan'da kendimi aştım, 100 gr'lık kıymalar getiriyorum, vakımlanmış 30 rulo mesela, onlarla şahane sebze yemekleri yapıyorum. Hindistan'da et yok. Bonfileleri, antrikotları gizli gizli getiriyorum. Sonra sarma sarıyorum. Mantı olayına bile girdim. Bulgur pilavım şir, Adana bulguruyla yapıyorum. Börekler, çörekler. Alman ekmeği yapıyorum sonra. İstanbul'dan buraya gelirken bavulda yok yok, her şeyi taşıyorum. Sofra kurayım, toplayayım, buluşuk yıkayayım, hepsini yapıyorum valla. İçimde domestik bir ev kadını yaşarmış da benim haberim yokmuş!

Türkiye'deki en büyük sorun sence ne?

Özgürlük yok. Her alanda kısıtlandık kaldık. Oysa ülkeyi de insanlığı da ileri götürecektir olan şey özgürlük. Biz kanadı kopuk kuş gibiyiz. Uçamıyoruz. Özgürlük olmayınca, yaşanan kutuplaşma da, büyük adaletsizlikleri ve hukuksuzlukları peşinden getiriyor. İlaveten hepimiz birbirimizin gözünü oyuyoruz. Yazık.

Kendini ne zaman çok yalnız hissedersin?

Ben dokunarak yaşayan biriyim. Sevdiklerim yanında olmayınca kendimi yalnız hissedirim. Ama tabii hayatın gerçeği yalnızlık. İnsanın kendisiyle baş başa kalabilmeyi de öğrenmesi ve bundan keyif alması gerekiyor.

Yorulmadın mı?

Yok ya. Ben 100'e ayarladım saatleri. Daha 47'im. Daha bir sürü şey var yapmak istediğim. Hayat gazetecilikten ibaret değil. Gençiz, güzeliz, enerjimiz... Yaparız!

PINAR ERGÜN

politika:
oturursam
Sahneyi
göremiyorum

Ankara sevilecek, sev!

Bilirsiniz, Ankara'da öyle -rahmetli- Haydarpaşa gibi merdivenleri olan heybetli bir tren garı yoktur, seni gelir gelmez "...na koyacam olum... Yeneceğim lan,

mahvedeceğim!" falan diye bağtıracak. Son derece zarif, gösterişsiz bir gar karşılar trenle gelenleri. Bavulla posta koyamazsın o yüzden Ankara'ya. Tam tersine, tren ya da başkası, hangi yolla gelersen gel daha çok "Buyur birader, bize gidelim bu akşam. Yol yorgunusun, bi şeyler yer uyunsun, yarına da Allah kerim" der sanki. Bütün girişleri öyledir. Şehri her yönden ayrı ayrı saran çirkin kapıları da dahil buna.

O nedenle de gelişine gidilmiş tek kulp Yahya Kemal'in söyledikleridir. Gelişi boktanmış da... Dönüşü şahaneymiş de... Koca şairin sözlerini kıcından anlayıp olur olmaz tekrarlayanlar çok can sıkıcıdır mesela. E siktir git birader, seni zorla tutan, "Lütfen kütüğünü buraya aldr, n'oolur..." diye yalvaran yok ki!

Deniz yoktur mesela Ankara'da. Yeni de değil üstelik hiç olmamış. Hatta Evliya Çelebi zamanında bile yokmuş, öyle anlatıyor. Ama bunu muhteşem bir coğrafi keşifmiş gibi

tekrarlayıp duran dallaması hiç eksik olmaz. Sanırsın ki, normalde solungaçları var ve amfibik yaşam sürüyor. Sanki su olmadığı zaman caretta caretta yavrusu gibi yolunu bulamayacak!

İnsanları da kendine benzer Ankara'nın. Hayır.

Şu "Çok lacivert şehir yeaaağğğ, çok ciddiüüüüüüü" geyiği değil kastım. Büyük bölümü memur olduğu, üç kuruluşluk maasıyla zar zor alabilirdi sıradan elbiseleri benzediği için de değil. Ortalama yakın durmak, devletin bu kadar içine işlediği bir şehirde hayatı kolaylaştırdığı için. Göze batmazsın böyle yaparsan. Göze batmazsan dikkati üstüne çekmezsin.

Dikkati üstüne çekmezsen sessiz sedasız yaşar gidersin çünkü. Ölmezsen emekli olana kadar, becerebilirsen yani bu kutlu ideale erişmeyi, hayatının daha görünür olan evresine geçiş hakkını elde edersin. Sokaklarına daha çok çıkar, belediye otobüslerinde daha sık yolculuk yapar, bilmediğin duraklarda inerek yıllarca varlığından bile haberdar olmadığın semtlerinde dolaşabilirsin, sana benzeyen emekli akrantalarınla.

Her köşesi kamu kurumlarına ait binalarla, hiç olmadı sonradan yapılmış ek hizmet binalarıyla çevrili bu şehir, devletli unutmana asla izin vermez. Kafanı kaldırdığında heykeller, indirdiğinde rögar kapaklarındaki resmi yazılar fırsat vermez buna. Biz küçükken oynadığımız "İsim, şehir, hayvan..." oyununda A harfi çıktığında bile en iddiasız haliyle yazılırdı kağıtlara. Ne yazan 'Oh lan, buldum' diye sevinirdi, ne okuyan

'Vaaaay, şahane yahu! Nasıl geldi aklına?' diye şaşırırdı.

Oradadır Ankara.

Her zaman orada...

Öyleiştir, yani var. Varlığı sürpriz değil. Sabit. Ortalama. Standart bile diyebilirsin biraz zorlasan.

Vizontele'de Yılmaz Erdoğan'ın, üçra kentlin Belediye Başkanı'na hem sordurup hem cevaplattığı gibi:

"İnsan bir şehri neden sever? Başka çaresi yoktur da ondan!"

Hah. İşte Ankara öyle çaresizlikten sevilmez ama.

Hani bir resim görür, bir şarkı duyar, bir şiirde tek bir mısra okur ve nedenini bilmeden

vurulursun ya, öyledir Ankara sevgisi. Nedensizce diline takılmış gün boyu mırıldandığın şarkıdır mesela. Sana güzel gelmesinin nedenini açıklayamadığın 'kimse sormasa da anlatmak zorunda kalmamam'

diyerek, sanattan zerrek kadar anlamamana rağmen kendince

beğendiğin resimdir.

Ahmet Tell'i'nin şiirinde 'Cemal Süreya, Kızılay'da huzursuz bir zürafa gibi dolaşır' sen beğenirsin bu dizeyi hani?

Sevdirir Ankara kendini hiç çaktırmadan.

Yavaş yavaş, devlet memuru ritmiyle sızar derinden içeri.

Sonra bir bakmışsın, ayınların çok olduğu, sokakları insanları birbirine benzeyen, sürekli olarak sıkıcı olmakla eleştirilen bu şehri sevmeye başlamışsın.

Söylemiş miydim?

Ankara'yı sevenler de benzer birbirlerine...

Hani bir resim görür, bir şarkı duyar, bir şiirde tek bir mısra okur ve nedenini bilmeden vurulursun ya, öyledir Ankara sevgisi.

Buz gibi polisiye

Kentlerin karanlık köşelerinde acımasız katillerin,
her nevi suçlunun peşine düşen dertli dedektifler.
Kanlı cinayetlerin ortasında kalan bilim insanları,
serüvenciler.

*Jean-Christophe Grangé, Jo Nesbo, Tess Gerritsen,
David Baldacci, Shari Lapena, Camilla Lackberg,
S.J. Watson, Darcey Bell*

Çağdaş
polisiye
Doğan
Kitap'ta

Beşiktaşlı

Gittikçe hiç kıpırdamaz olan, izdüşümü kendisinden daha derin yalnızlık.

Çekiştire çekiştire çekiştirmekten yıpranmış bir usanmışlıkla hep de alışkanlık edindiği çaresizliği bir kimlik simgesi yerine koyarak ve övünç duyarak ondan, sanki görülmelerini ısrarla istiyormuş gibi onu sevinçle bürünerek, kendisine yakıştırılmış o çaresizlikte bayraklaşarak, hiç çekinmeden ortaklıkta dalga dalga dalgalanan yalnızlığın senin.

İnce işlenmiş bir yalnızlıktır, -ki, kendini yemelere yatkın.

Gönülden geçer düşer bilince: Geçmiş gecenin sessiz derinliği, -sensiz.

Böylesi de güzel olan. Böylesi bile...

Dingin bir sabah serinliği gibi dümdüz uzanıyor kıyı boyunca anayol. Yolun iki yönlü bomboşluğu. Güneşi arkasına almış gelişer sanki daha yoğun beklentili.

Tatil evleri.

Kuş var sessiz. Köpekler uykulu. İnsanlar pısrık, yitmiş sanki çocuklar.

Önce sabahın uzaklaşıp biraz daha geride kalması gerekiyor sanki. Sonra başlayacak yine insanların -hani o küçük oyuncak tekerin durmak bilmez dönüşünde sürekli tırmanmaya çabalayan ve pembeyi andıran şu ak renkli fareler gibi- ısrarlı, usanmaz ve uslanmaz görünürlü koşturması.

Dün başka bir deniz vardı, bugün çok başka bir coğrafya.

Bir eski aşkı tanımlar gibi ölgün bir duruşla yanmakta balkonlardan birinin açık unutulmuş lambası.

Sen kendi unutulmuşluğuna bak, birazdan lambayı birisi söndürür nasıl olsa...

Sanırsın her şey bitti.

Sen öyle karalar bağlamış da kara kara düğümler atıyorken içinin kararmışlığında, dirseğine yaslanmışsın, -ortada bir şey falan yok, öyle durduk yerde- bir ağrı girer dirseğine.

Ağrıyla kamaşan gözlerini kapatmışsın sımsıkı, kıpırdamaktan korkarak kıvranıyorsun içten içe.

Yaşıyor olmak işte gelmiş gelmiş de seni dirsekten vuruyor sanki: Beni unutma, diyor yaşamak. Beni unutma...

Sabahları, kendine küçük bir gülümseyişle besleniyorsun. Küçük bir gülümseyiş, kendine... Yok, aynaya falan bakmadan öyle! Baksan, azıcık tadın varsa eğer, aman o da kaçmadan. Sabahları öyle huysuz birini görmekten de huysuzlanarak.

Sakınarak. Hepsini hepsi -acı çekmiş bir çocukluktan kalma- kendine bir küçük gülümseyiş: O gün acı

çekmez uyanmış olmak dünyayı..

Göstermelik bir sevince dönüştürülen bir küçük gülümseyişin sabaha karşı kendini sana alıştıran o ılık varlığı.

Kahvenin tadını almak için de önce kendinden kurtulman gerekiyor çünkü. Pek de biliyorsun ki, şu içindeki odadan koşup gelmiş bir torun hiç olmayacak: Haylaz. Beşiktaşlı. Bugün kime âşık, dedesinin torunu.

Aman aman, sen olsan sen de sıklırsın elbet, şu didiklemelerden hiç usanmayan kendinden.

Bırak şimdi kendine numara yapmayı!

Sanki başkasıydı hoşnut görünen yaşlına yaşlına yaşamak anl.. İyice kabaran dalgalarla var olan denizden hep uzaklaşarak. Oysa, kulaç kulaç eksilterek ömür denizini, ulaşacağına kara, -toprak. Önden kendine yol açıp arkandan kendini iterek eylem koyduğun denizi aşarak. Son diye yazılmış o son olan yere doğru kendini atarak. Yıpranışlarla atarak...

Yazık olmuşlarımla. Yıkılmış kalmış kendinle. Ve gerçeklerin ucunu sıvırlite sıvırlite kendine eziyet educü. Sivri sivri içine dokundurarak gerçekleri.

Kanatmadan. Morartarak.

Morartarak kendini.

SADECE **BluTV**'DE!

7 YÜZ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

AHMET ÜMIT

"Lan oğlum Serkan, her kavgada sopa yemesen olmaz mı?"

Müezzinin yanık sesi, Mihrimah Sultan Camii'nin karşısındaki tarihi surlarda yankılanırken ucu ucuna yetiştik cenaze namazına. Sadece caminin çatısındaki kurşun kaplamalar değil, hamur gibi yumuşayan siyah asfalttan, yaprakları kavrulmuş akasya ağaçlarına, esnafın dükkanının önüne attığı sandalyelerden, surların çürümekte olan taşlarına kadar ögle güneşinin altında cehennem gibi yanıyordu küçük meydan. Her yanda koyu renk Mercedesler, BMW'ler, Audiler, markalarını benim bile bilmediğim cipler vardı. Bu pahalı arabaların arasında güç bela yer bularak indik benim fakir Renault'umdan. Manidar bir bakışla arabaları süzen Ali neşeyle söylendi. "Ooo anlaşılan Sipsi İsmail'in tayfası tam kadro buradı. Epey eğleneceğiz Başkomserim."

Mendilimle alınımdaki der tamlacıklarını kurularken, "Lüzumsuz yere kavgaya etmek yok Ali," diyordum ki, Mesut Akıncı'yı gördüm. Geçen gün bizi evinden kovan yurt müdürünü. Üzerinde siyah yas giysileri vardı ama sanki cenazeden daha önemli bir işi varmış gibi aceleyle fırlamıştı caminin kapısından. Ardından iki şahıs daha fırladı caminin kapısından. İkisi de gayet yakışıklı, ikisinin sırtında siyah takım elbise, ikisi de yurt müdürüne kadar hızlı... "Bunlar kim ya?" "Kim olacak Sipsi'nin çakalları. Hadi Ali," diye hızlandım. "Hadi, sen arkadaşaki iki herif

durdur, ben de öndekini yakalayayım." Sanki bunu söylememi bekliyormuş gibi ok gibi atıldı bizim hayta, takım elbiseli zibidilerin üzerine. Ben de Mesut'un önünü kesmek için, sıcaktan hamura dönüşmüş asfalta bata çıka küçük parkin içine daldım. Aslına bakarsanız, onu yakalamam bir hayli zordu, yaşıdan beklenmeyen bir çeviklikle koşuyordu yurt müdürü, ama bir şanssızlık oldu: Muhtemelen akşam parkta piyizlenen sarhoşların attığı bir kavun kabuğuna bastı, ayakları öne giderken bedeni geriye doğru kaydı, ellerini yana açarak denge bulmayı denese de başaramadı, büyük bir gürültüyle sırt üstü düştü yere. Bu fırsatı kaçırmadım, adımlarımı hızlandırarak dikildim tepesine. İşaret parmağımı suratına sallayarak, soluk soluğa bağırdım.

"Sakin kaçayım demeli!" Karşısında beni gören Mesut'un beklediğimim aksine bir sevinç dalgası yayıldı yüzüne. Sanki dün beni evinden kovan o değilmiş gibi neşeyle şakadı düştüğü yerden. "Başkomserim, Nevzat Başkomserim, siz miydiniz? Ben de sandım ki..." Başını kaldırıp caminin kapısına baktı. Ali'nin, iki külanbeyini durdurduğunu görünce iyice keyiflendi. "O bey de sizin arkadaşınız herhalde." Sorusunu cevaplamak yerine elimi uzattım. "Kim bu peşinizdeki adamlar? Ne istiyorlar sizden?" Elimi tutup doğrulurken açıkladı. "Bilmiyorum, birden üstüme geldiler. Görüyorsunuz ikisi de zıpkın gibi delikanlı. Utanç verici ama ne yapabiliyordum, çareyi

kaçmakta buldum." Dünkü kibirden, gururdan eser yoktu sesinde. "Kim bu adamlar?" diye yinele dim. "Tanımıyorsanız niye düşünür peşinize?" Ürkek bakışlarını kaçırıldı. "Valla bilmiyorum Başkomserim," diyerek yalanını tekrarlarken, birden sustu, yüzündeki ifade değişti. "Bakin, bakın yardımcınızı kavgaya ediyor..." Gösterdiği yöne dönünce, Ali'nin yakışıklı hergelelerden birinin suratının ortasına kafayı yerleştirdiğini gördüm. Delikanlının burnundan fışkıran kan, üzerine sıçramasını diye yardımcım hızla geri çekilirken, bu kez öteki saldırdı üzerine. Ama bizim kaldırım şövalyesi, zarif bir hareketle yana çekilip onun da sağ çenesine okkalı bir kroşe yerleştirdi. Kemiğin çıktığı sesi ta buradan duydum. Genç adam sola savrulurken, az önce suratının ortasına kafayı yiyen eleman, burnundan akan kana alırdmadan yeniden atılmıştı Ali'nin üzerine. Boş bulundu bizimki, ikisi birden yere yuvarlandılar. Çenesine aldığı darbenin etkisiyle sersemleyen yeni yetme kendini toparlamaya çalışıyordu. Beti benzi atmış vaziyette kavgayı izleyen yurt müdürüne seslendim. "Sakin bir yere kıpır duma." Sonra, artık bir dövüş ringine dönen caminin önündeki kaldırıma koşmaya başladım. Bir yandan da bağıırıyordum: "Durun, durun polis!" Fakat dinleyen kim, bizim dövüş horozu, yüzü artık kandan görünmeyen oğlanı altına almış, sağlı sollu yumruklarla eksik kalan

eserini tamamlamaya çalışıyordu. Ayaktaki işe hafifce sallansa da kendini toplamış, yerdekiler müdahale etmek için etraflarında döndüyordu, nitekim boş yanını görür görmez, Ali'nin sağ bõğrüne sıkı bir tekme indirirdi. Yardımcım acıyla suratını buruşturarak sola doğru sendeledi, ama çabuk toparlandı, adamın ikinci tekmesini havada yakaladı. Rakibinden böyle bir hareket beklemeyen zibidi ayakta daha fazla duramadı, yere yığıldı. Fakat yumuşak düşmüştü; o anda gördüm, sağ elini beline attı, hızla silahını çıkardı.

"Şimdi siktim ananı," diyerek namıluu yardımcımı çevirdi. "Hadi şimdi konuş bakalım."

Ali çok iyi tanıdığım bir bakış fırlattı namıluu. Eyvah, şimdi uzanıp tutacak tabancayı, dememe kalmadı, utanıp tuttu adamın silahını namlusundan.

"Sık lan," dedi öfkeyle. "Sıkmazsan ben sikecem senin ananı."

Genç zibidinin kararlı bakışları kısa sürede tereddütte dönmüştü ama hala silahın kabzasını tutmayı sürdürüyordu. Tam o anda yetiştin, ben de tabancamı çekip şakağına dayadım.

"Bırak, bırak çabuk o silahı..." İrkildi, ama tabancasını bırakmadı, işte o zaman korktum, istemeden de olsa, parmağı tetiğe dokunsa Ali'nin yaranlanmasa, hem de bu mesafeden ölümcül bir şekilde yaranlanması iştin bile değildi. Silahımın namılusuyla genç mafyozonun terli şakağını dürttü, yeniden ikaz edeceksen, başka biri benden önce bağırdı.

"Bırak lan Ziya, bırak o tabancayı."

Başımı çevirince Sipsi İsmail'in sıcaktan kıpkırmızı olmuş suratını gördüm. Caminin kapısında dikilmiş öfkeyle adamlarına bakıyordu.

"Ulan, sapığı kaçırдың, Başkomiser Nevzat'la mı kavgaya ediyorsunuz? Bak hala öylece duruyor. Bırak lan, bırak diyorum o silahı..."

Anında bıraktı tabancayı Ziya, ama bu yeterli değildi.

"Yat, yat, çabuk yere..." diye bağırdım. Ziya bir halı gibi yüzükoyun serildi sıcağ kıldırımı üzerine. Ali'de yediği yumruklardan iyice sersemde dönmüş olan, öteki serserinin göğüs tahtasından kalktı. Kalkar kalkmaz da, "Senin adamların mı lan, bu itler?" diye bağırdı Sipsi'ye.

İtlerin sahibi, bu sözlerle alınmış gibi boynunu bükü. "Ayp oluyorsa ama Ali Komiserim, öyle lanlı lunlu konuşmalar..."

Hiç aldırmadan, kendisinden bir baş daha uzun, iki beden daha büyük Sipsi'nin üzerine yürüdü bizim cengaver.

"Kes lan, senden mi öğreneceğim nasıl

konuşacağımı?"

Müdahale etmesem, Sipsi İsmail'in biçimsiz suratından da kan revan içinde kalması an meselesiydi.

"Tamam Ali, tamam, ben hallederim. Gel şu herifin başında dur sen."

O kadar öfkelenmişti ki, herifin başında duramadı yardımcım, Sipsi'nin iri burnunun dibine kadar sokuldu.

"Ali," diye bağırdım otoriter bir sesle. "Ali dur, kime diyoruz..."

Durdu, ama gözlerini mafya reisinden ayırmadı.

"Tamam, tamam Başkomiserim, geliyorum." Sipsi'nin çipil gözleri ise, Ali'nin başının üzerinden küçük parka kaymıştı.

"Bakin, bakın, biz birbirimizle uğraşırken nasıl kaçıyor lavuk..."

Ben de bakışlarımı az önce Mesut'u bıraktığım yöne çevirdim, gerçekten de tabanları yağlayan yurt müdürü, tarihi kapının içinde kaybolmuştu bile...

"Kaç bakalım şerefsiz kaç, kaç," diye nefretle tısladı Sipsi. "Eninde sonunda yaptıklarının hesabını soracağım senden..."

Ortalıkta sağlam bir hikâye olduğunu o anda sezinledim.

"Kalkın, kalkın," diye ikaz ettim yerdeki iki küllühanbeyini. "Hadi toparlanın artık..."

Ali de Sipsi'yi bırakıp az önce kendisine silah doğrultan Ziya'nın yanına geldi.

"Silahının ruhsatı var mı lan?"

"Var," dedi Ziya toza bulanan ceketini sikeleken. "Yav kusura bakmayın komiserim, ben polis olduğunuzu bilseydim..."

"Kıvrırma lan yavaş. Yürekli ol biraz. Tamam dövüştek işte. Yalnız o ruhsatı göreyim..."

Ali de vaziyeti anlamış, Sipsi'nin bize anlatacaklarının bu genç haşaratları dize getirmekten

çok daha kıymetli olabileceğini fark etmişti.

Usluca Sipsi'ye yaklaşmış, baharlı ağır bir parfüm sürmüştü. Sıcak havada

koku iyice baygın bir hal alıyordu. Aramızdaki

buzların erimesine sevinen mafya reisi, bu durumdan hiç

rahatsız değildi. Aksine dudaklarına

eglençleri bir gülümseme yerleştirmiş, suratı kan revan içinde kalan adama

bakıyordu.

"Lan oğlum Serkan, her kavgada sopa yemesen olmaz mı yav?"

Serkan, sadık bir köpek gibi boynunu bükü, ne yapalım abi dercesine kanlı dişlerini göstererek gülümsedi.

Küçük bir kahkaha attı Sipsi.

"Bu arkadaş her arbedede patakları Başkomiserim..." Usluca başını salladı. "Gerçi iyi olmuş, niye bulayırsınız devlet

polisine. Hem de Başkomiser Nevzat'a..." Fazla laubali olmaya başlamıştı.

"Uzatma İsmail," diye tersledim. "Nedir bu iş? Niye kovalıyordunuz Mesut'u?"

Birden ciddileşti, bakışlarını kaçırdı.

"Şerefsizinki Başkomiserim. Utanmadan bir de Mutaf'ın cenazesine gelmiş..."

Ziya'nın uzattığı ruhsata göz atan Ali, bir an başını kaldırıp Sipsi'ye baktı.

"Niye adama hakaret ediyorsun ya, ne yaptı bu Mesut sana?"

Sipsi nefrete baktı Ali'ye, ters bir şey söyleyecekti, araya girdim.

"Sahi İsmail, nerden tanıyorusun bu Mesut'u?" Öfkesiniyuttu, sıkıntıyla kalın boynunu oynattı.

"Mutaf sebebiyle tanıyorum Başkomiserim. Onun yurdunda müdürmüş bu karakteri

böcek..."

Anında altıldı Ali.

"Mutaf'ı nereden tanıyorusun?" Manidar bir ifade belirirdi çipil gözlerinde.

"Hiç heveslenme baktı Ali'ye," dedi başını usulca geriye atarak. "Bu işi bana yıkamazsın..."

Bizim kopilin neşesi yerine gelmeye başlamıştı, gözlerinden alaycı bir pırıltı geçti.

"Hangi işi Sipsi, neden bahsediyorsun oğlum?"

"Anlamazlıca vurma şimdi Komiserim, Mutaf'ı ben öldürmedim. O benim arkadaşım..."

Kurnazca gözünü kırptı yardımcım.

"Nerden arkadaşın oluyormuş?"

Bu kez bakışlarını kaçırmadı Sipsi, aksine memden okurcasına dındık baktı, Ali'nin gözlerinin içine.

"Hapishaneden, Tokat'ta birlikte yattık. Öteki mahkumlar şileyecekti bunı, geldi yardım

istedi. Kol kanat geldik, o da bize sadık bir arkadaş oldu."

"Ne zamandan beri çocuk tacizcileri, sadık arkadaşın oluyor İsmail?"

Okkalı bir tokat yemiş gibi sarsıldı, ama hiç saktlamadı, yenilgiyi kabullenmiş bir ifade belirirdi narsuz suratında.

"Haklısın Başkomiserim, ne desen haklısın. Ama söz vermişti Mutaf, ekmek kuran üzerine yemin etmişti. 'Yapmayacağım,' demişti, biz de inandık."

Yalan söylüyordu, Mutaf gibi birine sahip çıkması için daha esaslı nedenleri olması

gerekliyordu. Kıskırtmak için üstüne gittim. Ama yeminini bozdu. Hem de defalarca...

Bunu bilmiyory muydun?"

Geniş omuzlarını silti, mavi mi, gri mi olduğunu kar veremediği gözlerini kisti.

"Biliyordum," dedi bakışlarını kaçırarak.

"Vazgeçmesi için elimden geleni de yaptım. Valla, ağzına sıçıtm bunun. Dövdüm, sövdüm,

silahı çıkarıp kafasına dayadım. Bir keresinde ayağından bile vurdum. Yok, faydası olmadı.

Kendi de farkındaydı yediği bokun. "Hadm ettireceğim kendimi," dedi bir hafta önce karşılaştığımızda. Evet, bir hafta önce yanımıza

geldi. "Bir doktor bul bana dedi, kestireceğim valla." Anlaşmıştık, cerrah bakmaya bile

başlamıştı. Ama geç kaldık. Adamın biri dürdü defterini. Katiline de kızamıyordum.

Eminim hak etmişti Mutaf."

Nilgün Marmara'nın Bavulu

HAYDAR ERGÜLEN

Tomris'i hatırlıyorum da, Turgut Uyar hiç senin evine gelmiş miydi bilmiyorum. Senin evin. Nilgünevi. Gönülevi. Arkadaşevi. İçindeki evi açmış gibiydin asıl. Ve hepimiz içindeki eve

gelirdik senin. Onun genişliğini, derinliğini, yüksekliğini, ferahlığını, sıcaklığını, iyiliğini ilkin senden görmüştük, sonra da birbirimize anlata anlata, gide gele, göre göre yaşamıştık. Sen yaşatıcıydın. Bir yaşam sunmak, "derken bir karanfil elden ele" gibi bir şeydi sende. Senin evin göğe bakardı. Göğe bakmanın henüz bir ayın olmadığı günlerde, arkadaş yüzlerine bakmak göğe bakmaktı ve onların göğüşlerine tutunmak da göğe yuva kurmak gibiydi. Biz sana bakınca göğe bakmış gibi olurduk çokça ve mavi dönerdik senden.

Turgut Uyar senin evine hiç gelmedi ama şu dizeleri yolladı: "ne denemeli bilmiyorum". Sevgisi acıyordu çünkü. Biz de sevgimizin acıdığını senden öğrendik. Gönülünün evimiz olduğu günlerde sevgilim için bir şiir yazmıştım, "senin evin yağmura yakın olsun" dizesi o şiirden kalmaz, sonra onu senin için çok tekrarlayacakmışım meğer, "senin evin gökyüzüne yakın olsun / senin evin maviye yakın olsun" diye diye diye... Çünkün senin evin gönülmüze yakındı. Sen gittin, gönül evimiz yıkıldı, yoksa gönül köşkü müydü?

Şiire tutunmak, arkadaşlığa tutunmak, bu

dünyaya tutunmanın yollarından biriydi senin için. Aslında tutunmak için çok yol bildiğin ya da bunları kullandığın da söyleyemezdin. Zaten söylenmedi de. Söylenseydi de onlar senin yolun olmazdı. Başka bir yolculuktu seninki. Sonunda kaybolacağını bilmeden yürümek gibi.

Şiir ve rüya içinde bir yolculuk. İkişi içiçe, birbirine geçmiş biçimde. Bazen uçuğu o belirsiz çizgisini, buluştuğu denizin ve göğün rengini alır da mavinin sonsuzluğuna ya da sonsuzluğun mavisi olur ya, senin yolun da böyle gidiyordu işte. Her şeyin birbirinin yerine geçtiği ya da birbirine karıştığında da, öteki değil beriki oldu.

Öyle düşünüyorum seni. Bir şiirde yürüyorsun, yol yavaş yavaş yükselmeye başlıyor, tepeler, eğimler, uçurumlar, yükseklikler, bulutlar, dağlar, patikalar, sonra rüya başlıyor, bulutların sarıp sarmaladığı sis içinde bir rüya ve sen o rüya içinde yürüyorsun şiiri artk. Şiirden kanatların oluyor. Ben seni hep şiirle rüyanın buluştuğu o sonsuz boşlukta yürürken düşünüyorum. Sonra sen tümüyle rüya oldun, rüyanın oldun. Şiirlerin, uçurum görmüş şiirlerin, rüyayı da görüp gelmiş

çocukların olarak geri geldiler, sen onlara uçurumu da, yüksekliği de, sisi de, sonsuzluğu da, boşluğu da gösterdin ya da rüyadan da geçirdin hepsini ve aramızda yolladın.

Daktilyo Çekilmiş Şiirler. Yalnızca daktilyo çekilmiş mi? Onlar aynı zamanda "göğ çekilmiş şiirler", "rüzgara yazılmış şiirler", "dünyadan çekilmiş şiirler" ve bedeli ödenmiş olduğu için hepsi de "temize çekilmiş şiirler"dir.

Dosyanı, daktilyo çekilmiş halde ellerime ilk bıraktığın zaman hissetmiştim ben şiirlerin pek çok yerden pek çok şeyden çekildiğini. Dünyanın yükünden rüyanın uçuculuğuna, varlığın ağırlığından yokluğun sonsuzluğuna, ve gördüklerinin kabalığından düşlediklerinin inceliğine çekilmiştin şiirleriyle beraber sen de.

Ekim 1981'de yazdığı "Geçmiş Yükü" şiirinin sonu bu 'çekilme' nin ağırlığıyla dopdolu: "Bilincin boz yüklüleri attıkça omuzlarımızda / Şimdi solduruyorum canlarını taşkın kırmızının yeşil coşkun. / Ceriye mavi bir taş, belirsizlikler taşı, / hüznü kabuk kalıyor yine! /.../ Dönemiyorum artık ezin bilgisiyle sınırı dürlümüş/ geçmiş renklere; böyle karşı karşıyayım geri çekilen / farkın ağıdıyla!"

"Bir alimin ölümü alemin ölümüdür" sözünün doğruluğu, acıklığını, yakıcılığını yanında pek küçük kalır. Bir şairin ölümü de bir alimin

ölümü sayılır. Ama bir çocuğun ölümü ve bir arkadaşın, dostun ölümünün yanında, alım ya da şair olması hükümsüz kalır. Nilgün gittiğinde alem yıkılmış, gökkubbe çökmüştü. Hepimiz evsiz kalmıştık. Evin meleği o sonsuz buluşmaya gitmişti. Kendini taşın kollarına bırakmıştı.

Sylvia Plath 30'du, Nilgün Marmara 29. 30 yıl geçti aradan, ama Nilgün hep 29 yaşında, hep güzelik ve masumiyet çağında. Ben hayatın 'ateşli bir hastalık' olduğunu, onun ince ruhu güzel bedenini usulca balkondan bahçeyi indirirken öğrendim. "Herkes Dışarı!" dedim acıyla da: "ölüm henüz hepimizden küçüktü/ benim güzel arkadaşım kırıldı fakat!.../arkadaşlık için çekilen o kısa film/ henüz başlamıştı, geçmiş karardı/ ve anısı kendinden önce yaşanan/çıktı çıkarıldığı kötülüğün katından/güzelliğini herkesin içine attı!.../herkes dışarı/kimseye yer yok/içinizde yer yoksa/o güzelliğe!.../ruh ne zaman benzedi ki gövdeye/ruh kolay ve güzeldir/herkesin sarılacağı kadar incedir/ruh karşılıştır, karıştırr/gövededir bırakan karşıkışıya/o, ruhunu dışarda bırakan/yanlış cıv-cıv/yoktu ki şehirden konacak yeri, duydum/kanatları içine, başkasının gövdesine/sığınan bir ruh gibi kırıldı, duydum:/.../meğer ateşli bir hastalıkmış hayat!"

Nilgün Marmara: Benim güzel arkadaşım. Evimiz, bahçemiz, ruhumuz, evi gönlü gibi gönlü evi gibi açık kalpimiz. Bilmiyorum erkeken dediği seziyor, hissedili diye midir, şiirlerini hiç kimseye göstermedi. Ece Ayhan ısrarcı değildi, belki bir-iki sormuştu, Nilgün de 'yazmıyorum' deyince, inanmamıştı inanmasına da, yarısı gülümseyen yarısı söyleyen ağzından 'müsteh'z' bir 'peki canım!' çıkmıştı. Cemal Süreya sabırlıdır, nasılsa günün birinde Nilgün'ün şiirlerini okuyacağını ümit etmektedir, en sabırsız İlhan Berk'tir, o üstelemiştir, birkaç kez benim de olduğum zamanlarda Nilgün'ün evinde, bunu söylemiştir, ama her defasında eli boş dönmüştür. Nilgün sonunda hepimize söyledi. Dedi ki: "Ey, iki adamlık yerlere/ Senin bütün arka bahçelerini/gördüm ben!" Son olarak bunu söyledi, gidişinden biraz önceydi.

"Hepimizin yerine balkondan düşeni hatırla/ şiir bazen öyle de çarpabilir hayata!" Nilgün yalnızca bedene, ruhuyla değil şiirleriyle de çarptı hayata. Hepimizi kıran, kırıldığı hayata her biçimde çarpmayı denedi. 'Baba'nın yuvarladığı çığın altında kalanlara "Ey, yüzleri/ bir babakuş gölgesine/çakılmış olanlar:/Üzgün adım, ileri, marş!" dedi. Hiç kullanılmamış bir zamanın gözkapaklarını açmak için "Çok kullanılmış bir zamanın gözlerini kapatım" dedi. Ve "ölüm buraya kadar" dedi.

Nilgün Marmara'nın bavulunda bulut ve bavulun iki yanında kanatlar var. Çıt-kanat arkadaşım için bir çift kanat.

Aidiyet köklerle tanımların genelinde, Nerelesin?

-Ankara -Ankara.
Yok, öyle değil anan baban nereli?
-Malatya, onların anası babası da başka yerliler, diler misin onları da söyleyeyim? Muhakkak bir şeyler geçmiştir onlardan da bana, e peki ya onların ana babaları? Ya onların, ya onların?
Sonunda vardığımız yer neredeyse aynı. Çünkü çok benziyoruz birbirimize, ayrıran özelliklerimiz de bulundüğümüz iklimden, topraktan geliyor. Çok topraktan, çok iklimden haberdar olan daha çok biliyor elbette, daha başka bakıyor bir avuç toprak parçasına... Aynı toprağa ömrünü veren ve hatta ölümler veren de bir başka bakıyor ona. Bayraklarından don yapan ülkeler, bayrağını kendi onuruyla eş tutan ülkeler var. Toprağı yarı olarak gören, yârini toprağa gömen, toprağa basıp geçenler var. Toprak, bayrak, onur, ölüm, arkam, sağım, solum... Dünyanın her yerinde aynı anlama gelip farklı telaffuz edilen kavramlar var. Farkları; bu kelimeleri sana ne hissettiriyor? Alevi var, Sünni var, Türk var, Kürt var, Ermeni var, var da var ailemde. Alevisi sağcı, Sünnisi solcu, Ermenisi Türk'ten daha Türkçü olanlar var da var bu ülkede. Yalansa yalan de! Kuşa bakıp uçak yaptınız tamam, balinalardan ilham aldınız yüzme paletleri için tamam, açığıçene baktınız uzunca bir zaman güneş panelleri için tamam, ağaca bakıp kökleri olmayan insana neden kök biçtiniz? Ben yanıtlayayım, idaresi kolay olsun diye. Ağaç yaşıken eğilir dediniz, yaşlı başlı ağaçları eğdiniz, bükünüz, köklerinden söktünüz. Hayır efendiler, benim köklerimi bulamayacağınız kaldı ki kendinizinkinden de çok emin olamayacaksınız hiçbir zaman. İnsanız işte, acıyor, susuyor, konuşuyor, ağlıyor, gülüyor, yaşıyor biraz ve ölüyoruz bir kez.
'Hell or High Water' filminden bir bölümü paylaşmak isterim sizlerle; Beyaz, cıvız bir Amerikalı adamla, iri yapılı yerli Amerikalı (*Comanche) adam poker masasında, beyaz adamın "Comanche misin?" sorusuyla değilirlir, oyunu kaybeden beyaz adam masadan kalkarken, yerli Amerikalı iri adam, beyaz adamın yanına gider oldukça yaklaşıp yüzüne ve diyalogları başlar: -"Comanche" ne demek biliyor musun? Sonsuza dek düşmanız demek!

Bavul'un ikinci yılı, benim otuz üç, şu ağacın ellinci yılı, şu kuşun üç

BURCU BAKDUR

-Kimle düşmansınız?
-Herkesle
-Peki bu beni ne yapar biliyor musun?
-Bir düşman!
-Hayır! Beni bir Comanchi yapar! Onurlu yaşamın çevrene uzattığın ellerle su götürmez bir bağı var. Bu toprak doğanın, o satın aldıkların bir kor alevine, bir evren daralmasına kadar sende, şimdi sen söyle nerelisin birader?

* Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan yerli Amerikalı bir gruptur. ana vatanları Comancheria olarak bilinen ve günümüz New Mexico'su'nun doğusu, Güney Colorado, güney Kansas, Oklahoma'nın tamamı ve Kuzey ve Güney Teksas'ın büyük bölümünü kaplayan topraklardır.

CAN BINALI AYDIN

Asırlık Çınar: Cumhuriyet Meyhanesi

Tartışmaz ilk durağımız cumhuriyetten eski, Cumhuriyet Meyhanesi. Cumhuriyet ilanından önce de faaliyet yapan meyhane 1923'ü dönemin birçok işletmesi gibi doğum günü olarak benimsemiş ve kuruluş yılı olarak kabul etmiş. Üç katlı meyhane bir Orhan Pamuk romanı gibi sade ve görkemli. Mustafa Kemal Atatürk'ün de meyhanesi olarak bilinen mekânda 10 Kasım'da Atatürk'ün rakının yanında çok sevdiği beyaz lebleli ikramı gelenekleşmiş. Duvardaki

fotoğraflarda, gazete kupürlerinde, yazılarda bir zamanlar meyhaneinin müdavimi olan Sait Faik, Melih Cevdet Anday, Ece Ayhan'dan izler görmek mümkün. Meyhanede çalışan garsonlardan üçünün adının Ali olması nedeniyle Ece Ayhan mekâna "Üç Aliler Meyhanesi" adını koymuş. Cumhuriyet Meyhanesi'nde tek duble rakı eşliğinde tarihe tanıklık edip biraz soluklandıkdan sonra Orhan Kemal Müzesi'ne varmak için ellerim cebimde Taksim'den Cihangir'e iniyorum.

Hatıra Mahzeni: Orhan Kemal Müzesi

Müze'ye girer girmez dikkatimi odaları boydan boya kaplayan ustalıkla çekilmiş fotoğraflar çekiyor. Kitaplara, eşyalara dalmadan önce anılara fotoğraflardan başlıyorum. Bir sergide teşhir ediliyormuşcasına özenle tasnif edilmiş fotoğraflar bir başka usta Ara Güler'in elinden çıkmış. Müzede Orhan Kemal'in tüm eserlerinin orijinal ile baskımları, çalışma odasından eşyaları, daktilosu, gaz lambası, aldığı kitap teliflerinin makbuzlarına kadar tüm anısı özenle sergilenmiş. Müzenin hemen bitiğinde bir dönem Orhan Kemal, Edip Cansever, Muzafer Ruysüknur gibi isimlerin uğrak yeri olan İbrel Kıraathanesi'nin ruhunu yansıtmak için Orhan Kemal'in oğlu İshak Öğütsoy tarafından açılan ve yazının eserlerinin temin edilebildiği İbrel kahvesi var.

Edebiyatçıların sokakları Onların iz

Yıkıldı yıkılacak zil zurna sarhoşlar gibi birbirine omuz vermiş, duvarları ayıp örten civelek boyalı kondurlarıyla dünyanın ortanca çocuğu İstanbul, kimleri saklamadın ki içinde? Kâh ciğer patlatan dık yokuşlarında yalınayak koşturdun; kâh kar, kış, ayaz demeden köşe başlarını kesen cılız sokak lambalarının dibinde beklettin. Yeri geldi yan tekerlekleri atıp titrek kollarıyla ilk pedallarını çeviren çocuklarla, yeri geldi yarı bodrum meyhanelerinde dibi görüp nara atan kabadayılarla, yeri geldi meydanlarda hak arayan gür sesli işçilerle bağdın. Atlarla kaçıp otobanda koşturdun, itlerle koşup

sokakları; de. Yakası parklarındın sokakların şairdi, oza geçtikleri yoktu ki aia çıkışlarındın Yaşar Kemal boylarındın İste edebiyatı usta kalen olmuş kalen günümüze

Sait Faik Adası

Müzeden çıkıp biraz yürüyorum. Kahveleri geçip aşağı, Karaköy'e doğru salınıyorum. On dakika sonra Karaköy'den hız alıp yönümü Eminönü motor iskesine çeviriyorum. Galata Köprüsü'nde işi rast gitmiş oltaşı bereketli balıkları hayrette izliyorum. Deniz olur, balık olur, balıkcı olur da Sait Faik olmaz mı? Akımda Sait Faik'in Orhan Kemal'e Burgaz sahlinde denize girdiği fotoğraf, yer elini Burgazda'ya. İstikamet, Adapazarı'nda doğmuş Burgazda'da yaşamış iki adalı Sait Faik'in evi. "Sana Koşuyorum bir vapurun içinen ölmek delirmek için."

en nazlı Burgazada iskesinde beş dakikallık bir yokuştan sonra varıyorsun Sait Faik'in evine. Ölümünden sonra müze'ye dönüşen üç katlı köşkün çekiği; bahçesi adadaki tüm evlerinki gibi büyükçe. Evin her katı Sait Faik'in mütevazı anısından izlerle dolu. Beni onca eserin, mektubun, şahsiyetli el yazısının yanında çok etkileyenlerden biri d Sait Faik'in tek kişiyi yatağı o Yazıların, şairlerin şöyle du yazıyla uzaktan yakından iliş olan çoğu kimsenin bir türlü dindiremediği yalnızlık duygus pekiştirdi. Evin çatı katında gören iki oval pencere küçük

ın sokakları, mekânları ın izinden

ar gibi
ayıp örten
anın ortanca
adin ki
kuşlarında
ayaz
uz sokak
eri geldi
ıyla ilk
ri geldi yarı
rüp nara
ydanlarda
yrdın. Atlarla
e koşup

sokaklarda dövuştün. Ama sevdin sevdirdin de. Yakası karanfıllı pirüpak çocuklarını parklarında, meydanlarında buluşturdu; sokaklarına, caddelerine serpiştirdin. Aşıktı, şairdi, ozandılar. Birer kuyruklu yıldız gibi geçtikleri yerlere yaldızlarını döktüler. Kimler yoktu ki aralarında: Süreyalı, Uyarlar, vardiye çıkışlarında Orhan Kemaller, boz ovalarıyla Yaşar Kemaller, bir garip Orhan Veliler, daha boylarında Sait Faikler daha kimler kimler... İşte edebiyatımıza yön verip sacayak olmuş usta kalemlerin bıraktığı izleri, onlara mâl olmuş mekânları, evleri gezerek tarihten günümüze bir zaman tüneline giriyorsun.

en nazlı! Burgazada iskelesinde beş dikailük bir yokuştan sonra varıyorsun Sait Faik'in evine. Ölümünden sonra müzeye dönüşen üç katlı köşkün çiçek! bahçesi adadaki tüm evleniki gibi büyükçe. Evin her katı Sait Faik'in mütevazı anısının izlerle dolu. Beni önce eserin, mektubun, şahsiyetli el yazısının yanında en çok etkileyenlerden biri de Sait Faik'in tek kişilik yatağı oldu. Yazarların, şairlerin şöyle dursun yazıyla uzaktan yakından ilişkisi olan çoğu kimsenin bir türlü dindiremediği yalnızlık duygusunu pekiştirdi. Evin çatı katında deniz gören iki oval pencereli küçük

oda, Sait Faik'in zihnindeki deniz imgesinin anahtarı gibi. Çatı katında yazara mektup yazmak için ayrılan masanın yanı sıra bahçede, dışardan gönderilmiş mektupların sergilendiği bir alan var. Biraz deniz havası alıp biraz yeşil gördükten sonra Cemal Süreya'nın anılarına, Hatay Meyhanesi'ne doğru yol alıyoruz.

Bir Süreya Mabedi: Hatay Meyhanesi

Bağdat Caddesi'nin hemen girişindeki mekân tam anlamıyla bir aydınlık duruş. Onlarca şairin, yazarın ve gazetecinin hatıralarıyla dolu meyhanede Uğur Mumcu'nun da mekana ilişkin hoş bir notu var. Ece Ayhan Cumhuriyet Meyhanesi'ni kimselere bırakmadığı gibi Hatay Meyhanesi'ni de Cemal Süreya'ya bırakmamış. Ayhan, duvarlarında fotoğraflarının da olduğu mekânın en sıkı müdavimlerinden. İçeri girdiğinde meraklı halinden olacak meyhanenin sahibi Mehmet Ali ışıq güler yüzü, hoş sohbetiyle karşılıyor beni. Mehmet Ali Abi Cemal Süreya aşığı, kadim dostu. Şair için geldiğimi öğrenince heycenarla buyur ediyor masasına. Yıllara dayanan dostluklarından, yapılan etkinliklerden, her ölüm yıldönümünde gerçekleştirildikleri anımlardan konuşuyoruz. 1932 doğumlu şairin doğum günü net olarak bilinmiyor. Mehmet Ali Abi, Süreya'nın sıkıya "Bir doğum günüm

bile yok," diye hayırlandığını bu nedenle ölümünden sonra adına kurdularları derneğin kuruluş gününün Cemal Süreya'nın doğum günü saydıklarını söylüyor. Böylelikle dünyanın en güzel doğum günü hediyesi bu olmuş, daha doğrusu şaire kendi doğum gününü armağan etmişler. 28 Temmuz, iyi ki doğdun Cemal Süreya! şairin ölümünden sonra mekâna büstünü yaptırmış Mehmet Ali Abi: "90 yılında Cemal abiyi kaybettik. Haydarpasa morgundan almaya gittim, ardından Sunay Akın geldi, ardından da Memo (Doğu). Ömrümüzü Cemal Abiye seve seve adadık." Muhabbet erbabı Mehmet Ali Abinin özenle anlatığı anıların dinledikten ve birkaç duble içtikten sonra Kadıköy'e doğru yola çıkıyorum. Bugün tüm gün yaradım, Bostancı'dan Kadıköy'e de yürüyeceğim. Uğrayacağım son bir anı daha var. Hem bunlar eylüallü günler. Eylül en çok da sıkısalın ayıdır.

Gökyüzünde asılı bir ah, Nilgün Marmara

Kızıltoprak'a vardım. Burası bana Nilgün Marmara'dan başka hiçbir şey hatırlatmıyor. Bir de Nilgün'in evindeki Ece Ayhan, Tomris Uyar, Cemal Süreya ve İlhan Berk'in de olduğu kırmızıya yatkın uzak fotoğrafı. Bu fotoğrafı ilk gördüğümde içimden şu cümle geçmişti "Fotoğrafa agitt!" Nilgün evi diğer şairlerin evinden biraz farklı. Burası ikinci Yenilerin buluşma noktası. Fotoğrafi özel kılan bir diğer şeyse evde şairlerin dışında kareye girebilecek bir halı, birkaç da çiçeğin bulunması. Herkesin birbirine sırt verdiği bu fotoğraf ikinci Yeni'nin en güzel fotoğrafı mıdır bilmiyorum ama, en müvazısı olduğu kesin. Marmara şirini yutmuş ve romantik bulanların aksine, sert ve katranlı olduğunu düşünmüşümdür hep. İçinlikle yazılmış,

yok. Müze şöyle dursun ona dair bilgi alabileceğimiz, izini araştırabileceğimiz bir muhatap dahi bulamadım. Yolculuğu -yeteri kadar olmasa da- Nilgün Marmara'yı da andıktan, yüz yıla dayanmış hatıralar arasında gezindikten sonra uzun sürür görmediğim bir dostu görüşme işine şaşkın ve sevinçli bitiriyorum.

Fotograf: Fahrettin Şankayağı

Tarihin tanığı

Edebiyatın sevilen isimlerinin toplanıp "Ölmeme Günü" ilan ettikleri günü ölümsüzleştiren Fotoğrafçı İsa Çelik ile bu günün hikâyesini konuştuk.

Sormadan başlayamayacağım: Fotoğrafa başlama hikâyenizi merak ediyorum...
Orada burada çok anlattım ama sordunuz diye anlatayım. Fotoğraf

benim için çok eski bir serüven... Ben Mersin Gülnar doğumluyum. Çocukken, evimizin duvarlarına resimler yapıyordum, annem de "Bütün duvarları mahvediyorsun" diye kızıyordu. Sonra, küçük bir masacığımız vardı, onun altına girip resimler yapmaya başladım. Orası da keşfedilince, elimle dizimin üstüne resim yapmaya başladım, ona da kızdılar. Derken buldum. Artık gökyüzüne bakıp resim çiziyordum! Karışamazlar buna dedim. Bir gün babam, "Resimci geliyor, hazırlanın," dedi.

Bu resimci dedikleri adam benden daha mı iyi yapıyordu acaba? Ve biz niye hazırlanacaktık? Annem beni ve kardeşimi giydirdi, üzüm bağımızın içine indik. Resimci geldi, elinde

çanta gibi bir şey, bir üçayak kurdu oraya. Biz, yani babam, annem, ben ve kardeşim dizildik. Daha sonra bir siyah örtünün içine girdi, "Dünya yıkılsa kıpırdamayacaksınız," dedi. Derken o sesi duydum: "KLİK" İlk kez fotoğraf makinesi sesi duymuştum...

Yıllar sonra Ankara Koleji'ne gittim, kolejin yakınında ÖFM (Öğretici Filmler Merkezi. Amerikan belge filmlerini Türk halkına göstererek kültür emperyalizmi yapma merkezi de diyebilirsiniz.) diye bir yer vardı, onun vitrinine her hafta belli bir gün, belli saatte yeni bir fotoğraf koyuyorlardı. İlk gördüğüm sanatsal fotoğraflar da onlardı. Yeni fotoğraf ne zaman asılacaksa o gün okuldan kaçarak, kar, yağmur, çamur demeden gider o fotoğrafı yarım saat, bir saat seyrederek geri döner giderdim. Sonra bir arkadaşımızın babası Almanya'dan bir makine getirmiş. Arkadaşımız fotoğraflarımızı çekip duruyor. "Bir kerecik şunun düğmesine basayım," dedim, bastırmadı. "Sen hazırla ben basayım?" İh. Nuh dedi peygamber demedi. Sonunda ben de, harçlıklarımı biriktirdim, gittim kötü bakalit bir makine aldım.

Utanırdım o makineyi elimde taşımaya, kese kâğıdına sarardım. Koyun cebime koyar, lazım olduğu zaman çıkarır çekerdim. İlk öyle başladım fotoğrafa...

Başlarda ailenizden gizli resim yapmak zorunda olmanız, yani baskı, yaratıcılığı artırıyor mu?

Bilmiyorum ben yaratıcı mıyım ama baskı şunu getirdi: Şimdi resim yaparken bir sürü taslak yapıyorsunuz, bir sürü şey çiziyor, karalısınız. Oysa mesela ben şimdi sizinle konuşurken zihnimde resim yapıyorum. Bütün pürüzleri gidiyor sonra oturup kâğıda döküyorum.

Peki, sizin tarzınızı oluşturan, sizi şekillendiren ve sizin şekillendirdiğiniz bu süreçte, sanatsal yaşamınızdaki en önemli unsurlar ne oldu?

Başkasını bilmiyorum ama benden evvel yola çıkan insanların yaptıkları şeyleri çok önemserim. Düşünün sonsuz bir alan var. Ben size deriyorum ki şu kalemi bir yere koyun. Siz bunu herhangi bir yere koyarsınız. Sormazsınız bana nereye koyayım diye. Çünkü

sonsuz bir alandayız. İkinci olarak şu kalemi de bir yere koymanızı istediğimde, ilkinde göre konumlandırırsınız. O yüzden ilkler çok önemli. İlkokulda ve özellikle ortaokulda, bulunduğum yerde kütüphanelerde fotoğraf kitabı yoktu ama ben resim meraklısıydım tabii. Resim ve heykel hakkında bakmadığım hiç kitap kalmamıştı. Dahası, okumadığım şiiir ya da hikâye kitabı da kalmamıştı. Sonra daha uzaktaki kütüphanelere gider oldum. Hatta bir kütüphane vardı, sabah koşarak gidiyordum dersten önce. Bir kitap alıyor, öğlene kadar okuyor; öğlen arada koşarak tekrar yeni bir kitap alıyordum. Akşam tekrar! 1, 5, 10, 20 derken kütüphane görevlisi dedi ki "Evladım bu böyle olmaz." Ben de "Eyvah" dedim, "Bana kitap veremeyecek." Ama hiç de düşündüğüm gibi olmadı. Adam, "Ben sana 5-10 tane kitap vereyim, oku bitir öyle gel," dedi. Dünyalar benim olmuştu.

Yani sizin sanatınıza yön veren, disiplinlerarasılık olmuş.

Kesinlikle. "Esas işinizin yanında başka bir işle uğraşırsanız esas işiniz geri kalır" derler ama hayır, hiç de öyle olmuyor.

Tam da bunu soracaktım size. Günümüzde hep bir görsel bombardımanı altındayız. Her şeyin bu derece görsele indirildiği ya da somutlaştığı bir dönemde fotoğrafta gelişme kaydetmek nasıl mümkün?

Bombardıman yalnızca görsel olarak değil her türlü var. Eğer kendinizi şiirle, hikâyeyle ya da başka sanatsal 'gıda'larla beslediyeniz başarılı olursunuz. Bir önceki sorunun yanıtı burada söylenmeliydi aslında. Dünyanın öbür tarafında bir sivilcevarsa, o sivilceyle ilgilenmelisiniz. Bir de şimdi arkadaşlar önüne gelen moda şeylere kapılır, altını üstünü düşünmeden herkes aynı şeyi yapmaya başlar, gelişim sağlayamazlar. Ne yapıyorsanız o işin felsefesini özümsemek gerekiyor. Yoksa havada kalır her şey. Şimdi malum birçok insan "İkinci Yeni" şiirini anlamsız bir şiir olarak görür. Hayır, hiç de anlamsız değildir. Senin kafan basmıyordu ona, anlamsız sayıyorsun. Gezi olaylarında dikkat ettim, en çok kullanılan şiir, Turgut Uyar'ın ve Nazım Hikmet'in.

Bir fotoğraf sanatçısı gözüyle İstanbul'daki değişimi, görsel çirkinleşmeyi, estetiğin yok oluşunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Ne hissettiriyor size?

Her dönemde kimi olumlu kimi olumsuz gelişmeler oluyor tabii ki. Ama ne kadar fazla, ne kadar az, önemli olan bu. Şimdi bakıyorsunuz Venedik'e, yeni Venedik eski Venedik'in içinde böyle haşır sokar gibi inşa edilmemiş. Ama bizde, haşır sokar gibi. Geçen gün bir yerden

dönüyoruz. Bir baktım yeni bir bina yapılmış eski binaların içine. Ama olmayacak sakilikte ve binanın kaçak olduğunu hemen anlıyorsunuz. Beş katlı bir bina. Sakil, kötü, berbat. Her halde bazı şeyleri saklamak için olsa gerek tepeden yere kadar dev bir bayrak asılmış.

Son olarak, hafızalara kazanan fotoğrafınızın, "Dünya Ölmeme Günü" fotoğrafının hikâyesini paylaşır mısınız?

Birkaç sene evvel tanımadığım bazı arkadaşlar aradı. Dediler ki "Biz Dünya Ölmeme Günü'nü kutlamak istiyoruz". "İyi kutlayın" dedim.

Sefa Restoran'da kutlamak istiyoruz dediler. Büyük bir masa yapmışlar. Güldük eğlendik, andık. Neyse bu yıl, tekrar bir arkadaş çağırdı, oraya gittik, garson dedi ki, "Ağabey sizin Dünya Ölmeme Günü'nü burada her yıl 26 Mart'ta kutluyorlar, bir de broşür bastılar, dağıtıyorlar," dedi. Aa öyle mi, ne güzel falan, bir baktım ki broşüre, yazan kişi aklına gelen, aklına gelmeyen her şeyi yazmış.

Şimdi siz doğrusunu anlatın isterseniz...

12 Eylül'den sonra Tomris Uyar telefon etti. Şu gün Krepen'de buluşacağız dedi. (Biz haftada 1-2 gün buluşurduk Tomris'le, Turgut Abiyle, Edip Abiyle) "Gelince konuşuruz" dedi. Şimdi 12 Eylül'ün tansiyonu içinde iki kişi bir araya gelemiyor, ben de zaten 8-9 yerdan arıyorum. Telefonda mümkün olduğu kadar bir şey konuşmuyorsun.

Sakıncalı birisinin yanı.

Bir suçum günahım yok, ama aranıyordum tabii. Eve hep farklı zamanlarda, farklı yerlerden gidiyordum. Neyse o gece masa

toplandı. Rakılarımız sulandırıldıktan sonra "Tomris ne oluyor?" dedim. "Rakı ve Özgürlük Günü diye bir şey yapıyoruz," dedi. "Çok sert değil mi?" dedim. "Yok, canım," dedi. "Ya, bu kadar toplanmışsın hazır, ev ev dolaşacaklarına buradan hepimizi alıp götürürler," dedim. Neyse o sırada masada birinin eline iğne batmıştı, benim de aklıma teyzemin hikâyesi geldi. Teyzem dikmiş dikerken iğne batıyor bir tarafına, sonra aman ne olacak diyor, ama iğnenin ucu kırılmış ve o iğne yavaş yavaş kalbine doğru yürüyor. Ve sonra da kalbine gitmeden yakaladılar. Ben bunu anlattım. Derken o sırada Tombalacı İsmet elinde bir viski şişesi eli geldi, masalara oturdu zaten hoşşobbet bir çoktu. Müsaade istedi. Buyur etiket. Ne var ki İsmet'te bir tuhafılık vardı, "Neyin var İsmet?" dedik. Söylemedi. Onun üzerine Tomris bir rakı söyledi garsona, garson bir büyük yeni rakı getirdi. Dedi ki bu şişeyi al götür geleceğim yıl aynı gün burada içeceğiz. Ben şişeyi aldım üstüne kâğıtlar yapıştırdım. Üstüne masada oturan herkese adını yazdırdım imzalarını attırdık. Ve günün adı da Tomris Uyar'dan, "DÜNYA ÖLMEME GÜNÜ" olarak kaldı. Sonra adet oldu, her sene kim 'kötüce' görünüyorsa, ona bir şişe imzaların oldu... O fotoğraftaki kişilerden, benim bildiğim kadarıyla, bir Turgut Uyar'ın oğlu Tunga bir de ben kaldık.

"Tomris ne oluyor? dedim. 'Rakı ve Özgürlük Günü diye bir şey yapıyoruz,' dedi. 'Çok sert değil mi?' dedim. 'Yok, canım,' dedi"

ERK ACARER

Todori Meyhanesi

Evvel zaman içinde Kalamış'ta, Rum Kilisesi ile Rum ilkokulu arasındaki asırlık çınarın dibinde, şimdi yerinde bir lokal olan Todori diye bir meyhane vardı. Şişman ve güler yüzlü meyhaneci, birçoğu sanatkarlardan oluşan konuklarını ağırlamaktaydı. Kalamış'tan tatlı bir huzur almaya gelenler, tek ve umutsuz bir aşka tutunanlar, Todori'de mutlu olur, Todori'de hüznülenirdi. Meyhaneci gözünün içine baktığı şairlerin ve bestecilerin masasına ünlü mezeleri patlıcan turşusu ve ciğer tavayı kendi eliyle koyardı. Meyhanede intihar edilir mi? Selahattin Pınar bol meze ve rakıyla Todori'de intihar eder. 60'ın kişidir...

Ünlü besteci Ticaret Mektebi'nı bırakıp müziğe başlayınca babasıyla da gönül bağıları, bam telinden kopacaktır. Denizli Milletvekili Sadık Bey, oğlunun müziğe olan tutkusunu anlamakta zorlanır. Onun avukat olmasını istemektedir. Bir gün, kurduğu bir mediste, onu konuklarına çağıcı olarak tanıtır. "Benim de oğlum maalesef çalgıcı oldu," Buna çok içleriyen Selahattin Pınar, ceketini alır çıkar. Bir daha asla dönmeyecektir. Çok geçmeden yolu, onu aynı kaderi paylaşan genç bir kadınla keşir. İstanbul Kız Sanayi Mektebi'nde okuyan Afife'nin gözü tiyatrodan başka bir şey görmeyecektir. Tiyatro sevdası uğruna en sevdiklerini bile elinin tersiyle bir kenara itmeye hazırdır. Türk ve Müslüman kadınların sahneye çıkmalarını yasak olduğu bir dönemde, Darülbeydi'nin sınırlarına girer ve kazanır.

Babası onu bu sevdadan vazgeçirmek için çok uğraşacaktır. Günün birinde aralarında çok sert bir tartışma geçer. Babası, işi, ona "fahişe" diyecek kadar ileri götürdüktan sonra noktayı koyar: "Artık benim için Afife diye biri yok!" Afife, kapıyı çekmeden önce hüznünl gözlerle babasına bakar, "Zaten sahnede jale ismini kullanıyordum!" Afife, 1918 yılında tiyatroya kabul edilen beş kızdan biridir. Beyza, Behire ve Memduha sahneye çıkamayacaklarını bildikleri için fazla direnemezler. Aynı yıl asla tiyatroya sevdasından vazgeçmeyen Refika süflör, Afife ise stajyer oyuncu olarak çalışmaya başlarlar. Afife ilk kez 1919 yılında Hüseyin Suat'ın "Yama" adlı oyunuyla, şimdiki Reks Sineması olan Kadıköy'deki Apollon Tiyatrosu'nda seyirci karşısına çıkar. Eliza Binemeciyan'ın Paris'e gitmesiyle "Emel" rolü ortada kalır. Darülbeydi yöneticileri rolü çaresiz bir biçimde Afife'ye vermek zorunda kalırlar. O gece tiyatroya gelen zaptiyeler, yöneticilere bir uyarıda bulunmakla yetinirler. Afife jale yıllar sonra, oyuncu gala geçesinden "Hayatımın ilk mesut geçesiydi," diye söz edecektir.

Afife yasağa rağmen sahneye çıkmaya devam eder. Bir hafta sonra sergilenen "Tatlı Sır" oyunuyla yeniden seyirci karşısındadır. Oyun sırasında polisi tiyatroyu basar, Afife tiyatronun bahçesinden kaçınırlar. Genç kadın tiyatroyu, baskılar genç kadını inatla takip etmektedir. 27 Şubat 1927'de Dahiliye Nezareti'nin buyruğu ile belediye 204 sayılı bildiriye Darülbeydi Yönetim Kurulu'na gönderir. Bu bildiride Müslüman kadınların kesinlikle sahneye çıkamayacakları yazılıdır. Bu bildiriyi

Afife'nin acısını asla unutamayan Selahattin Pınar, bol meze ve rakıyla Todori'de intihar eder.

üzerine Afife, tiyatronun kadrosundan çıkarılır. Hem baba evinden hem de tiyatrodan ayrılan Afife'yi son derece zor yıllar beklemektedir. Tesellişi uyuşturucu ilaçlarda arar. Afife morfin bağımlısı olmuştur. Afife Jale hızla dibe doğru sürüklenmektedir. Ancak Selahattin Pınar la Karşılaştlıklarında kısa süreli bir nefes alır. Selahattin Pınar bir bahar akşamı rastlar Afife'ye. Kuşdili

Çayırı'nda Hafız Burhan'ın arkasında tabur çalarken göz göze gelir onunla. Bu masum kaçamak, bahar kokan bakışma kısa süre sonra tutkulu bir aşka dönüşür. İki genç çok geçmeden evlenir. Yaşları, ruhları, hayalleri ve hikâyeleri aynıdır. Acılar içinde geçirdikleri ilk gençlik yıllarının yaralarını birbirlerine sarılarak tedavi ederler.

Selahattin Pınar hayatı müzik ve Afife ile doldurmaktadır.

Ancak Afife'nin bir yanı tiyatroya sevdasıyla kuş gibi çırpınmaktadır. Olmaz, mutlulukları uzun sürmez. Genç kadın asla kavuşamayacağına bildiği özlemlerini, uyuşturuculara teslim etmekten vazgeçmez. Selahattin Pınar genç ve güzel karısını bu bataklıktan kurtarmak için hiç durmadan çabalar. Umutsuzluğa düştüğü zamanlarda, karısıyla batmayı göze alabilecek kadar gözü kararır. Kısa bir süre de olsa, o da Afife'yle birlikte uyuşturucu kullanır. Aşk şarkılarının yerini melankolik besteler almıştır. Sonunda Afife ona, "Beni bırak!" diye yalvarır. "Birak beni Selahattin, yoksa sen de benimle mahvolacaksın!"

Kısa bir süre sonra ayrılırlar. Afife alkışlar arasında süzülüp dünyanın çukuruna düşmüştür. Sokaklarda yatmakta, aşevlerinde karnını doyurmaktadır. Selahattin Pınar da ondan farklı değildir. Köprü altına düşen ruhıyla umutsuz, acı dolu besteler yapmakta aşk acısının üstüne kadeh kadeh rakı dökmetedir. Yeni bir evlilikle mutlu olmayı dener, ancak karısına elini bile sürmeyecektir.

Bir gün Afife'nin ölüm haberini alır. Asla unutamadığı kadın, Balıklı Rum Hastanesi'nde umutsuzluk ve yalnızlık içinde ölmüştür.

Kalamış ve Todori'nin meyhanesinden Münir Nurettin Selçuk, Ahmet Rasim ve Selahattin Pınar geçer. Selahattin Pınar'ın tamburundan Münir Nurettin'e ait bir beste dökülür.

"Yok başka yerin lütfu ne yazarda ne de kıstan

Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamış'tan"

Afife'nin acısını asla unutamayan Pınar, bir kiş günü Todori'nin meyhanesine gider. Masayı doktorunun yasakladıklarıyla donatır.

Meyhanede intihar edilir mi?

Selahattin Pınar, bol rakı ve mezeyle Kalamış'ta, Todori'de intihar eder.

Son perde ünlü bestekârın kalp krizi geçirmesiyle kapanacaktır.

Kalamış'ta ilk bir bahar akşamı, rakı ve Arnavut çiğeri kokusu duyarsınız.

Rüzgârda kıpırdayan ağaç dalları, umutsuz aşkları, kırık ezgilerini

fısıldar. Kalamış içiçer, Kalamış içkerler...

Hüznünl bestelere,

Aşka âşık adamlara,

İlk kadın tiyatroya...

Meyhaneciye kadeh kalkar mı?

Ebbette... Meyhaneci Todori'nin şerefine...

EMRE KONGAR

Yaz biter, aşk bitmez!

Hani bazı kamyonların arkasında yazar:

"Ömür biter, yol bitmez!"

İşte aynen onun gibi "Yaz biter, aşk bitmez!"

Peki ya "Yaz aşkları?"

Yaz bitince "Yaz aşkları" de biter mi?

"Yaz aşkları geçicidir, önemsizdir" diyenlere bir sorum var:

Hiç solmayacak diye, plastik yapay güller, varlığı bir mevsim süren, mis gibi kokan gerçek güllere tercih mi edeceksiniz?

Kimi yaz aşkları geçicidir...

Kimisi çok çok kısadır:

Bir yaz mevsimine birden

fazlası bile sığar!

Kimi yaz aşkları ise

kalıcdır:

Uzun süren evliliklere

kadar gideni az görülen

olaylardan değildir.

Benim gibi aşkın kendisine

aşık olanlar, her an aşk

yaşayanlar için ise, ister kısa, ister

uzun olsun, her aşk gibi bütün yaz aşkları da

ömür boyu sürer!

Sakin sadece tensel aşktan söz ettiğimi

sanılmasın:

Aşkın kendisine aşık olmaktan, soyut aşka

duyulan somut aşktan, ya da somut aşka

duyulan soyut aşktan söz ediyorum.

Elbette şairin dediği gibi tensel aşk olmadan

zaten aşk aşk değildir ama, sadece tensel

ilişkide kalan aşk da aşk sayılmaz.

Her gerçek aşk, aslında insanlığın, hatta

evrenin sırrını da içinde taşır.

Aşağıdaki dizelerin tasavvuf felsefisine

görmeye yaparak ifade ettiği gibi:

Kanmaz en uzun buseye, öptükçe

susuzdur.

Zira susatan zevk o dudaklardaki tuzdur;

İnsan ne yaratmışsa yaratmıştır o tuzdan,

Bir sır gibidir az çok ilah olduğumuzdan.

Evlet her aşk az çok ilahlıdır, her aşık da az

çok ilah...

Çünkü aşık insan, duyguların en ilahisi olan

aşk ile bezenmiş, maşuk ile bütünleşmiştir:

İster bir mevsim süresince...

İster bir mevsimde birkaç kez...

İsterse bir ömür boyunca!

Gerçek aşk tatmış olanlar o dizelerdeki

doylmaz tadı bilir:

Kanmaz en uzun buseye,

öptükçe susuzdur...

Zira susatan zevk o

dudaklardaki tuzdur!

O öyle bir tattır ki, tuzun

yattığı susuzluk bir ömür

boyu sürer!

Her mevsim dönümünde, o

mevsimde yaşamış olduğum

aşkları yeniden hayal ederim:

Yaz biterken yaz aşklarını...

Kış biterken kış aşklarını...

İlk bahar ve son bahar biterken kimi heyecanlı

bir başlangıç, kimi de hüzünlü bir bitiş olan

bahar aşklarımı!

Her yaz biterken, lise yıllarımda gittiğim,

İstanbul Florya'daki belediye kampingi

canlanır hayalimde:

Bir ay biçiminde dizilmiş olan odaların

ortasında yer alan sahildeki restoranın deniz

üstündeki beton dans pistinde, ay ışığında,

"I Found My Love in Portofino" ile dans eden

mayolu bir çift lise öğrencisi!

Mehtabin ışıltısı önündeki silüetleri, sanki

dışardan bakıyormuşçasına hâlâ gözümün

önündedir!

Şimdi o kız ve o oğlan nerelerdedir?

Hangi mavi illere, hangi serüvenlere yetken

açmışlardır?

Hangi şömine ateşi önünde kaç tane kış aşkı

yaşamışlardır?

Kaç kez aşk ateşiyile yanmış, dondurucu

soğuşun yaşadığı kış günlerinde, kartlara

bata çıka kan ter içinde sevgilerine

koşmuşlardır?

Kaç kez kilitte dönen anahtarın sesini

beklemişlerdir?

O sevgililer o dans pistine nereden

gelmişlerdir?

Hangi dört atlı gerdene onları oraya dolu

dizgin getirmiştir?

O leziz uyuklarından uyandıklarında evren

kapkaranlı olmuş mudur?

O saçların rayihasını unutabilmişler midir?

O aşkın insanı ilahlaştıran ateşini

yüreklерinden söküp atabilmişler midir?

Bana kalsa hayatında hiç aşık olmamış

insanlara kesinlikle politikayı yasaklarım:

Çünkü aşk ateşiyile yanmamış bir insana ülke

yönetimini emanet edemem.

Çünkü tek bir insanı tutkuyla sevmeyi

bilmeyen, bu duyguyu yaşamayan birinin,

ülkesini, ülkesindeki insanları gerçekten,

yürekten sevebileceğine inanmam!

Abidin elbette aşkın resmini yapar:

Çünkü o insana, insanlığa aşkıdır!

Nazım elbette aşkın şirini yazar:

Çünkü o insana, insanlığa aşkıdır!

Seven insan için aşkın mevsimi olmaz:

Ya vuslatın sonsuz cennetinde yaşar...

Ya da özlemin o bitmez tükenmez

cehenneminde!

Her Anız

Mehmet Ali & Aksoy PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Distopyalara direnmek

Goethe'nin davetine uyarak her gün bir parça müzik dinlemeli, iyi bir şiir okumalı, güzel bir tablo görmeli ve mümkünse birkaç mantıklı cümle söylemeliyiz

Osmanlı Türkçesinde "Galat-ı meşhur, lugat-ı fasihten evlâdır" şeklinde bir atasözü vardır. Bu söz doğrusu bilindiği halde halk tarafından yanlış anlamlandırılmış kelimelerin tercih edilmesini anlatır. "Galat-ı meşhur" a "meşhur yanlış" da denebilir. Kelime veya deyimlerin yaygın olarak yanlış bir biçimde kullanılması sonucu, bu yanlışlar doğruların yerini alır. Örneğin, yılananlara ya da tıraş olanlara söylenen bir nezaket sözü olan "sıhhatler olsun" un doğrusunun ne olduğunu biliriz de "saatler olsun" demeye devam ederiz. Sırf herkes öyle biliyor diye...

İngiliz romancı George Orwell distopya türünün dünyadaki en etkili iki örneğinden biri olduğuna inandığım 1984 romanında ustaca "Galat-ı meşhur" oyunları yapar. Zaten distopyanın amacı budur; yanlışların doğruların yerini almasıdır. Distopya, daha yaşanır bir toplum yaratmak için verilen çabayı, gelecekte var olabilecek hayali bir dünyayı tarifleyen ütopyanın tam tersidir. Distopya, bir karşı ütopya'dır. Şarkıda söylendiği gibi, "Ütopyalar güzeldir," karşıtı ise bir o kadar berbat... Orwell'in kurgu romanı 1984'te totaliter bir tek partinin yönetiminde korku, propaganda ve beyin yıkama ile insanlar manipüle edilmektedir. Halk, Büyük Birader (Big Brother) tarafından gözetlenmektedir. Büyük

Birader en iyisini bilir; halk adına o karar verebilir. Bu distopyada "Büyük Birader sevgisinden başka sevgi yoktur." Korku ve sevgi yer değiştirmiştir; insanlar korkuyu sevgi sanmaya başlar. Hiç kimse birbirine güvenmez. Bu distopyada gerçek ve yalan içiçe geçmiştir; slogan ise şudur:

"Savaş barıştır. Özgürlük köleliktir. Cahillik güçtür."

1984 romanında iki kere iki, beş ettiğine inanılması gereken bir denklemdir. Distopyanın devamlılığı için meşhur yanlışlar tercih nedeni olmalıdır. Tam da bu yüzden, Orwell şöyle der: "Özgürlük iki kere ikinin dört ettiğini söyleyebilmektir. Eğer buna izin verilirse geri kendiliğinden gelir."

Romanın bundan 70 yıl önce yazıldığını dikkate alırsak, bu kendini gerçekleştiren kehanet de diyebiliriz. Oysa George Orwell'in değil, Aldous Huxley'in kehanetinin gerçekleştiğini iddia edenler de vardır.

Distopya türünün bence bir diğer şaheseri Aldous Huxley'in *Cesur Yeni Dünya* isimli romanıdır. 1984'ün çağdaşı olan bu romanda, 1984'ün tam tersine, insanlık sağlığına; teknoloji gelişmiş, savaşlar ve yoksulluk yok edilmiştir. İnsanlar eşittir, ayrımcılık yoktur. Ama aile, din, kültür, sanat, edebiyat ve felsefe de yoktur. O zaman Büyük Birader'e gerek de yoktur. 1984 romanında baskı ve yasaklarla insanları sindirmek anlatılırken, *Cesur Yeni Dünya* distopyasında örneğin kitapları yasaklamaya da gerek yoktur, çünkü artık kitap okumak kimse kalmamıştır. *Cesur Yeni Dünya*'da, bireyin düşünmesi istenmez; hatta birey olunması istenmez. Güçlü duygular istenmez. Bu nedenle aşk, evlilik gibi kavramlar da yoktur. Kişilerin rahatlaması için haplar verilir. Ama yanlış anlaşılmasın, bu haplar uyuşturucu değildir; bir haftaya kadar uzayacak şekilde tatile çıkmış hissi yaratan ve yöneticiler tarafından herkese dağıtılan hediyelerdir.

Orwell'in çizdiği distopyada bilgi ve düşüncenin insanın elinden alınması anlatılırken, Huxley'in distopyasında insanları vurdumduymazlığa sürükleyecek denli yoğun bir bilgi bombardımanından bahsedilir.

Orwell ve Huxley'nin bu eserleri ortaya koymalarının üzerinden dört kuşak geçti. Bu iki adam, bu dünyaya kehanetlerini bıraktı da geçti.

Onların metafor niyetine yazdıkları, bugün aklımızın duvarlarını yumrukluyor, duymalıyız. Goethe'nin davetine uyarak her gün bir parça müzik dinlemeli, iyi bir şiir okumalı, güzel bir tablo görmeli ve mümkünse birkaç mantıklı cümle söylemeliyiz.

Hoş geldin Emir!

MELTEM YILMAZKAYA

"Baban sana en güzel oyuncakları almak için , uzaklara gidip çalışacak bir süre," dedi annesi. Çocuk ağladı ağlayacak , boğazında bir yumruyla oturuyor siyah beyaz kareli eski salon koltuğunda. Baba suskun. "Benim oyuncuğa değil sana ihtiyacın var baba," diyecek ama yok çıkıyorki iki dudağın arasından ya susacak ya da bağıra bağıra ağlayacak. Çocuk da susuyor. Bir gün, her akşam olan rutin kavgaların

birinde çocuk şoka giriyor, çıkıyor korkudan koltuğun arkasından, ertesi gün paraya kıyıp, ona çok istediği bebeği alıp geliyor babası. Bebeği görünce çözüliyor yavaştan ama neye yarar. O küçücük kalbi çaptırılmışlar bir kere. Hepinize olmuştu illa ki, birinden çok istediğiniz bir şeyi zamanında almadıysanız, vermesini sabırla beklerken bir bakmışsınız ki artık yorgunsunuz ve aslında eskisi kadar değer yok. Bu bebek de olsa aynı, sevgi de olsa aynı. Zamanında gelmeyen her şey zamansız gidiyor. Bir akşam bir bavulla bir babanın gidişi, çocuğun vazgeçtiği gibi...

Çocukken yaşadığınız ne varsa bilin ki o hep kapınızın eşliğinde duracak, gelip geçerken göz göze geldiğinizin, sırt sırta verdığınız, arada tekrar tekrar tanışıp, arada vazgeçtiğiniz olacak onlar...Yaşadıklarınız.

Şimdi yeni bir nefes geliyor dünyaya, hadi yoralım iyide, hayırlı! Çocukluğunu en iyi şekilde yaşatmak için kendime söz verdiğim cana...

Asansörün kapısında. Kapi her açıldığında o geldi sanıyoruz, heyecandan lokma atmamışız ağzımıza, hafif başımız dönüyor, biraz da mutluluk sarımsızlığı belki, birazdan onu kucağımıza alacağız. Annesi liseden sıra arkadaşım olur. Bütün ilkerimizin tanıştığımız. Her sabah sıcak poğaçamızı alıp, ucuz ve demli Mustafa Amca çayında buluşuyoruz o zaman. Mustafa Amca'yı tanıyanınız vardır, Beyoğlu'nda Hazzopulo Pasajı'ndaki çay ocağı hani. Paramız olduğu günlerde yarım ekmeğe biberli domatesli çitir çitir tostundan da yersek çok bızden iyisi. Gizem çalıyor geceleri, yorgun giriyor derslere. İlk dersler sözlense uyuyor zaten. Hele de tarihe. Bence kız haklı, çünkü anlata anlata bitiremiyor Oğuz Hoca, o destanlarımla, vay arkadaş biz neymişiz? Sayısızla ayyılyor, seviyor sayısılı, zeki kız, benim gibi değil, kafası basıyor matematiğe, çok kopya vermişliği var bana, misal ben problem çözerken, musluklardan birini açsalar ya da Ali işi bıraksa hayat duruyor benim için, hadi gel de çöz. Neyse ki Gizem var. Arada onu uyandırmam için beni uyarın hocaları takmıyorum. Hafta sonları ben de çalışıyorum ama anca harçlığım yetiyor, paramın yetmediği zamanlarda Gizem destek çıkıyor bana. Çünkü çok sevdiğimi bildiğinden Yılmaz Odabaşı'nın yeni basılan bütün kitaplarını alıyor mutlu oluyam diye. Ondan her gün bir şey öğreniyorum, anlatığı bazı şeylere çok şaşıyorum, insan insana bunu yapmaz

diyorum, arada da doğru söylediğinden şüphe ediyorum, on beş yaşında, koca koca adamlarla Beyoğlu'nun gece hayatında çalıyor ve bir değil on adım önde başlıyor hayata bızden. O zaman "yok artık" diye şüphe ettiğim şeyleri, şimdi büyük bir soğukkanlılık ve arsız bir alışmışlıkla okuyup etkiltenmiyorum bile gazetelerin üçüncü sayfa haberlerinden. İnsanız işte alışıyoruz her şey. Arada üç yıla sığdırdıklarımızı düşündükçe gülümsüyoruz. İyi ki diyorum Gizemim, iyi ki o minnacık boyuna bunca gerçeği sıkıştırmissın da yirmiden koca bir kadın olup, hayatı düzlüğe çıkarmışsın. Sonra da aşk gelmiş konmuş dalına. Şimdi bız yavrunu kucağına almayı bekliyoruz. Çok heyecanlıyım ona öğreteceklerim için. Birden sonra ki dünyada, beşizi sürgünümüzde siyahı değil beyazı gösterdiğinde, Ali

Baba'nın çiftliğindeki kuzuları andıktan sonra, çıkardığı meee meee sesilele tarifsiz sevinçlerimiz olacak. Çocuk başka dünya, kendini keşfettiğe büyütüyor anne babayı da, daha da güzelleyiyor her şey, ona yolları gösterip, seçimi de ona bıraktığımızda.

Karınca yuvalarına ekme koymayı, kuşlara buğday atmayı, yalnız sokak köpeklerinin başını okşamayı öğreteceğim ona. İnsanlardan değil, daha temiz varlıklardan başlasın hayata. Varsın üstü boyansın, yatalım çimenlere, koşalım ayçiçeği tarlalarına, güneşi yıldızi çizerek değil yaşatarak öğreteyim ona. Bir ekmeği bölüşmeyi, bir "an"ı paylaşmayı, insanı koklaya koklaya öpmeyi öğreteyim. Kimse üzemeyecek seni, annen baban da. Gerektiğinde kulaklımı kapamayı, gözünü yummayı da öğreteceğim sana. Çünkü hayatbizen bizim için, bizim dışımızda akıyor, en çok da iyiliğimizi düşündüğünü iddia edenler kalbın tam ortasına kazık çakıyor. Sadece aşık olduğunda ağlamana izin var. E o kadar da teyzene çek canım. Şarkılar söyleriz, yeni sokaklar keşfederiz, kendimizi şiire vururuz derken, atlattırız gider. Yeni bir şarkı yaptım geçen gün, uyandıgımda sevgilinin suratını izledim, kokusu var burnumun ucunda, belki sen büyüyene kadar kokunun fotoğrafını da çekiyor oluruz, saklarız defter arasında. Onu en çok uyurken seviyorum biliyor musun, uyanınca kalmıyor pek yanımda. Başka işliyor bu sefer hesap, ne dolu ne boş, ben yine sabırla bekliyorum ama içimde bir yer henüz loş.

Bu yazı aslında bir mektup sana, ileride okur, seversin belki, bir an sarılırsın boynuma. Sözün uçup yazının kaldığı şu hayatta , senile hep en güzelini yaşayama , yazmaya... Emrine amadeyim şu saatten sonra...

Çizimler: Sinem Keyik

ICLAL AYDIN

100 yıllık kırgınlık

Abbas Ağa çok uzun yaşadı. Öldüğünde çocuklarından kimi 104 yaşında olduğunu söylüyordu, kimi 114...

Bölük porçuk hatıraların içinde askere gittiği ve dört yıl sonra eve çoraplarla döndüğü o yıllar geçen yüzyılın ilk çeyreğini anlatıyordu. O zamanlar genç bir delikanlı olan Abbas, Karakoçan dağlarından çıkıp İzmir'e dek yürümüş, mevzi kazmış, direk dikmiş, düşmanla çarpışmış. Vatan için ondan istenen ne varsa cesaretle, dirençle, hiç tereddüt etmeden yapmış. Dev gibi bir adammış Abbas Ağa. Hiç bitmeyeceğini sandığı, yokluk ve acı dolu Kurtuluş Savaşı yıllarını unutamamış.

Ömrünün son birkaç yılı yürüyemez, göremez olmuştu. Gece gündüz farkı yoktu artık onun için. Yattığı yerden önce Kemal Paşa, sonra İsmet Paşa'ya selam durur ve Mareşal Fevzi Çakmak komutanın ruhu için bağırarak İzmir Marşı'nı söylemeye başlardı. Marş gecenin içinde bütün evde yankılanırken torunları uykularından uyanmadan bir sağa bir sola döner, rüyalarında Abbas Ağa'yı köyüne doğru yürürken görürlerdi. Çünkü marş biterdi ve Abbas Ağa kim bilir kaçınıcı kez anlatmaya başlardı:

"Çok soğuktu. Üstümüzde ince asker kaputu vardı. Kar yağıyordu. Yürüyorduk. Ekmek yoktu, su yoktu. Postallarımız yoktu. Çoraplarla yürüdük. Ayaklarımız yara olmuştu. Siper kazdık, taş taşıdık, kurşun attık. Yürüdük, yürüdük, yürüdük... Sonra savaş bitti dediler. Bu sefere eve yürüdük. Eve dönerken ölen çok oldu. Dağlara gömdük onları."

Abbas uzun ömrü içinde kucağına verilen 13 çocuğun döndünü toprağa bırakmıştı. Çok insanın ölümünü görmüştü. Birlikte savaştığı arkadaşlarının, anne babasının, komşularının, akrabalarının... Uzun yaşamak çok ölümler görmek demek aslında. Zaten son günlerinde ona bir bebek gibi bakan gelini Zehra'ya "Ölmek bir nimetmiş," diyordu. Dişleri yeniden çıkarken o heybetli adam küçülmüş bir çocuğa dönmüştü. Dillere destan gücünden, kudretinden, öfkesinden hiçbir şey kalmamıştı geriye. Geceleri uyumadan ölümü bekleyen, sevecen ve karışmış zihniyle sürekli gençliğini çağıran bir adamdı artık.

Abbas Ağa yaşadığı sürece kendi ölümüne dua etmeden önce sadece bir kişinin cezalandırılmasını bütün kalbiyle bekledi. Üvey kardeşi Süleyman Ağa'nın.

Karışık ve hüznünlü bir hikâyesi vardı aralarındaki çekişmenin.

Abbas Ağa henüz altı aylıkmiş. Önce babası çok kısa bir süre sonra da amcasının eşi vefat etmiş. Gelenekler o zamanlardan beri böyle, toprak dağılımını, yabancısı bir aileye girmesin, çocuklar bildikleri birine anne desin diye düşünmüş büyükler. Ve Abbas'ın annesiyle amcasını evlendirmişler. Amca çocukları Abbas ve Süleyman böylece

üvey kardeş olmuşlar.

Çocuklar büyümeye başlamış. Abbas'a "Sen büyüksen, sen ağa olacaksın, bütün bu dağlar tepeler, tarlalar, ekinler, köylüler senin olacak," derlermiş. O da toprağına, köylüsüne, hayvanına,

ekinine, suyuna sonuna kadar sahip çıkmaya ahd içmiş. Dağdan su getirmiş. Hiç durmadan çalışmış.

Gönlünü bir akraba kızına düşürmüştü. Ama kızı ona vermemişler. Aileye "berdel" olarak gelen Hafize'yi göstermişler. Ama zürürlük gözlü Hafize daha sekiz yaşındaymış. Dört beş yıl büyümesini beklemişler.

13 yaşında gelin olmuş Hafize Sultan. Kucağına ilk oğlunu almış.

Tırnağında toprakla yaşayan Doğu ve küskün kardeşinin gönlünü bir türlü alamayan Batı...

Abbas toprakla uğraşıp, erkenden ağalığı kuşanmışken üvey kardeşi Süleyman okula gönderilmiş. Abbas, Ege'de siper kazarken üvey kardeşi Süleyman, Kars Pasov'da astsubay maaşı alarak askerliğini yapıyormuş. Abbas adını yazmayı askerde öğrenmiş. Süleyman maşasının yarısını cephede çarşıya abisine göndermiş hep ama o paralar hiçbir zaman ulaşmamış Abbas'a. Abbas ilk kırgınlığını o vakit yaşamaya başlamış. Kardeşinin onu yüzüstü bıraktığını düşünmüş ve yıllar içinde giderek derinleşen bir kuyu olmuş bu kırgınlık.

Sonunda savaş bitmiş ve yeni bir ülke kurulmuş. Abbas eve yürüyerek dönmüş. Süleyman ise yeni yazıyı ilk öğrenenlerden olmuş ve yeni devlette işe girmiştir. Abbas çarıkları hiç çıkaramamış aygından. Ona kasket, Süleyman'a takım elbiseyle fotr şapka düşmüş. Abbas toprakları işleyip, ürünü biçip, toprakları, Süleyman toprakların tapularını kaydetmiş ve yeni kurulan fabrika için çalışmış... Abbas askerden döndükten sonra doğduğu yerden çıkamazken Süleyman'ın bir ayağı hep Ankara'da olmuş...

Süleyman her ne kadar şanslıymış gibi görünse de sevdiği kızı almak ona da kismet olmamış. 15 yaşındayken en küçük amcaları ölünce Süleyman'ı kendisinden yirmi beş yaş büyük yengesiyile evlendirmişler. İki çocuğu olmuş bu çok saydığı kadından. Ama hep Ankara'da yaşamakmış hayali. Toprak işlemek, ekin biçmek, sert kaya, çetin toprakla mücadele etmek ona göre değilmiş. İki kardeşin arasındaki mesafeye giderek açılmış...

Abbas'ın dokuz, Süleyman'ın iki çocuğubirlikte büyümüşler. Çocuklar birbirlerini koruyup, kollayıp okuturken Abbas ve Süleyman'ın toprak

kavgası da her geçen yıl daha da derinleşmiş. Abbas Ağa kardeşi Süleyman'ın tapuları haksız şekilde üzerine geçirdiğini, her santimi sattığını düşünür ama Süleyman bu suçlamaları kabullenmez, onlara düşen kayıtlı toprakların bunlardan ibaret olduğunu söylemiş sürekli. Devletin istimalak ettiği topraklar için yapabileceği bir şey olmadığını anlatmaya çalışmış. Abbas bunu duydukça daha da hiddetlenirmiş. Durum buyusa bütün umudunu yüklediği, okuma yazma bilen Süleyman kendisini ve topraklarını neden savunmuyor diye sorarmış.

Okuyamadığı her gün için kendine kahredermiş. Onu savunacak, onu kurtaracak olan kardeşi neden onu böyle çaresiz bırakıyor, yüzlerce yıldır onların olan bu tarlaların, bahçelerin, köylerin ellerinden gitmesine neden göz yumuyor bir türlü anlayamazmış. Köye yeni gelenler tapuları Süleyman Ağa'dan satın aldıklarını söyleyip elma bahçelerine evler yapmaya, tarlaları sürmeye başlayınca Abbas Ağa kardeşine küsmüş. Fakat Süleyman Ağa hiç konuşmasalar da yaşadığı süreç ağabeyi sofraya oturmadan önce oturmamış. Kendinden büyük ağası ilk lokmayı yemeden yememiş. Dargınlık seneler sürmüştü. Ama çocukların diplomaları, düğün doğum haberlerini ilk Abbas Ağa'ya bildirmiş kardeşi.

Yaşadıkları süreç kendilerine yapılan haksızlıkları sayıp döker ama birbirleri için yaptıkları güzel şeyleri dile getirmezdi ikisi de. Ortak bir değerleri, amaçları vardı: Bütün çocuklar sonuna kadar okutulacaktı. Okutuldu da. Avukat, gemi kaptanı, mühendis, öğretmen oldular. Onları bir arada tutan güç bu hedefti aslında. Çocukları kendilerinin yaşadığından daha iyi bir hayat yaşasın istiyordu iki kardeş de. Daha huzurlu, güçlü, modern bir ülkenin çocukları olsunlar diye bir aradaydılar.

Ama son yıllarında ikisini aynı odada yalnız bırakmak mümkün değildi. Abbas Ağa'da bu kırgınlık bir takıntıya dönüşmüştü artık. Kendisini hasta ziyaretine gelen kardeşi Süleyman'ı doksan yaşındayken camdan atmak için yataktan fırlamıştı da çocukları babalarının elinden zor kurtarmışlardı amcalarını. Kendi yapmadığını "adalet kapısı" yapın isterdi Abbas. Ölümüne yakın yaptığı yatakta elinden düşürmediği fenerle geceleri tavanda hayali mahkemeler kurup, okuma yazma bilmediği için elinden tapuları kolaylıkla alan kardeşi Süleyman'ı yargılardı. Gözleri görmez olduğunda sık sık sorduğu bir soru vardı: "Süleyman gitti mi, adalet geldi mi?"

Ama beklediği adaleti göremeden bir sabah uykusunda son nefesini verdi.

Bütün çocukları, torunları, torun çocukları dünyanın dört bir yanından toplanıp cenaze için o dağın eteğine geldiler. Toprağa verilirken bir köşede hıçkıra hıçkıra ağlayan kardeşi Süleyman Ağa'yı hiçbirisi teselli edemedi.

"O benim toprağımdı, o benim ağabeyimdi, o benim ağamdı. Biz barışamadık. Biz kavuşamadık. Ağam öldü benim, paşam öldü benim. Toprağım, devletim, direğim öldü benim." diye ağlıyordu. Birkaç ay sürmedi, o da sessizce gözlerini yumdu. Böylece yaşanan tarihler sustu ve kardeşlerin 100 yıldır bitmeyen kavgaları kendiliğinden bir son buldu.

Heybetli Abbas Ağa benim dedemdi. Yakışıklı Süleyman Ağa ise çakır gözlerine bakmaktan çekindiğim öbür dedem.

Ve ikisinin hikâyesi ağlaya güle büyüdüğüm ülkemin yaralı geçmişi idi. Öyle... O ikisi bu hikâyenin ta kendisiydi. Tırnağında toprakla yaşayan Doğu ve kışkık kardeşinin gönlünü bir türlü alamayan Batı...

**Yüreğiniz ağzınızda,
soluksuz okuyacağınız
isyanın, aşkın ve acının
dile geldiği öyküler...**

**Hepimiz ölüyorduk,
En çok da çocuklar...**

**HEVESİ KİRPIĞİNDE
Polat Özlüoğlu**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

NOTA
BENE

www.notabene.com.tr

MUFİT CAN SAÇINTI

Orhan Gencebay'ın çarptığı adamın şeref anlayışı

1990 falan. Ben bir müzik dergisinde çalışıyorum. Büyük harfle Müzik dergisi. Adı bu. Orhan Gencebay'la röportajdan dönüyoruz. Gencebay'ın arabasındayız. Orhan Gencebay bir göbekten dönerken, bir arabaya göbeğinden çarptı. Araba kendini zor toparladı.

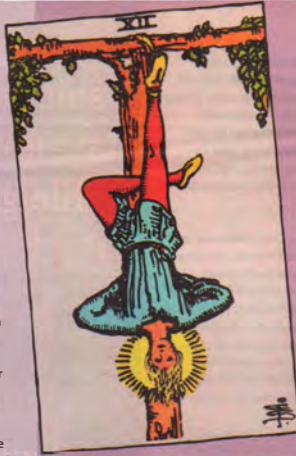
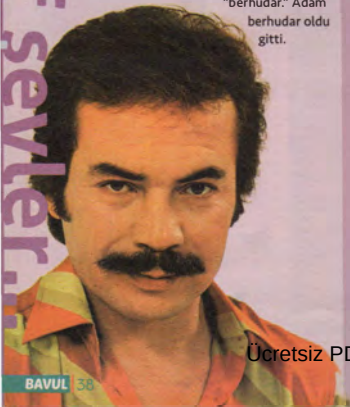
Çarpılan arabadan inen adam, ana avrat küfrederek bize doğru gelmeye başladı... Çok uzak bir yerde durabilmiş olmalı ki, küfürler fena uzadı... Öyle uzadı ki küfredilmedik akraba kalmayınca, çok uzak akrabalara geldi sıra...

Tuhaf olan bu değil...

Öfkeli ve ağzı küfürü adam bize yaklaştıkça ben içimden "eyvah" diyorum "eyvah"... "Sıcık" diye eklemiş de olabilirim... Orhan Gencebay arabadan indi... Az önce çarpan arabanın şoförüne ana avrat küfreden adam, şoförün Orhan Gencebay olduğunu anladı ve ne dese laykolarsınız:

"Oooo Orhan Ağbil... Senin benim arabama çarpan şerefidir..."

Adamın şeref anlayışını bir kenara bırakalım, üstüne bir de Orhan Gencebay'ın elini öpmeye kalkıştı. Orhan Gencebay da "Berhudar ol," dedi "berhudar." Adam berhudar oldu gitti.

İşkencenin Türkçesi!

Sene 84. Birisinin iki koluna girmiş iki polis, sürükleye sürükleye sorguya götürüyor her sabah, sürükleye sürükleye getiriyor her akşam. Ben hücremin aralık mazgalından görüyorum. Kim olduğunu sonradan öğreniyorum. 12 Eylül 1980 sonrasında ilk siyasi banka soygununu yapanlardan biri, şeklinde kartvizitlere siğmayacak uzun bir ünvanı var.

Yakalanınca yabancı dilde konuşmaya başlamış. Polislere yabancı bir dil. Önce işkenceyle Türkçe konuşurmaya çalışmışlar. Konuşmayınca, mecburen bir yeminli tercüman tutmuşlar. İşkenceye, yeminli tercüman eşliğinde devam etmişler. Adam günlerce direnmiş, çözülmemiş... Adam çözülmedikçe işkenceciler kör düğüm olmuş. Bu kadar işkence ile bu kadar gün bir insanın çözülmemesine inanamamış işkenceciler ve tercümanın doğru çevirmediğine karar vermişler.

Tercümana da işkence yapmaya bırakalım, üstüne bir de Orhan Gencebay'ın elini öpmeye kalkıştı. Orhan Gencebay da "Berhudar ol," dedi "berhudar." Adam berhudar oldu gitti.

"Konus lan," diye sanığa veriyorlar elektriği.

"Doğru tercüme et lan," diye tercümana veriyorlar elektriği...

Neyse uzatmayıp nokta koyayım burda. Üç nokta. Uzatılmış halini senaryo diye yazdım, Amerika'da bağımsız bir festivalde ödül aldı.

Ben de lanet okuyacaktım babam okutmadı

Abilerden biri anlatmıştı. 12 Eylül sonrası, jandarma, polis falan köylere baskın yapıp ruhsatsız silahları topluyor. Bu toplama işlemi şöyle oluyor genelde: Amir kişi bir ağacın altında topladığı köylülere nutuk atıyor:

"Köydeki ruhsatsız silahları, saat beşe kadar, bu ağacın altına getirip bırakırsanız, yasal işlem yapmayacağız! Fakaat daha sonra silah yakalarsak... Lanet olsun!..."

"Lanet olsun" demiyorlar tabi, ana avrat dümdüz gidiyorlar da, ben efendilik ben de kalsın diye, TRT dublajı gibi çevirdim.

Bazen de işlemi hızlandırmak için muhtarı o ağacın üstüne asıyorlar. Ayağından. Baş aşağı sallanan muhtarın başının altında toplanıyor tabancalar...

İşte o günlerden bir gün, bir Karadeniz köyünde aynı işlem yapılıyor.

Toplayıcılar gelip bakıyor ki topu topu beş silah var o ağacın altında...

Amir köylüleri toplayıp hiç beklenmeyen bir damardan giriyor:

"Ne demişler? At, avrat, silah!... beş tabanca yakışır mı, giböyle anlı şanlı bir Karadeniz köyüne!... Yarın yine geleceğiz. Bu ağacın altında en az yirmi tabanca istiyorum... yirmi Tabanca olmazsa hepinize... Lanet olacak... Kahretsinler olacak!" deyip çekip gidiyor.

Köylüler kafa kafaya verip, kara kara düşünmeye başlıyor. Düşünüyorlar çünkü köyde çekekten topu topu beş tabanca var... Çok önceden yok etmişler diğer silahları.

Kara kara düşünceleri parlak bir fikirle aydınlanıyor:

Karadeniz insanı pek çok işte ustadır. Bu ustalıklardan biri de silah yapımıdır. Silah yapıyorlar da ruhsat yapamıyorlar tabi. Eskiden Karadeniz'de yapılan kaçak silahlar hamsi kadar meşhurdur. İşte o köylerden biriyim o köy. Bütün köy el birliğiyle 15 tabanca yapmaya karar veriyorlar.

Sabaha kadar uğraşıp yapıyorlar on beş tabanca.

Bırakıyorlar o ağacın altına.

Lanet olsun!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Bu tuhaf şeyler önümüzdeki hafta devam edecek.

Nihan Kaya, *Kırgınlık*'ta insanın eksik, saklanarak yaşadığı hislerle metnin akışı arasında bağdaşlık kurarak ilerliyor. Saklanan hisler gibi akıbeti bilinmeyen insanların hayatlarından kesitler sunuyor.

İthaki Türkçe Edebiyat
152 Sayfa | Karton Kapak | 14 TL

Yalnızlığı, sıkışmışlığı bütün bunlara rağmen umudu görünür kılan Onur Güzeldiyyar, kendini gerçekleştirme ve var olma sancıları içinde debelenen, "iyi insan" olmaya çabalayan "semt delikanlıları"nın hikâyesini çarpıcı biçimde bize aktarıyor.

İthaki Türkçe Edebiyat
144 Sayfa | Karton Kapak | 13 TL

Bir ucu klasik serüven edebiyatına, bir ucu görkemli Viking destanlarına açılan bu öykü, hepimizin içindeki o maceracı ruhu, fırtına ve karanlığa doğru unutulmaz bir sefere yolluyor.

İthaki Türkçe Edebiyat
136 Sayfa | Karton Kapak | 13 TL

Sayılı Gün kitabıyla bizlere kader mahkûmlarının hikâyelerini anlatan Birol Tezcan, usta kalemini bu defa hastanelerde mahkûm kalanlar için oynatıyor.

İthaki Türkçe Edebiyat
208 Sayfa | Karton Kapak | 15 TL

Bölündük ey halkım unutma bizi

*İnsanların birbiriyle dayanıştığı 'AHBAP'ı
kurarak gençlerin sevgisini bir kez daha
kazanarak Haluk Levent:
"Açıksa ötekileştirilerek
bölündüğümüzü düşünüyorum.
Bu da beni çok üzüyor."*

Haluk Levent'in Adanasını sorsak bize nasıl anlatır?

Adana, yiğitler diyarı diye bilinir. Aslında ben bir şehrin başka bir şehirden insanı vasıflarla yüceltilmesine karşıyım. Bence her şehrin kendince yiğidi, delikanlısı vardır. Ama Adana çok sıcak, bire bir, insanların kucaklaşmaya heves ettiği bir yerdir. Adana kendi başına bir aileler topluluğudur da diyebiliriz.

Bu mesleği seçmeniz Adana'nın etkisi var mıdır

Tabii ki yeri var. Türkiye'de yeni yeni yetişen modern müziğin farklı bir tarzının Adana topraklarında olduğunu farkettim. Adana ruhu o dönemde Kurtuluş'tan miras kalmıştı diyebiliriz, büyüğümüzü Kurtuluş. Zaten serde Anadolu rock eğilimi var. Adana'nın şöyle güzel bir tarafı var. Düşün salonlarında Anadolu rock grupları çıkardı. Ne kadar enteresan değil mi? Moğollar şarkılarını, Barış Manço şarkılarını Cem Karaca şarkılarını düşünümlerde duydum. Bunu birçok arkadaşımın paylaştım ve hayretler içerisinde kaldılar. Yani Bursa'da, Edirne'de ya da İzmir'de o kadar değilmiş. Bununla ilgili kitap hazırlayan arkadaşım da çoklukluttum. "Evet haklısın," dedi. 80'li yıllarda Adana'daki düşün salonlarının tarzı diğer şehirlerdeki salonların tarzından çok farklı. Her düşün salonunda bir grup var. Rock grubu gibi bir şey yani enteresan. Tabii onlar eğlendiriyorlar, dans müziği çalıyorlar, halay dahi çalıyorlar ama düşünümlerden önce bir saat şarkı söylüyorlar. Ben de bu düşünümlerde dans eden bir gençtim. Güneş 83 diye bir dans grubumuz vardı ve düşünümlerde çıkar dans ederdik. Bu müziklerle harmanlandı beynim. Bu nedenle Adana'nın insani katkısını da yok sayamayız.

Çocukluğunuzun kahramanı kimdi? Hayalinizdeki meslek neydi?

Çocukluğumun insani kahramanlarından bir tanesi teyzemin oğlu Zeki Ötünç'tü. Kendisi tıp fakültesi öğrencisiydi. Ben daha çocuktum ve ona hayrandım. Mahalle arkadaşlarımızın tamamı sokaklarda oynar ve başka hayaller kurarken benim hayallerimin şekillenmesine çok katkı sağlamıştır. Müzikal anlamda Hakkı Bulut'un, Ferdi Tayfur'un kısacası arabesk eğililerin olduğu bir sokakta kuzenim sayesinde Ruhi Su ile tanıştım. Barış Manço, Cem Karaca, Zülfü Livaneli, Edip Akbayram hatta ve hatta Beatles ile tanıştım. *Here Comes The Sun* şarkısı benim gençliğim, kuzenlere gittiğim dönemlerin şarkısıdır. Hatta *Hey Jude* bu nedenle hayallerimde çok büyük değişikliklere sebep oldu. Zeki Ötünç benim kahramanımdı. Şu an kendisi İstanbul'da bir hastanede çocuk doktoru.

Çok zor bir hayat yaşadınız. Bu hayatın size kazandırdığı cümle nedir?

Bana hayatın bıraktığı bir cümle varsa o da kendimin kendime söylediği bir cümledir. Bir yerden alıntı değildir. O da şudur: "Sabret ve kendini seyrete."

Hayatta dibe vurduğunuz hissettığınız bir an var mıydı? Varsa hangi andı?

İnsanlara şunu söyleyebiliriz. Her an dibe vurabilirsiniz. Kimse kendini yukarıda görmesin. Önemli olan dipte olmadığınızı hissetmenizdir. Moralinizin bozulmaması için böyle de yaşarım demek, küçük şeylerle mutlu olmak çok daha sağlıklıdır.

AHPAB'in kuruluşu ve şimdiki durumu hakkında kısa bir bilgi alabilir miyiz?

AHPAB, sosyal medyadaki yerli yersiz bilgi kirliliğine karşı doğmuş bir dernektir. Sosyal medyadaki hastaların birkaç hesap tarafından yönlendirildiğine ve buradan bir rant oluştuğunda şahit oldum. Bu nedenle AHPAB'i kurduk. Yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine gitmesi için mücadele ediyoruz. Altı ayımızı doldurduk. 100'den fazla insana dokunduk ve bu aydan itibaren 100 kişiye de burs vermeye başlayacağız.

AHPAB oluşumunun sizi siyaset sahnesine çıkaracağını düşünüyor musunuz? Siyasi bir hedefiniz var mı?

Herkes bu tarz sorular soruyor. Ama ben siyaset sahnesine çıkmak isteseydim AHPAB'tan önce de gelen teklifleri değerlendirirdim. Hâlâ da teklif var. Bunu zaten tahmin etmek zor değil. Ama ben hiçbir siyasi partiye üye olmayacağım. Benim böyle bir amacım yok. Özellikle beni sevenlerin böyle düşünmeye kapılmalarını istemiyorum.

İnsanlar sizin fotoğraf çektiirmek için uzun zaman harcıyorlar. Sizin fotoğraf

çektirmek istediğiniz, hayranı olduğunuz kimler var?

Sağ olsun gençler hatıra olarak fotoğraf çekirmek istiyor. Fotoğraf çekirmek istediklerinde kendimi daha çok önemsiyor ve yakışıklı buluyorum. Evet benim de fotoğraf çekirmek istediğim kişiler var. Başarılı sanatçılar, akademisyenler ve sporcularla karşılaştığımda hadi bir fotoğraf çekirelim demişimdir.

Çok geniş bir hayran yelpazeniz var ama çoğunluğu gençler. Onlarla buluştuğunuzda nasihat veriyor musunuz?

Evet her kesimden gençleri yakalayabilmek ayrı bir şey. Zaten bugüne kadar araya mesafe konulan bir sanatçı profilinde olduğumu düşünmüyorum. Bir abi profili gördüler ve başka sanatçılara isimleriyle hitap eden gençler sokakta ya da sosyal medyada bana abi diye hitap ediyorlar. Bir nevi 'Haluk Abi' olarak kaldım. Bundan hoşnutum. Profesyonel menajerler sanatçıların gençlerle arasına mesafe koymayı, cool takılmayı tavsiye etmişlerdir. Benim eski menajerlerimden de duyduğum şeylerdi bunlar. Ama bu maya bende tutmazdı zaten. Çünkü insan bu tür markalaşmanın anlamısz olduğunu hissediyor. Bir de Haluk Abi markası olsun.

Son olarak Haluk Levent halka sesleniyor olsa bu konuşmanın içeriği ve son cümlesi ne olurdu?

Halka seslenecek olsam şunu söylerdim: Bölündük ey halkım unutma bizi. Çünkü biz yıllar boyu orta ve sağ eksenli partilerin ve onların sözcülerinin kullandığı cümleyle büyüdük: "Milli birlik ve beraberlik." Bu cümle bir şablon gibi beynimize kazındı. Ama şu anda baktığımız noktada açıkça ötekileştirilerek bölündüğümüzü düşünüyorum. Bu da beni çok üzüyor. Bu nedenle bundan bir an önce kurtulmalıyız.

ONUR BEHRAMOĞLU

vahşi bir uygarlıgız biz

önümüz güz, sonbahar, hazan
hiçbir ada sığmayan melankoli
sesler duyacağız seviştığımız odalardan
ve her şeyi bırakıp gitme isteği

kış, bir şişe şarapla elimizde
schubert'ti, chopin'di, şiirlerdi
buluşacaktık gar merdivenlerinde
oysa yürüyerek geldimdi

seni özlerken ansızın bahar
yani nisan, "ayların en zalimi"
binlerce kuş sanki kalbime konar
sonra hepsi de uçmuş gibi

kalin romanlar sevinçli şarkılardır yaz
gönülçelen, what a wonderful world, gazap üzümle
sağ salim çıkarsam andıracağım biraz
tuvali parçalayarak yapılan resimleri

vahşi bir uygarlıgız biz durma sarhoş olalım
bağbozumu gibiyiz ilk çağdan haber gibi
kavuşmak mümkün değil ya hızla çarpışalım
ya dört nala geçelim birbirimizi

Bu şiir, Onur Behramoğlu'nun 2018 başında Tekin Yayınevi'nden çıkacak şiir kitabında yer alacaktır. Başul'un 2. yıldönümüne özel olarak dergimizde yayımlanmaktadır

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://raney.org>

Mehmet Ali & Akşemseddin

Şemsiye tamirciliğinin son temsilcisi: Sabri Usta

Hayatta çok kullanışlı olan şemsiye birçok romanda ve şiirde kendine yer bulmuş nadir gereçlerden biridir. Bunun sebebi yağmurla olan ilişkisinden mi insanla gökyüzü arasına girmesinden mi bilinmez. Eskiler ihtiyaç olduğu kadar aksesuar olarak da kullanmış şemsiyeyi. Yalnızca yağmurdan korusun diye değil özel gecelerde sedef işlemeli şemsiyeyi kollarına takıp girmişler balo gecelerinden içeriye. Ama kapitalizm her güzel şeyi olduğu gibi bu alışkanlığı da yerle bir etti. Yanı Çin sanayisinin ucuz tek kullanımlık ürünleri piyasaya girdikten sonra şemsiye kültürü, şemsiye tamirciliği de bitme noktasına geldi. Geçmişten bugüne şemsiye tamirciliğinin son temsilcilerinden biri olan Sabri Kayalı ile mesleğinin inceliğini konuştuk.

Sabri Usta, şemsiyeyle ilk ne zaman ve nasıl tanıştınız?

Bizim ailede şemsiye tamirciliğini eniştem yapırdı. Babam, eniştem ölünce

onun işini devraldı. Ben de çok küçük yaşlarda babamın yanında şemsiye tamir etmeye başladım. Babamın Musevi bir ustası vardı, Yasef Usta. Kardeşi Linda Hanım'la beraber Tahtakale'de şemsiye tamir dükkânları vardı. Yasef Usta öldükten sonra bir gün Linda Usta babama telefon açtı, beni yanına çırak olarak istedi. Uzun yıllar oraya gidip geldim. Orada öğrendiğim her yeniliği babama gösterdim. Orada öğrendim, burada uyguladım derken işin inceliklerini kaptım. Gündüz Tahtakale'ye gider, oradan çıkınca akşam Vefa Lisesi'ne, oradan da babamın yanına gelir sabah için şemsiyeleri hazır ederdim. Şimdi bir şemsiyeyi baştan aşağı 15 dakikada söküp yeniden takabilirim.

Arkada çok eski bir çark görüyorsunuz. Kaç yıllık ve ne işe yarıyor?

Ah! İlk göğ ağrım. Şemsiyelerin tellerini zımparalıyoruz bununla. Hiçbir şeyim yokken, ne emeklerle aldım bu çarkı. Üzerindeki taşı ilk paramla almıştım. Onun her bir oyduğunda ayrı anım var. Şimdi bana gelip, "Sabri Usta, bunun elektriklikeri var, neden hâlâ bunu kullanıyorsun?" diyorlar. Kıyabilir miyim ben emektarıma?

Müşterilerin genellikle hangi sebeplerden dolayı kapını çalıyor?

Genellikle şemsiyelerin telleri ya da sapı kırılıyor. Her şemsiyenin bir püf noktası var. Firmalar bunu bilerek yapıyor. Kimisinin sapı, kimisinin teli, kimisinin kumaşı sorun çıkartmaya müsait oluyor. Ben de inadına uyarıyorum müşterilerimi. (Gülüyor) Onları aldıkları yeni şemsiyeyi, hatta bazen yıllardır kullandıkları şemsiyeyi anlatıyorum. Çünkü benim bildiğim yaklaşık 108 çeşit şemsiye var. Birçoğunun kurutma şekli, tutuşu, kumaşının özelliği, tellerinin kalitesi değişiyor. Bu bilgileri müşterilerle mutlaka paylaşıyorum. Mesela şemsiye kurutmak çok önemli. Şemsiyeyi açıp, içi aşağı bakacak şekilde koyacaksın. Ters koyarsan tepesinde biriken su şemsiyenin başını pastandırır.

İnsanlar neden yeni ve sağlam bir şemsiye almak varken eskisini tamir ettiriyor?

Çünkü, insanlar eşyalarıyla bağ kuruyor. Onlarla anı biriktiriyor. İnsan anısı olan bir eşyası zarar görünce üzülmez mi? Öyle müşterilerim var ki 50 yıldır aynı şemsiyeyi kullanıyor, alışkanlık, bağlık, ne dersiniz deyin. Kıyamıyor atmaya. Bir de kaliteli bir şemsiye aldysanız tamir ettirmek daha ekonomik. Bir şemsiyenin tamiri 10 ila 20 lira arasında değişiyor. Astarı yüzünü geçecekse zaten tamir yapmıyorum, tamir etmesi de pek bir keyifsiz oluyor. Ben o eski Avrupa malı şemsiyelere bayılıyorum. Hastasıyım onların. Mağazaya öyle bir şemsiye girince bile heyecanlanıyorum.

Onları tamir ettiğim zaman usta olduğumu anıyorm. Kimisinin telini kesmek bile kolay olmuyor. Öyle kaliteli mallardan yaptımışlar ki.

Şeffaif şemsiye çıktı, mertlik bozuldu. O şemsiyeleri kullanan insanlar gününbirlikçiler.

Günümüzde oldukça yaygınlaşan şeffaif şemsiyeler işinizi nasıl etkiledi?

Şeffaif şemsiye çıktı, mertlik bozuldu. O şemsiyeleri kullanan insanlar gününbirlikçiler. Bizim işleri de olumsuz etkiledi tabii. Artık şemsiyeye değer veren de, şemsiyeden anlayan da kalmadı. Müsriflik. Bir söz vardır, "Ucuz mal alacak kadar zengin değilim," diye. Bir kişi boyunca beş liradan beş tane şemsiye alacağına, bir kerede iyisini al, yıllarca kullan.

Peki, şemsiye bir aksesuar mıdır, ihtiyaç mı?

Şemsiye bir kültürdür. Çocukken Sirkce'ye gider vitrinlere hayran hayran bakardık. Vitrinleri kravat iğneleri, yaka mendilleri, kasket şapkalar, şemsiyeler süslerdi. O zamanlar şemsiye ihtiyaçtan çok aksesuardı. Toplumda bir karşılığı vardı. İstanbul beyefendileri ve hanımefendileri ellerinde şemsiyeleriyle gezirdi. Şimdilerdeyse yalnızca bir ihtiyaç.

Artık şemsiye tamircisi bulmak pek mümkün olmuyor. Sanırım zamana direnen mesleklerden bir tanesi. Bu mesleği sizden sonra devam ettirecek birileri var mı?

Çocuklarım okudu, başka işlerle meşgul oldular. Zaten bu mesleğin de geleceği yok. Ben işimi açıkla yapıyorum ama bir tarafta da gerçekler var. Şemsiyenin yanında oyuncak da satmamın sebebi bu acı gerçekler. Diğer türlü dükkân dönmek. Benden sonra da bu işi devam ettirecek kimse yok zaten.

Kader yolcuları

Doğu'nun aşiret yasaları serttir, törelere ne derse o yerine getirilmelidir. Kan davası, namus davası, tarla davası, bahçeye tavuk girdi davası, ardına önüne bakılmadan silaha davranılır, can verilebilir can alınır. Bunu niye söylüyorum, dedem geçti aklımdan, onun yaşadığı bir olay, yazdığı şiir, kader yolculuğu, biraz da bizim kaderimiz; babamın, benim...

Dedem Bitlis'te hayatını demircilik yaparak kazanmış. Şakacı, neşeli, sevilen bir zanaatkârım. Orak, çekik, keser, balta gibi iş aletlerinin yanında, beşik yapar, bisiklet, çakmak, silah tamir ederim... Köylünün biri dedeme tamir etmesi için tabancasını getiriyor, dedem adama söz verdiği gün işi yapıp teslim ediyor. Adam tabancasını beline sokup dışarı çıkar çıkmaz hasmıyla karşılaşiyor, kanlısı ya, onunla karşılaşmak düşmanı için bir lütuf, çekip tabancasını kafasına sıkıyor. Dedemin gözünün önünde... Adam dükkânın eşigine yığılıyor, cesedi orada yaklaşık bir saat kalıyor, dükkânın önünde bir kan gölcüğü oluşuyor... Dedem o dükkâna bir daha da girmiyor, işi gücü boş veriyor, kendini dağa bayıra vuruyor, o şen şakrak adam kimseyle konuşmuyor. Türküler söylüyor, taşlara, duvarlara isimsiz şiirler yazıyor. Dükkâna bir süre kardeşi bakıyor, sonra o da bir gün tasi tarafı toplayıp memleketi sessizce terk ediyor. Çevre, Ermenilerden kalma bir küp altın bulduğu söylentisiyle çalkalanıyor. Bu durum çok koyuyor dedeme. Bir gün samimi bir arkadaşına, Berber İhsan'a rastlıyor karşıda. Berber İhsan durumunu biliyor dedemin, sıkıntısını anlıyor. "Biz iki gün sonra eşyaları bir kamyonu yükleyip çor çocuk Adana'ya göçüyoruz. Adana'da Asri Sinemasının altında bir dükkân ayarladı bizim kayıncı. Ben de en azı berberi olacağım Adana'nın. Gelin sizi de götürerim, orada ev ucuzdur, iş boldur, her taraf fabrika doludur. Kış fıkır kışdır, yiyecek içecek ucuzdur."

"Bereketli Topraklar"a yolculuğu böyle başlıyor ailenin.

Tütün içerdim dedem, ince kıyım, altın sarısı Bitlis tütünü. Esansı hiç eksik olmazdı, bilmediğim, ama güzel olduğunu bildiğim bir çiçek kokardı. Sigara kağıdını sol elinin başparmağıyla işaret parmağının ortasına koyar, tütünün ortasına yapar, sigarasını sarıp yaktıktan sonra külünü düymeden dudağının kenarında tutardı. Her yere mobiletiyle gider, motor sık sık arıza yapar, parçalarını kendisi söker, takar, onarır. Bitlis yokuşlarının tersine, dümdüz yerdir Çukurova.

Dedem, Allah'la kul arasına girilmemesi gerektiğini savunan iyi müslümanlardandı, dini, amaçları için kullanan insanları sevmezdi. Babamdan sonra beş çocukları daha oluyor. Orhan Kemal'in de kâtip olarak çalıştığı Milli Mensucat Fabrikasında, Güney Sanayi, Sümerbank Çırçır fabrikası gibi fabrikalarda işçilik yaparak altı çocuk büyütüyor. İflas eden ciğerleri, gözlerinin bozulması ve altmış iki yıllık bir ömür karşılığında ancak bir ev sahibi olabiliyor. Evin bir odasını bozup oyuncakçı dükkânına çeviriyor. Herkesin dedemi huysuz, aksi bir ihtiyaç olarak gördüğü bu dönem benim için en güzel dönemdi; onunla en çok zaman geçirdiğim, arkadaşlık yaptığım günler, dedemin oyuncakçı dükkânı...

Büyükbennem meğerse hiç sevmemiş dedemi, bunu da unutkanlık hastalığının belleğinde oluşturduğu karanlık koridorlarda dolaşırken rasgele anımsadıklarından öğrenmiştik:

"Yun üstünde bir askeri kışla vardı, evimizden görünürdü. Onu orada gördüm, askerden, nizamıyede nöbet tutardı, birbirimizi kibir beğendik, sevdi. Onun nöbet saatlerini bilirdim, birbirimize mektup

yazar gönderirdik. O şimdi orada açtır diye düşünürdüm, yemek boğazımdan geçmezdi. İstetecekti. Annem vermedi, kızımı gurbete göndermem dedi. Kader işte. Yolumuz yine gurbete düştü."

Dedem derdi de ciddiye almazdık. Bu büyükbennemiz var ya, beni hiç sevmeyi diye sitem ederdi de kahkahalarla gülerdik. Çocuklarının içinde en çok babamı severdim. Çünkü babam öbürleri gibi tek tarafı davranıp annesini tutmaz, dedemle onun arasındaki dengeyi iyi kurardı.

Giderek huysuzlaşan dedem, mahalle camisinin avlusundaki dini duyuruların asıldığı panoya laikliği savunan dörtlükler, hicivler yazmaya başlayıp bir süre sonra yakalanınca camiye girmesine bir daha izin verilmedi. Sonra bir daha da camiye adını atmadı. Namazını dükkânda kılıyordu. Yetişkinlerle selamı sabahı kesmiş, biz çocuklarla kaynaşmıştı. Bize türküler söylüyor, hikâyeler anlatıyor, leblebi tozu, horozluşeker, oyuncaklar veriyor, kasnaklı uçurma yapıyordu. Bir çocuk mutlu olmak için daha ne isterdi ki; mahallenin oyuncakçısı benim dedemdi. Bisiklet sürmeyi dedemden öğrenmiş, ilk kez onun motosikletine binmişim...

On yaşımdaydım. Dükkâna çağırıp beni bir gün. Bitlis tütünü gibiydi yüzü. Kırtlama şekerinden bir ısırk, çayından bir yudum aldı. "Bunu görüyor musun?" dedi, dükkânın önündeki mobileti gösteriyordu. "Bunu sana veriyorum, az daha büyüyünce babandan alıp binersin." Sonra bir defter uzattı, "Bu da senindir," dedi. "Bunu iyi sakla, yazdığım şiirler var içinde. Gün gelir çocuklarına okutursun."

Ertesi gün öldü dedem. İlk kez gözüksüz gördüm onu. İlk kez göryümden ölüüm. Ötüm o andan itibaren benim için oynusuz ve oyuncaksız kalmam demkti.

Evi, dükkânı, oyuncakları, alet edevatları sattılar bir süre sonra. Bir tek defteri kaldı. Başlığına, "Kader Yolcuları" yazmıştı. İlk dörtlüğü şöyleydi:

"Bu sözleri yazdı Münir
Çelimsizdi, sevmezdi kibir
Boşa gitti bunca ömür
Sarraf olan kıymet bilir"

Lütfen

asansörden dışarı attı. Lobideki kapıya yaklaşırken bu defa, "Lütfen güvenliğin için dijital kilitinizin yanını sokak moduna getirmeyi unutmayınız," uyarısını duydu. Retinasını kilitlene okutup "Sokak moduna geç," dedi. Ardından bir eliyle kulağına dokunarak, "Son arama. Tekrar," dedi.

Telefon açılınca merhaba bile demeden, "Lan prezervatifsiz girişmeyin ha," dedi karşı tarafa. Eliyle ağzının kenarından akan salyalı sildi. Karşı tarafı dinledikten sonra burundan gülerek, "Bayıltsaydın da, azıcık bana da canları kalsın," diye ekledi. "Çıkıyorum şirketten," derken plazanın kapısına gelmişti. Kapı açılırken elini kulağına götürerek telefonu kapattı ve "Silik kafalar," dedi. Yüksek sesle.

Kilit, onu yerdeki kırmızı şeritlerin üzerinden metroya doğru yönlendirince saatine baktı, on bir buçukta geliyordu. Durup, "Hedef Arnavutköy. Taksi için izin isteniyor," dedi. Tam yeşil şeritlere hamle edecekti ki belin vücudunu belinden geri çekmesiyle birlikte, "Hedef metro sınırları içinde. İzin reddedildi. Lütfen metroyu kullanınız," sesini duyuyca tadı kaçı.

"Hedef Arnavutköy. Yeni yıl partisine gidiyorum. Taksi için izin isteniyor," dedi bu defa. Ses bu defa da, "Yeni yıl 33 dakika, 42 saniye var. İzin reddedildi. Lütfen metroyu kullanınız," dediye metronun sınırlarına da, iznine de attırdı. Yüksek sesle.

İstanbul'un o eski, aptal hayvanseverlerinin meraklı olduğu kedi köpekleri kalmamıştı ortaklık artık; belki binde bir, tuhaf bir milyonerin damağını tatlandırmak ya da küçük, şımarık kızın sevinmek için yasa dışı yolların temini edilebilirdi. Devletin besledikleri desen buralara nadiren, o da dinlemek için uğurlardı. Hem saat dinlemek için bile geçti. Buna rağmen bir tuhaf ıssızdı bu gece cadde. Caddenin

Saatine baktı, on bire geliyordu. Gözlerini hareket ettirdiğine kayan ekrandan yazdıklarını kontrol ederken, dar zamanda çıkardığı işi yine de beğendi. Sakince "gönder" diyerek raporu yollarken, ilmin tam da son gününde, su tüketiminin yoksulluk sınırı altında yaşayan kesimde azaltılması kanununun uygulanmasının olası anarşist etkileri konusunda rapor isteyen patronun da, sivil toplum geliştimenin de anasını avradını sikti. Yüksek sesle.

"Kapat" dedikten sonra kapansın diye beklerken kilitlenen bilgisayarı "yeniden başlat" diyerek yeniden başlatmayı denedi olmadı. Sandalyesinden kalkacakken, "Lütfen bilgisayarnızı kapatmadan bölmenizi kesmeyiniz," uyarısıyla birlikte belindeki dijital kilit kalkmasını engelledi. Bölmesinin de, sandalyesinin de ebesini sikti. Yüksek sesle.

Ekranda bıkmadan dönüp duran sarı daire yüzünden az kaldı gözleri kapanacakken, gözlerini ekrandan kaçırdı. İşaret parmağını ekranda sağa sola kaydırды, ekranın farklı köşelerine yumuşakça ve sertçe bastı. İşe yaramayınca, güya son teknoloji ürünü, şeffaf ekrandan ibaret bilgisayarın ağzına verdi. Yüksek sesle.

Dakikalar sonra bilgisayar nihayet kapandığında, sırt çantasını alıp tualete gitmek üzere yerinden kalkabildi. Dijital kilitlini ofisteki bölmeler boyunca uzanan çubuğa aktararak yürümeye başladı. Bir an, hepsi solgun bir ışık altında uyuyan diğer ekranların yanından geçenken uyanıp kendisini gözetlediği sanılsıya ürkütüşe de, sırtını dönmeyen, her bir adımında biri sönüp diğeri yanan ışıkları takip ederek koridora ilerledi. Tek bir kadın çalışan için tuvalet yapan, ancak erkekler tuvaletini koridorun ters ucuna koyan insan kaynaklarına bela okudu. Yüksek sesle.

Tuvalate geldiğinde, dijital kilitli otomatik olarak bir başka çubuğa geçti ve içeri girdi. En yakındaki pisuara yaklaşıp fermuarını açtı. Doya doya işerken az sonra katlaacağı yılbaş partisine getirilecek mültici kızları düşününce işi bir tuhaf oldu. İş yerinden biri bu olaya şiddetle karşı çıkarak partiye gelmekten vazgeçmiş; mülticilerin kötü yaşam koşullarından, zaten tecavüz üğradıklarından, insan ve kadın haklarından bahseden uzun bir söyleve girişmişti. İnsan

haklarının da, kadın haklarının da amina koydu. Yüksek sesle.

Aletini sallayıp ardından aynanın karşısında saçını başını kontrol ederken, o gün sıkıntından patlamasına yol açan söyleve cevaben, "Tecavüz mülticiliğin fitratında var. En azından biz parasını vereceğiz," dedi. Kapının karşısına geçmiş açılmasını beklerken, "Lütfen kendi ve çevrenizdekilerin sağlığı açısından tuvaletten çıkmadan ellerinizi yıkayınız," diyen sesi duydu. Ellerini, lavabonun karşısına geçince akmaya başlayan çılız suyun altına lütfen tutarken çevresindekilerin sağlığının ağzına çıktı. Yüksek sesle.

Tuvaletten çıkıp asansöre yollandı. Birkaç dakika sonra gelen asansöre kilitlendiğinde bir an "Seyir Terası" demekle "Lobi" demek arasında kararsız kaldı. Yeni bir yılın arifesinde, şehirdeki bütün gökdelenlerin ışık oyunlarıyla ve başkanın resimleriyle süsleneceliğini bilmeyen yoktu. Ancak süslemeleri seyretmeye kırsa yeni yıl yalnız gireceği de kesindi. "Lobi," dedi. "Lobi amina koyayım."

Asansör hemen bir alt katta, yirmi sekizinci katta yani, durdu, kapısı açıldı, bir süre açık kaldı ve kapandı. Asansör yirmi yedinci kata geldi, kapısı açıldı, bir süre açık kaldı ve kapandı. Asansör yirmi altıncı kata geldi, kapısı açıldı, bir süre açık kaldı ve kapandı. Böyle böyle asansörün kapısı her katta açılıp bir süre bekledikten sonra kapandı. Çelik kapının açıldığı her seferinde karşısında istenmedik birini bulacağı ürpertiyle, zihnini asansör ekranındaki görüntülere odaklamaya çalıştı. Asansör dördüncü kata geldi, kapısı açıldı, bir süre açık kaldı ve kapandı. Tam bu sırada ekrandan şirketin son on yılda kaç mülticiye kucak açtığının görüntüleri geçince, "Ben de bu gece bir ikisine kucak açacağım," diye güldü. Yüksek sesle.

Asansör üçüncü kata geldi, kapısı açıldı, bir süre açık kaldı ve kapandı. Asansör ikinci kata geldi, kapısı açıldı, bir süre açık kaldı ve kapandı. Lobide dijital kilitlinin izin verdiğince hızlı adımlarla kendini

Aksiliklerin hepsine ama en çok da onu durdurup beş dakika hikâye anlatan kıza ana avrat düş gitti.

İssizliğin ağzına
sıçtı. Yüksek sesle.

Belediyenin
sensörlü olmasıyla
övündüğü
sokak lambaları
çalışmadığı
için irkile irkile
yürürken,
belediyenin de,
onları denetleyen
mühendislerin de,
sensörü üreten
firmanın da, hatta
hızını alamayıp
sensörlerin de amina
koydu. Yüksek sesle.

Metronun loş girişine yaklaşırken saatine
baktı. On bir buçuğu geçiyordu. Az
ötesindeki ana caddeden geçen dolu
taksilere bakarak taksilere de, taksi
şoförlerine de, yolcularına da ana avrat düz
gitti. Yüksek sesle.

Metroya giren yürüyen merdivene gelince
"Lütfen sağ taraftan ilerleyiniz," uyarısıyla
birlikte belindeki dijital zinciri, merdivenin
sağ tarafına kilitledi ve aşağıya inmeye
başladı. Maslak metrosu çok aşağıdaydı,
in bitmezdi. İş yerlerinin hepsi saatler
önce boşaldığından تنها olan merdivende
beklemek yerine yürümeye karar vererek sol
tarafa geçmek istedi ancak, "Güvenliğiniz
için lütfen acele etmeyiniz," sesiyle
birlikte belinden bulunduğu yere çekildi.
Güvenliğinin ebesini sikti. Yüksek sesle.

Nihayet metro platformuna indiğinde
geri sayıma yetişme umudu yine de
vardı. Tam kartını tekrar çıkarmış
cam kapıların açılması için basacaktı
ki birinin pantolonundan çekmesiyle
irkildi. Cildi yıkanmaktan karamış,
saçları keçeleşmiş bir kız çocuğuydu onu
durduran. Kızın elbisesini bel hizası boyunca
çevreleyen, bir zambanlar parlak sarı olduğu
belli dijital kilit taklidi işlemeye bakarken

tiksinerak siktiri çekti. Yüksek sesle.

Çocuk metronun heyecanlı ve beklenti
dolu kalabalığında annesini kaybetmişti.
Nasıl olduğunu anlamamıştı. Eteğini
sıkı sıkı tutmuştu oysa. Bu yüzden tekrar
metroya binmek istiyordu. Taksim'e
gidecekti. Orada bulmayı umuyordu
annesini. Ancak kartı yoktu. Saatlerdir
bir Allahın kulu gelsin diye bekliyordu. Bir
kontorcük de onun için basamaz mıydı?

Kızı ittirerek, "Eeeh, bana ne
senin annenden amina koyayım,
kaybetmeseydin," dedi yüksek sesle ve kız
yeri çarparken, kartını okutarak perona
girdi. Saatine baktı. Yeni yıla girmelerine on
beş dakikadan az kalmıştı. Yılın son gününü
mesaiye kalarak geçirdiği yetmiyormuş
gibi, bir dolu aksilik de başını ağrıtmıştı.
Aksiliklerin hepsine ama en çok da onu
durdurup beş dakika hikâye anlatan kıza
ana avrat düz gitti. Yüksek sesle.

Tren gelip de boş vagona girdiğinde beş
dakika içinde Arnavutköy istasyonunda
olacağını, istasyondan çıkıp partinin
olduğu eve yürümesinin de bir beş
dakikası alacağını hesap etti. Oyalanmak
için vagonun kapısının üstünden yayın
yapan BELTV'yi seyretmeye başladı.
Kendinden dijital kilitle, ısıya karşı hassas
bir gışının, cilde kendiliğinden yayılan bir
güneş kreminin reklamından sonra sıra
büyükşehir belodiyesinin etkinliklerine
geldi, tren bir sonraki istasyona türlü
gelmek bilmedi.

Hesabının tutmayacağından endişe etmeye
başladı. Duraklarda kimselerle olmadığı

halde trenin kapılarını açıp her
seferinde dakikalarca beklemesi de asabını
bozmaya başladı. Zincirlikuyu istasyonu'na
geldiklerinde, "Lütfen Taksim aktarması
için bu istasyonda ininiz," sesini duyunca
etrafında bu uyarıyı hak eden birini görme
umuduyla bakındı. Kimseyi göremeyince
olduğu yerde oturmaya devam etti.
Belindeki dijital kilit vücudunu kapıya
doğru hafifçe iteleince şaşırdı. Aynı uyarıyı
tekrar duydu.

"Hedef Arnavutköy. Aktarma gerekmiyor,"
karşılığını verdi yüksek ancak gece boyunca
olduğundan daha az kararlı bir sesle.

"Lütfen Taksim aktarması için bu
istasyonda ininiz," uyarısıyla birlikte bu
defa belinden kuvvetle çekildi ve kilidi
otomatik olarak çocuklar için yerleştirilmiş
halkalardan birine geçti. Hemen ardından
ayak bilekleri yerde sertçe sürünerek
vagonun dışarı sürüklendi. Elini açıyla
bacaklarına götürürken, "Ha siktir! Hedef
Arnavutköy, aktarma gerekmiyor," dediye
de perondaki sarı çizginin üzerinden karşı
tarafa sürüklendi ve aynı şekilde Taksim
istikametine giden vagona bindirildi.
Vagonun kapısı bu defa beklemeden
kapandı ve tren hemen hareket etti.

Yol boyunca dijital kilidi onu bulunduğu
vagonun bir diğerine, ardından bir
diğerine sürüklerken, pantolonunun önce
paçaları, ardından bacakları paralandı ve
kalkan derisinden akan kan, vagonların
zemininde zarif bir iz bıraktı. Taksim
İstasyonu'nda vagonun kapısı açıldı ve
bu defa perondan yürüyen merdivenlere
doğru sürüklendi. Dijital kilidi yürüyen
merdivenin sol tarafına kilitletir ve onu
sıra dışı bir hızla yukarı doğru çeken
ayak bileklerinin ve dizlerinin derisi
kopmaya, merdivenin metaline derisine
giderken daha çok batmaya başladı.

Merdivenin ayaklarını neredeyse
yemeye başladığını hissettiğinde Taksim
Meydanı'ndan gelen "101 91 81." sesini
duydu.

HAKAN DEMİR

Sahil yolu

Yarısı toprak yarısı asfalt, iki tarafında boydan boya seftali, kayısı, erik ağaçları ve bol dikenli böğürtlen çalları dizili yoldan belki bininci kez geçiyordu. Dar yolun kendisinden biraz daha büyük olan ana yolla birleştiği noktaya yirmi metre kala durdu. Burada belki bininci kez duruyordu.

Her zamanki gibi 11 yaşını düşledi. 11 yaşındaki halini yarattı karşısında, dışarıdan izlemeye başladı kendini.

Yolun sağ yanından yemyeşil tepenin eteğine serilmiş denizin maviliğine bir bakıverdi 11 yaşındaki hali, her zaman yaptığı gibi.

Bugün denizin rengi açık. Zaman hızlı geçecek.

Böyle çizmişti çocuklar kafalarına; denizin rengi açıkça zaman hızlı geçer, bir an önce akşam çöker ve eğlencelerinin en tatlı yerinde eve dönüş vakti gelirdi. Denizin rengi koyuysa zaman yavaş geçerdi. Doğru ya da yanlış tüm bilgiler çocuklar inanınca doğru olurdu. Bu da onlardan biriydi. Zaman hızlı geçecekti.

Gözlerini balıkçı teknelerinin, yük gemilerinin peşinden geldiği kaçak bir yolcusu olurdu o geminin. Kaptanı olurdu. Kaptanlıktan sıkılırsa tayfası olurdu. Tek gözlü, kanca kullu kaptanın papağanı olurdu. Gemiye kenara

çeken sahil güvenlik komutanı olurdu. Gemiye uçuran bir sihirbaz olurdu.

Bugün ne tekneler ne gemiler ne de onların üzerlerinde uçan martılar ilgisini çekebilmişti. Hayallere dalmadan asıl hedefine doğru yüzünü çevirdi. Karşısında duruyordu, civarın en büyük erik ağacı. Her dalı, en küçüğü bile, üzerindeki onlarca eriği düşürmemek için inanılmaz bir çaba sarf eder gibi duran, boyu etrafındaki ağaçların üç katı kadar dev bir ağaçtı. Arkadaş grubundaki her çocuğun tırmanma yeteneğine göre kendine seçtiği bir ağacı vardı. Onunki buydu. Yol ile ağacı ayran böğürtlen çalılarının arasından bacağındaki onlarca çiziliğin yanına, bazılarının da üzerine, birkaç tane daha ekleyerek tek hamleyle geçti.

Erik ağaçlarına tırmanmak bir buçuk metreden kısa, kırk kilo ağırlığında, 11 yaşındaki çocuklar için kolaydır. Önce gövdenin ilk çatallandığı yere çıktı, oradan en kalın dala doğru ağacın dallarına dağılmış tüm seçeleri havalandırarak adımını attı. Ceplerini erikle dolduracak şanslı dalı seçmeye gelmişti sıra.

Bu incecek dallar bu kadar eriği nasıl taşıyabiliyor?

Bazı soruların yanıtı, çok basit olsa da,

akıl yürütmeye bulunamaz, birinin çıkıp söylemesi gerekir. İnsan kimse çıkıp yanıtlamadığı için aklının kıyasında biriktirdiği yanıtı basit sorularla ömrünün sonuna kadar yaşayıp gider. Bu dallar da erikleri insanların sorularını kullandığı gibi yüklenmiş taşıyorlardı işte.

Yükünden azat edeceği şanslı dalı seçti.

Yeri zordu, seçtiği eriklere ulaşmak için basmak zorunda olduğu dalın kendisini taşıyıp

taşıyamayacağından emin olamıyordu. Çocuklar hızlı karar verir ve çoğu zaman hareketlerini bir kararın sonucu olarak mı yoksa karar alma aşamasını atlayarak mı yaptıklarını bilemezsiniz.

Seçtiği eriklere ulaşmak için hamlesini yaptı. Bastığı dalın çıtırdarak verdiği uyarıları uca varana kadar duymadı. Duyduğundaysa geri dönmek yerine erikleri dalın kırılmasından daha hızlı şekil detoplamaya karar verdi. Erikleri üçer beşer kapmak için elini uzattığında dalın çıtırdaması durmuştu. Göz bebeklerinde ağacın dalları arasından seçilen gökyüzünün yansımasıyla daldan yere doğru hızla uzaklaşıyordu. 11 yaşından uzaklaşıyordu.

Yolun kenarından 11 yaşındaki halinin gidişini bir kez daha izlemişti. Yirmi metre yürüyüp anayola çıktı ve bir süre karar almaya çalışıyormuş gibi durduktan sonra sahile yöneldi.

ALİŞER DELEK

Uslan be Halil İbrahim...

Her bir saat bir hayatı Halil İbrahim için. Kimin saatini tamir etse onun hayatını değiştirdiğine inanır. Bazen tamir ettiği saatin sahibi gelmeyince saati yeniden açar içini temizler, bir daha topladı. Her sabah takım elbisesini giyer, ayakkabılarını parlatır, camdan dışarı bir göz atar, o güne özel saatini yeleğinin cebine koyar ve sokağa çıkar. Her sabah Fatsa'yı ayrı bir selamlardı böylece. Temiz ve titiz. Askere gittiğinde üç tane saat almıştı yanına. Biri kızı biri oğlu diğeri de sevdiği içindi. Hangisini yanına alsa diğerlerini temizleyip dolabına geri koyardı.

Çok sıkındı canı o gün. Başma bir şey geleceke, o gün bugündür dedi arkadaşlarına. Tam da o gün mektup geldi eline. Asker için mektup her şeydi. Anası, karısı, çocukları, köyünün kokusu, tüm güzellikler bir zarfın içine girer, koğuşa neşe saçardı. Bu sefer saçmadı... Karısı başkasına satılmış, arsasına Ağa el koymak üzereydi. Halil İbrahim saatine baktı. Akrep yelkovani kovalamaya başladığında akacak kan durmazmış. Fırar vakti gelmişti.

Köye vardığında gün yeni ağarıyordu. Ardını arkasını düşünmedi. Sabah namazından dönen Ağa'nın karşısına dikildi. Devletin tek mermisini o gün kullandı.

Ağa'nın kani daha kurumamıştı, Halil İbrahim köy meydanında bir direğe bağlanmıştı. Askerleri Ağa'yı vurmasından çok, fırarına

12 Eylül sabahı binlerin hayatını karartırken Halil İbrahim'i, Fatsa'yı eksik bırakır mıydı?

O Fatsa ki Allah korusun ya tüm Türkiye'ye örnek olsaydı? Olmamalıydı!

sinirlenmiş, bir araba küfür ederek vuruyorlar, dinlenip yeniden dövüyorlardı. Kafasını kaldırıp dükkânına baktı. Vitrindeki saatlerin hepsi aynı zamanı gösteriyordu. Son darbeyi bir er vurdu. Kafasına yediği taş bütün saatleri bozdu. Zaman artık farklı akıyordu, Halil İbrahim'in tamir edecek hali yoktu. Askerliğini bir ranzaya bağlı bitirdi. Köyüne döndüğünde dükkânının sokağına bakmadı bile.

Ormanda derme çatma evinde yaşamaya başladı. İnsandan uzak durmak en iyisiydi. Bir sabah kapısının önünde kocaman bir saat buldu. O gün ormana çıkmadı. Saati tamir etti, yerine bıraktı. Ertesi gün bir daha, sonra bir daha. Artık evinden çıkmadan insanları görmeden saatleriyle vakit geçirebiliyordu Halil.

Karısı ve çocukları bu haline dayanamadı, çekti gitti. Halil artık ormanda tek başına saatlerini tamir ederek yaşıyordu. Arada ormanlık alanda yükselen müzik Halil'in yaşadığını gösteriyordu. Gramofonda eski alaturka...

Bir sabah tüm ülkede saatler durdu. Oysa kimse Halil'in evine bozuldu diye saat getirmemi. 12 Eylül sabahı binlerin hayatını karartırken Halil İbrahim'i, Fatsa'yı eksik bırakır mıydı? O Fatsa ki Allah korusun ya tüm Türkiye'ye örnek olsaydı?

Olmalıydı. Askerler Halil İbrahim'in evine kadar arama yaptılar. Halil askerleri gördüğünde direğin dibine geçti, kafasını ellerinin arasına aldı. Akşama kadar öylece kaldı. Köylülerin çığlıklarına kafasını kaldırdığında tüm evi kül olmuş, bir masası, birkaç tane de eşyası kurtarılabilmmişti.

Halil İbrahim evsiz kalmıştı ama olsundu, hem Fatsa hem de Türkiye kurtulmuştu. Artık evi bütün ormandı. Belki müzik yoktu, belki saatlerin bir önemi yoktu. Ormanda yalnız mıydı değil yalnız bilinmez. Arada Fatsa'ya gider,

kim eline ne verirse toplar ormana dönerdi. Fatsa, aşını eksik koymazdı. Halil ormanda tek değil dir diyerek fazladan koyarlardı aşını. Halil de itiraz etmez ormanın yolunu tutardı.

Yine çarşıya indiği bir gün kimse Halil'e bakmadı. Ne Halil elini açtı birisine ne de birisi Halil'i çağırdu. Sadece fırının önünde durdu. Fırında tanıdık kimse kalmamıştı. Bakkal Nuri, Halil'i görünce kapıyı kapatmış, İsmail öğretmen kahvenin tuvaletine saklanmıştı. Halil kimseye hesap sormadı. Yoluna devam etti. Ormana vardığında yağmur başlamıştı. Hem açlık hem de yağmur dayanılır gibi değildi.

Dursun Dayı'nın yanına vardı. Işığı yanmıyordu. Tüm ışıklar sönmüştü. Saatine baktı, durmuştu. İçti sıklıkla Halil'in. Girdi samanlığa. Saatine bir daha baktı. Akrep ve yelkovan da Halil'i yalnız bırakmıştı...

Bağırışmalara uyandı. "Nerede o katiller?" diye bağıryordu asker. "Teröristleri saklıyorsunuz, onları besliyorsunuz," diye azarlardı Dursun Dayı'yı genç olanı. Halil samanlığa döndü. Kafasını ellerinin arasına aldı, sallanmaya başladı. Yelkovan mısın, akrep mi Halil İbrahim? Sallandı, sallandı. Saatın bozuk Halil İbrahim. Dağda kızıl ot biter, uslan be Halil İbrahim.

Bulunması çok sürmedi. Askerler Halil'i döverken ikna oldu komutan Halil'in terörist olmadığını. Bu sefer direğe bağlanmamıştı, dayı da az ya yemişti ama bir daha günlerini ranzaya bağlı, saatleri olmadan geçiremezdi Halil. Gün ağarmaya yakın askerler kahvaltı ederken kaçtı evden Halil İbrahim. Ormana az kalmıştı ki karşısına başka askerler çıktı. Kimse ne olduğunu anlamamıştı ki bir el silah sesi duyuldu. Halil İbrahim yere yığıldığında arkadan Dursun Dayı ve askerler yetişti, bağından vurulmuştu. Gözü açıktı. Zamanı dolmuştu.

Müfreze dağı sarar, Dağda kaçaklar arar, Geçit vermez kayalar, Hızlan be Halil İbrahim...

Not: Bu olayın üzerine Dursun Ali Akınat bu şiiri yazar. Şiirle birlikte Halil İbrahim'e küs ailesi biraz yumuşar ama artık geç olmuştur, vakit geçmiştir...

ORHAN AYDIN

Oy gidi Karadeniz

Doğduğum toprakların peşkeş çekilerek hırsızlanmasına tahammül edemiyorum. Evimizin önündeki çeşmeyi, her mevsim akan dereyi düşünüyorum.

Trabzon'a uçuyorum, günlerden 19 Ağustos Cuma.

1. Uluslararası Trabzon Film Festivali'nin yarışma bölümünde oynadığım bir film var, MEZARCI.

Uçakta tek boşyer yok. Tüm koltuklar simsiyah giysili, yalnızca gözleri görünen peçeli kadınlarla, İŞİD sakallı erkeklerle ve çocuklarla dolu.

Hostese sordum.

-Riyaduçağı mı bu, Trabzon mu? Gülümsedi.

-Hep böyle efendim, yalnızca biz günde 3 uçuş yapıyoruz, hepsi dolu, diğer şirketlerin ise toplam 7 uçuşu var.

-Ne var Karadeniz'de petrol mü?

-Yeşil, yeşile tutkunlar ve derelere, yaylalara.

Yanımdaki Hopalı karşıyor söze.

-Bütün oteller dolu, yaylalarda evler, arsalar alıyorlar. Geçen hafta Arhavi'de bir Katarlı otel satın aldı, yetmedi yanındaki arsaları da aldı, inşaat yapacağı söyleniyor. Karadeniz'i turizme açıyoruz diye bağırıyorlar ya, yalan. Gelsin görsün millet, her yer beton, eskiden boş buldukları yere cami yapınlar şimdi betondu ev, otel, AVM yapıyorlar. Yaylalarn, köylerin canı çıktı. Bu gidiş gidiş değil. Sonunda bize buralarda yaşam hakkı kalmayacak.

Adamların parası var. Bastırıyorlar parayı tüm dere boylarını, yaylalarımızı, çaylıklarımızı satın alıyorlar. Uzunğöl ne olduysa tüm Karadeniz o olur. Yakındır Ayder'i gören tanımayacak, kına yansınlar.

-Satmasın bizimkiler.

-Milletin canı boğazında ağabey, iş yok, ne çay para ediyor ne fındık, ne halt edecek. Başını sokacak bir dam kalacak, gerisini satacak.

Uçakta çocuklar hiç rahat durmuyorlar, koltukların tepelerine tırmanan afacanlar var, hostesler yarı gergin yarı güleç işlerini yapmaya çalışıyorlar. Bir kakofoni ki sormayın, neredeyse her kafadan bir ses çıkıyor ve nedense tüm yolcular bağırarak konuşuyor. Sıra 'ikram servisine' geliyor.

Çaprazımdaki peçeli kadına bakıyorum göz ucuyla. Nasıl yiyecek o sandviç ve meyve suyunu nasıl içecek, ağzını görmüyorum kapalı ve her yeri simsiyah, bir gözler ağıtkta bir eller. Utanıyorum izliyor olmaktan. Bir insan bir insana dahası bir inanç bir inanana bunu nasıl yapar. Bir işkence izliyorum. Eğiyor başını, bir eliyle peçesini kaldırıp, yemeye çaballıyor. Önceleri makarna yemeye çalışan bir kadın daha görmüştüm. Sonunda ağlayarak, fırlatıp atmıştı tabağı. Ancak şimdi bir zulüm izliyorum. Meyve suyu kucakına dökülüyor, yanında oturan hiç alırdmadan geviş getiriyor. Bu nasıl inanç?

Hopalı fark ediyor izlediğimi.

-Ha bu nedir ağabey ya, ha bu nedir? Benim ananın da başı kapalı ama ha bu budur, 21. yüzyıldayız. Eziyettir bu. Bir adamın bir kadına eziyeti.

İnsan kendi memleketinin ağacını, kuşunu, suyunu, toprağını ve insanını nasıl talan eder?

-Bir dinin bir kadına ömür boyu işkencesi.
-Hepsinin en az iki eşi var ve en az beş tane çocuğu.

Hostesler yoruluyor, buna can mı dayanır, bütün uçak tıknıyor ve çocuklar hiç aman vermiyor.

Bu fasıl neredeyse inişe geçiş anonsu duyulana kadar sürüyor. En son gördüğüm önündeki koltukta oturanın yandakilere baklava ikramıydı. İniyoruz. Severim ben coğrafyayı. Bu toprakların çocuğuyum, hep yağmura ıslık çalan yamaçları, aldığı nefes, yeşilin amansız çılgınlığı, denizinin asi oluşu, insanın fıkra gibi şakraklığı, mertliği, müzikle olan yolculuğu ve dağların doruklarına kadar uzanan yalnızlığı severim.

O küçük havalımında neredeseyse adım atacak yer yok. Hopalı ile sıyrıldık aralarından. Kapının önünde ellerinde kâğıtlarla onlar ca insan bekliyor. "Arap müşteri" hareket getirmiş memleketel! İki genç hemşerim karşıyor, kucaklaşıyoruz. Serviste "Koyverdu gittin beni." çalıyor, Kazım'ın sesi işime işliyor. Üniversitenin oteline geliyoruz, biliyorum burayı, dalga sesleriyle uyunur. Hayret otel boş gibi, soruyorum.

-Efendim burada akademisyen ve mimarlar var, Mimarlar Odası'nın bir toplantısı için.

Rahatlıyorum biraz, tuhaf.

Filmin gösterimi yakındaki bir AVM'de olacak. Daha kapısından başlıyor kalabalık. Sanki içeride her şey bedava dağıtılıyor.

Her tür markanın olduğu bir pazar burası, hepsi birbirinden pahalı, benim yurttaşların buradan alışveriş yapmalar kaçılar.

Tuhaftır dükkânlar boş ama yemek katı denen bölümde, tek boş sandalye yok.

Film gösteriminden mutlandım, az seyirci vardı ama jüri üyeleri bile 'en fazla bu filme ilgi var' deyince sustum.

Festival organize etmek ustalık ister, beceri ister, sanatsal-kültürel bir akıl ister, çalgıcı organize etmenin bile bir adabı vardır.

13 film davet ediliyor sun, 'yarışmalı ve ödüllü' diyorsun ama boş salonlarda gösterim yapıyorsun!

Geçen yıl Antalya'da aynı düzey vardı. Uluslararası Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin önce "Altın Portakal"ını attılar bu sene de ulusal yarışma bölümünü.

"Burası mikrofonu eline alan her oyunculunun, her yönetmenin hükümete laf edeceği yer değil" diyen bir kara akıl var perde gerisinde.

Anlayacağınız ülkem sinemasının tarihini, emeğini, alın terini içindeler. 53 kez yapılan ve onlarca namuslu, erdemli sanat yapıtının, yaratıcılarının hayata ısdığı ulusal yarışma bölümünü yok ederek, sinema adına yaşanmış ne varsa hepsini mezarla gömmeye karar verdiler.

Ancak beceremeyecekler. Hazırlık halindeyiz, "Biz yaparız" diye yola çıktık.

Yemeğe gidiyoruz. Of'tan gelen dostlarım var, Arsin sahilde hangar gibi bir lokantadayız. Yer ayırmış olmasalar ayakta kalacağız. Yer gök simsiyah ve gürültü kaydı yapsanız ancak o zaman durumu anlarsınız. Dışarı kaçıyoruz.

Yağmur başlıyor. Nasıl çlgın, nasıl hırslı, bir sızıntı içinde ağır gibi.

Masanın konusu festival, filmler filan değil, bölgenin içinde bulunduğu durum.

Bir oyuncu arkadaşım.

-Ağabey vallaha kendimi Arabistan'da hissediyorum, yani oraya gitmişim gibi. Gülünüyor.

Of'tan gelen Süleyman Bektaş:

-Bu ne ki Ordu'dan Artvin'e kadar her yerder. Gelsinler, gezsinler, yesinler, içsinler, doğanın tüm nimetlerinden yararlansınlar itirazımız yok ama birilerinin aklına uyup yaylalarımızı, derelerimizi satın alıp işgale kalkmasınlar. Her şeyin bir sınırı yok mu?

Artvin'i düşünüyorum, çocukluğumun bayır gülünü yok ediyorlar, zor tutuyorum kendimi. Hiç yeri değil!

Susuluyor.

Mimarlar Odası Genel Başkanı Eyüp Muhçu arıyor, "Kıyı Bölgelerine Mimarlık, Karadeniz'in Doğa ve Tarih Değerleri Risk Altında" başlıklı toplantılar düzenlediklerini aktarıyor.

-Karadeniz hızla Ortadoğulaştırılıyor.

-Görmüyorlar mı?

-Göre göre yapıyorlar.

Canım acıyor bir kez daha, koca örgüt ayağa kalkmış dinleyen yok. Mimarlar sürecin dışında itiliyor. Talanın önu açık.

-"Direneceğiz," diyor Başkan "Direneceğiz."

Uyku tutmuyor.

Doğduğum toprakların peşkeş çekilerrek hırsızlanmasına tahammül edemiyorum.

Evimizin önündeki çeşmeyi, her mevsim akan dereyi, değirmenleri, ahat,

kızılçık, ceviz ve kiraz ağaçlarını, içinde kaybolduğum ormanı, sis denizini düşünüyorum.

İnsan kendi memleketinin ağacını, kuşunu, suyunu, toprağını ve insanını nasıl talan eder?

Sabahın alacasında yine aynı kalabalığın içindeki birkaç yabancıdan biri olarak geri dönüyorum.

Hopalı Hemşin kardeşimin söyledikleri var yüreğimde.

-Gericiğin yapamayacağı yok ağabey, diklenmezsek ezip geçecekler her şeyi.

Gökçe Kılınçer Gazi Üniversitesi

yıllarım... Londra'ya gittikten sonra bile bırakmadığım, vize ve finaller için, 3 sene boyunca, Türkiye'ye her bir buçuk ya da 2 ayda bir gelmemen neden olan, bana pahalıya mal olmuş yıllar... Benim için not toplayıp biriktiren, bana çorba yapan, çok güzel arkadaşlıklar edindiğim yıllardı aynı zamanda. **Ankara...** Edebiyatı, şiiri ve tek başınalığı bana yükleyen şehir... **İşletme fakültesindeyken müzik...** Hafta sonlarında, acemice yapılan, daha çok bir karın ağrısını dile getirmek için yaptığımız, nasıl çaldığımızdan çok, ne dediğimizden daha önemli olduğu zaman. **Müzikle ilk tanıştığımda...** Bir daha asla canım sıkılmayacaktı... **Sonbahar...** Her mevsim bu mevsim. Bu mevsim her mevsim. Londra'da... **Londra'da yaşamak...** 200'den fazla dilin konuşulduğu, insanı dünya vatandaşı olmaya adım adım iten muazzam deneyim. **Türkiye'ye her geldiğimde...** Güneşe yüzümü uzatıp tam orada saatlerce kalıyorum... **Enstrüman çalmak...** Mustang, bir kadeh viski ve Hicaz birleştiğinde bolca yaptığım eylem. **Retro-Pop müzik...** Müziği bir takım tanımlarla anlatmayı sevmesem de, benim müziğimi ifade eder.

Albüm hazırlık süreci... Günde 5 beste yapıp 4 ünü çöpe attığım süreç... **Aşk Beni Bulunca...** Müzikte kendimi bulduğum parça. **Hicaz müzik stüdyosu...** Müziği tüm yönleriyle öğrendiğim ve öğrenmeye devam ettiğim yuvam... **Cover yapmak...** Ölümsüz eserleri söylemekten haz aldığım durum. **Her bir bestem...** Acele etmeden, yavaş yavaş...

Belki ofsayt da kadınları anlamıyordu

SEDEF ORMAN

Futbola bir dargın bir barışık ilişkimi en iyi özetleyecek kelime 'aşk' olur. Taraftarlık da aşk gibi bir körlük hali çünkü. Hatta belki de aşkı en iyi tanımlayan şey körlük olabilir.

Futbol ve kadın aynı cümle içinde kullanınca sesler hemen yükseliyor. Aşağılamalar, yakıştıramamalar, beğenmemeler. Çünkü erkekler, tek kadınların onların mahrem alanlarına girmemizden korkuyorlar. Bana kalırsa da futboldan biz kadınlara sağladığı yegâne güzellik bu: Erkeklerin girilmesi yasak alanlarına girmenin dayanılmaz güzelliği.

Tutturmuşlar kadınlar ofsayttan anlamak diye. Kusura bakmayın ama daha hakemlerin çoğu ofsayt anlamıyorken nedir bu kadınlar haksız yüklenme? Hem belki ofsayt da kadınları anlamıyor, ne dertlerimiz var bilmiyor, biz hiç sorun ediyor muyuz?

Benim futbol sevdam evlilikle başladı. Taçlarla, kornerlerle, şutlarla, penaltılarla, gollerle dolu askeri bir müfredattan komando eğitimi aldım. Öyle ofsaytlara falan pabuç bırakmam. Siz futboldan çok anlayan beyefendilerin 'iyi pastı' deyip geçtiği pozisyonlarda ben o pasın uzun pas mı, kısa pas mı, dikine pas mı, ara pas mı veya yer kaç pas mı olduğunun doktora tezini yazarım.

Bu futbol taraftarlık eğitimi de öyle kolay değil. İçinde marsları ezberlemek de var, maç saati televizyonun bir metre önünden geçmek de. Takım yenildiğinde evde çıkmamalı mesela, yendiğinde ise somurtulup oturulmaz. Bir de maç günleri salonu güvenli bölgeye döndürmek gerektiğini unutmamak lazım. Anneanneden

kalma kıymetli vazo ya da hediye gelmiş cam obje varsa onlar dolaba koyulur, risk almaya gelmez. Bu eğitim gol odasına yerinden kıpırdamamakla başlayıp, gol olmadığında yerini değiştirmekle, hatta yerle kalmayıp kıyafetlerini değiştirmeye kadar gider.

Kadın olmanın deplasmanda seyircisiz maç oynamaktan zor olduğu bu ülkede bir de erkeklerden futbol ambargosu yiyoruz.

Ama kusura bakmayın beyler, biz futbolu seviyoruz ve sizin futbola nanoteknoloji boyutu kazandırmak için yaptığınız tüm çabalara rağmen sonuçta hepimiz biliyoruz ki uzaya füzeye göndermiyoruz. Sadece topu ağlara gönderiyoruz! Hatta morallerinizi bozmak istemem ama futbolu bazen sizden iyi de anlıyoruz.

Herkesin futbolu sevmek için farklı nedenleri olabilir. Herkesin futbolla ilgili anıları, hayalleri, rüyaları olabilir. Beni de bu çeşitlilik etkiliyor zaten. Normal şartlarda asla uzlaşmayacak iki insanın bir gol sevincinde kucaklaştığı gibi kucaklaşmasını başka hangi duyguyu sağlayabilir? Yolda tuttuğun takımın formasını giyen insana duyduğün güven bir başka oluyor.

Futbol bir oyundan öte, arkadaşlar, eşsiz sevinçler, unutulmayacak anlar anlamına geliyor. Ağlamak, gülmek, hırslanmak, yenmek, yenilmek, hüznün ve mutluluk gibi duyguların toplamı. Yani aslında futbol denen şey, hayatın özü, hatta ta kendisi demek tir. Bu yüzden futbol bana kör, gözü kara bir aşkı ifade ediyor. Futbolu anlamıyor değiliz, yalnızca erkekler gibi anlamak istemiyoruz.

Kadın olmanın deplasmanda seyircisiz maç oynamaktan zor olduğu bu ülkede bir de erkeklerden futbol ambargosu yiyoruz.

TEŞ KÖSE

Okul hayatınız boyunca yaptığınız en büyük haylazlık?

Okul hayatım boyunca tek haylazlığım, benim dışımda gelişen haylaz bir duruma tesadüfen dahil olma ktı. Üniversite yıllarımda numaram küçük olduğu için bazı sınavlara, alttan derslerini temizlemeye çalışan, yaşca benden epey büyüklerle sınava girdim. Bütünlemeye kalacağım çok aşikâr olan bir sınavda, alttan kalan bu zor derslerini temizlemeye ahdetmiş yıllanmış öğrencileri, kurduğu büyük kopya organizasyonuna denk gelmişim. Bu zor derste hiç çalışmadan geçmek, okul hayatımın en tatlı haylazlığıydı.

En zararlı alışkanlığınız nedir?

Kolay alışkanlık edinemedek.

Hangi kötü karakter olmak isterdiniz?

Jaws

Ne olduğunda/kimin karşısında heyecanlandığınız ayağınız dolarsa?

Sözlüye kaldırılmaz gibi hissettiğim durumlarda.

Bir suç işleyecek olsaydınız ne olurdu?

Dâhiyane planlanmış soygun filmlerini çok severim. Sıkı bir ekle Robin Hood'culuk oynardım.

Dalga geçtiğiniz bir özelliğiniz?

Kendime Balık Dori diye dalga geçerim. Özellikle isim ve yüz hafızam zayıftır.

Bir insan ne zaman tehlikeli olur?

İnsan öleceği günü bilirse çok tehlikeli olabilir.

Yıkamak istediğiniz gelenek var mı?

Ben "Sadece kız çocuklarına oyuncak bebek alınır" anlayışını yıkmak isterdim. Kız çocukları kadar erkek çocuklar da bebekle oynamalı. Onlar da geleceğin babaları. Cinsiyet ayrımcılığının ilk tohumlarının oyuncak reyonlarına atıldığını düşünüyorum.

Size aşık olan birine yaptığınız en kötü şey?

Aşık olmuş işte daha ne yapayım?

Kitap

"Elindeki kitabı bıraktı. Sevgilisi yine saçlarını öpmeye gelmişti.

Sevgilisi, yüzünü kızın uzupuz saçlarına gömüp kokusunu içine çekmeyi çok sevdi. Aniden, oturduğu koltuğun tepesinden Örmücek Adam gibi sarkarak kız burnuna, dudaklarına öpücükler kondurmaya başladı. Bu sevgi gösterisi karşısında okuduğu kitaba odaklanıması imkansızdı. "Saçların ne güzel..." dedi sevgilisi. "Seninkiler de çok güzel!" dedi kız gülerek. Bir yandan da kendisini aşka boğan erkek arkadaşının üç numara tıraş edilmiş, neredeyse saçsız başını okşuyordu. "Benim saçlarım yok ki. Senin saçına bak, irmaklar gibi uzuyor resmen."

"Çünkü benim saçım seninki kadar kısa olsa çok çirkin olurum!" "Asıl ben uzatınca çok çirkin olurum." "İkimizin yerine ben uzatırım o zaman," dedi kız. Sevgilisi koltuğun arkasından bir hamleyle yanına zıpladı. Kızın yüzüne öpücükler kondurmaya devam ederken pısmık kelle gibi sırtarak "Ne okuyordun? Böldüm mü? Rahatsız etmiyorum ya?" diye sordu.

Elindeki kitabı kapattı. Keyifli bir romandı, yürek ısıtan bir aşk hikayesiydi okuduğu. Ama açıkçası bu bölümdeki saç şakasını beğenmemişti. Çok kısa saçlı erkek, çok uzun saçlı kız ve kızın "Ben ikimizin yerine de..." cevabı... Ne kadar fedakar, ne kadar cefakâr... Aman... Bunlar açıkçası biraz bayağı geliyordu ona.

Yaşadığı dünyaya, keskin cinsiyet rolleri kimsenin ilgisini çekmiyordu.

Serbestçe, yalnızca insan olmanın meşru olan. Herhangi bir modanın, herhangi bir şekil-şemal akımının, kişinin kimliğini veya aşka bakış açısını etkilemesi, bundan yüzlerce yıl öncesinde kalmıştı. Tamam, okuduğu çok eski bir romandı. Yine de geçmişte insanlığın bu konulara bakış açısının nasıl olduğunu hatırlamak can sıkıcıydı. Aşkın bu hali, ona göre sıkıcıydı.

"Acaba fazla mı tepki veriyorum? Sadece romantik bir an mı bu okuduğum?" diye düşündü. İlkokuldan beri öğrendiği "muhakeme dersi"ni hatırladı. Altı yaşında çocuklara, okuma yazmayla beraber kendi görüşlerini sinemayı öğretiyorlardı. Aklında filizlenen bir düşüncüyü, tam tersini düşünerek ele almak, onu çürütecek soruları kendine sormak ve en önemlisi "Bu düşüncem tamamıyla doğru mu? Yoksa biraz şöyle de olabilir mi?" soru kalıbını her fikrin karşısına dikilebilmek gerekiyordu. Bütün dünyada herkes, her gün bunu yapıyordu. İnsanlık tarihi boyunca binlerce yıl süren savaşların sonunda muhafaza edilebilen hakiki bir barış durumu, işte böyle sürdürülebilirliği. İnsan her akına geleni hemen sahiplenmeyince, dünya herkesin yaşayabildiği bir yer oluyordu. Gereken tüm soruları kendine sorduktan sonra karar verdi: "Burada yalnızca samimi, sıcalık bir sevgi vardı. Cinsiyet rollerinden daha üstün bir hâl... Kişisel beğeniyi dayalı... Her kısa saçlı erkek ve uzun saçlı kız karakteri, bizi standart bir kalıba sokmaya çalışmıyor."

Yine de son kararı, bu eski romana daha sonra devam etmek oldu. Şimdi hazırlanıp çıkması gerekiyordu. Üzerine dünen giydiği örtü çöldü, geri dönüşüm için ayırdığı çöpleri ve akşamdan hazırladığı sırt çantasını yanına alıp evden çıktı. Bugün canı sosyalleşmek, merhabalaşmak istemiyordu. Bu yüzden asansörde kulaklıklarını taktı. Karşılaştığı komşulara başıyla ve gülümsemesiyle selam verdi. Kapıdan çıktı, geri dönuştürdüğü çöpleri doğru çöp kutularına koydu. Hareketle ürettiği enerjiyi

depolayabilen bisikletine bindi ve işe doğru yola çıktı. Bisikletle ulaşımın mümkün, yeşil enerjinin yaygın, insanların birbirlerine saygılı ve birbirinden farklı olmanın normal olduğu bir çağda doğduğu için şanslı hissediyordu. Okuduğu romanda da geçen, geçmişin dünyası korkutucu ve zorlu bir yerdi. O zamanlar hüküm süren birçok şey bugün kimsenin aklına bile gelmiyordu. Fanatizmin yerini merak, ırkçılığın yerini ışıltılığı, bencilliğin yerini bireysellik, kavranın yerini iletişim, eşitsizliğin yerini farklılığın ahenği almıştı. Ne din savaşları, ne para ve kaynak savaşları, ne nüfus azaltma çabası, ne de birbirinden üstün gelme isteği... Hiçbiri yaşadığı güne kadar hayatta kalamamıştı. İnsanlığın gelişimine katkıda bulunmuş kişi canından, özgürlüğünden ve daha birçok şeyden vazgeçmek zorunda kalan insanların anıtları ve onların dünyaya bıraktıkları kalmıştı sadece. Bugün gelinen noktada insanlık, geçmişine dair çok az şeyle gurur duyuyordu. Mühim olanın geçmişle gurur duymak değil, ondan öğrenmek olduğundu; yaşamının mucizesini hissedebilmek için anın içinde kalmayı her okulda her çocuğa anlatmak gerektiğini nihayet kavramıştı insanlık. İşte asıl gurur duyulacak olan buydu.

Eski bir romandan açılan düşünce kapılarının onu nasıl buralara getirdiğini sorgulamaya başlamıştı ki bugünkü iş yerine geldi. Bugün şehrin en büyük parkında çalışacaktı. Kelaynakların göç zamanı bitmek üzereydi, Afrika'dan dönmelerine çok az kalmıştı. Şehrin göbeğindeki parkın içinde, doğal kayalıklardan oluşan bir tırmanma alanı vardı. İşte bu kayalıkların tam tepesine kelaynakların rahatça yerleşip yazı geçirebilecekleri bir ortam hazırlayacaktı. Yalnızca daimi yolcularda olan sırlı bir özgüvenle dolu bu güzel kuşların, yakında başlarını üstünde uçacağı düşüncesi içini ısıttı. Afrika'dan Anadolu'ya bilgelik taşıyordu sanki kelaynaklar... İnsan, ne olursa olsun kuş kadar özgür, kuş kadar bilge olamazdı.

Omzuna dokunan bir el, onu son hızda giden düşünce treninden çekip çıkardı. Kulaklığını çıkararak arkasına döndü. İşli ışıltı gülümsemesiyle sevdiği adam karşısında duruyordu. "Günaydın!" dedi sevdiği adam, bütün ışıltısıyla, sevildiğinden habersiz.

"Günaydın. N'aber?"

"İyi. Kelaynakları bekleyorum! Hazır mısın yuvalarını kurmaya?"

Cüldü. "Hadi tırmanalım şu kayalığı..." dedi dışından. "Beni de böyle beklesen keşke..." dedi içinden. Bir gün kelaynakları kıskanabileceğini aklına bile getirmezdi. Kişi bendenkindi, kendine karşı bile komik duruma düşürebiliyordu.

Elindeki kitabı bıraktı. Hikâyeye ne kadar acı olsa da saat ilerlemişti, uyku bastırıyordu. Her ne kadar 4675 yılında geçen bir aşk hikayesi, sıkıcı işinden, kendini bir türlü veremeli hissedemeden geçip geçen günlerinden, dışarı çıkarken taciz edilme ihtimaline karşı haklarından feragat etmemek için inatla giydiği eteğinden, yalnızca araştırıp öğrenme ihtiyacı bile duymadıkları bir dine inanıldıkları için kendilerini doğru ve tüm dünyayı yanlış addeyen akrabalarından, arabasıyla, tatil fotoğraflarıyla, marka saatleriyle baya atmayla çalışan zayıf karakterli patronundan ve gösteriş için birbirleriyle yarışırken kişisel gelişimlerine zerre önem vermeyen arkadaşlarından çok daha çekici gelse de... 4675 yılında geçen bu aşk hikayesi, yarın aşkının okunmayacağı bekleme zorunda kalacağı. Sevgilisi yanına kıvrılıp saçlarını öptü. "Gözlerinden uyku akıyor; haydi yat canım..." dedi. Dönüp sevgilisinin üç numara tıraş edilmiş başını tuttu, gözlerine uzun uzun baktı, sonra dudaklara küçük bir öpücük kondurdu. "İyi ki varsın. Hep ol," dedi. Işığı kapatıp sarılarak uykuya daldılar.

Güzel bir bahar akşamıydı. Afrika'dan Anadolu'ya kelaynaklar uçuşuyordu. Afrika'dan Anadolu'ya, tüm insanlar uyuyordu... Elindeki kitabı bıraktı.

AYŞEN AKSAKAL

Arzu-hal.

İlgili Makama,
Sizinle aynı ülkedekiler olarak bu topraklarda doğdum.
Rüşveti oldum olası reddeden memur ailem sebebi ile bu memleketin pek çok şehrinde yaşadım. Doğum yerim ile ilgili hiçbir anım olmaması ve "Memleketin neresi?" sorusuna boş boş bakarak yanıt vermem bundandır. Çocukluk yıllarını tayin olunan şehirlerdeki okullara almışmaya çalışarak, ilk gençliğimi bir türlü oturmayan sınav sistemi yüzünden ders çalışarak, üniversite yıllarımı ise gündem değiştirmek için provoke edilen kampüslerde, inandığım değerleri savunmak amacıyla anayasal hakkım çerçevesinde yapılan gösterilerde dayak yiyerek geçirdim. Asla memur olmayı düşünmedim. Hızla değişen dengeler, öpemediğim eller, yukarıdan gelen emirler ve sürgünler istemedim. Çok acıdır ki tarih beni bu seçimimde haklı çıkardı. Hiç yeşil pasaportum olmadı ama KHK'nın acı listelerinde de adım yer almadı. Çocuk doğururken hiçbir merciye güvenmedim, kendime güvendim. Bu çocukların bakımında, eğitim, sağlık ve gelecek güvencilerinde sırtıma dayayacağım bir kurum olmadığı, tüm yükün ve sorumluluğun kendimde olacağı bilinci ile bu kararı verdim.
Anneliği endişesiz, kadınlığı mı özgürce yaşamak isterdim. Kendimi öldüden korumak benim vazifem oldu. Yolda attığım her adımda, eve döndüğüm saatte, o saatte seçtiğim güzergaha ve binmeyi tercih ettiğim her vasıtada sorumluluğu taşıdım. El kadar bebelere o tedirgin sokaklarda iş yerinde sağlımsız üstlerimi taşıdım. Eğlendiğim geceler etrafa eğlenmiş görünmeme baskısını taşıdım. Bu ülkenin bir sokağında sırf içimden geldi diye dans edememem, bir kayalıktan tek başıma güneşin doğuşunu izlememem, "Varınca ara", "Taksinin plakasını al" ile bitmeyen bir gecenin ukdesini taşıdım. Patlamalar teğet geçtiğimde aldığım derin nefesi, ölenlere üzülmeğin rahatça verememek, dostlarla eskilemek, işsizliklerine, hapisliklerine şahit olmak, koca bir kahkahayı ne zaman attığımı unutmak değildi yaşam planı.
Onca yıl çatışıp biriken paranın dolar

karşısında çöpe dönmesi, yıllarca kredi ödenip alınan eve garıp vergiler gelmesi, emekliliğin sürekli ötelenmesi, ikramiyesiz, tazminatızsız bir geleceğin belirsizliği, medreseye dönmüş müffredat benim talebim değildi. Bir kaset koyup arabanın teybine, yol üstü köy tesislerinde mola vere vere, giderdim memlekete. Geleceğim, güvenliğim ve özgürlüğümü vermezdim hiçbir yolun dublesine. Ömrümüzden eksilen özgürlük olacağına, yolun aldığı saatler olundu.
Buraya kadarki tüm süreçte siz de vardınız. Benzer hayatlar yaşadınız. Kiminiz biz sürgüne giderken Özal sayesinde ihracata havalı girmişti, iş bütyüyordu, kiminiz İl İmar'da tanidik bulup imara açılacak sit alanı kapatmaya çalışıyordu. Evde televizyonunuz hiç kapanmadı. Ana haber bültenleri ne derse inandınız. Sunucular neden değişiyor diye bile kendinize sordunuz. Kız alıp vermek diye bir utancı bu yüzyıla taşıdınız. Beğenmediğiniz inanç ve etnik kökene kızmıyormuşsunuz. Bankada üç kuruş paranız vardı. Çıkırsanız istikrarına milyonlarca çocuğun hayallerini satmıştı. Ölüler, kütüğünü öğrenmeden ağlamayı unuttunuz. Aşksız ömürlerinizin bedelini namus diye bir kavrama sarıp kadınlardan sordunuz. Nasıl bir şey olduğuna hiç bilmediğinizinden şerefi bacak arasına yordunuz. Vasatlığın sınırını bir gün bile zorlamadan, tabularınıza sarıp, büyük resme hiç bakmayıp, güce tapıp, her işinizi Allah'a havale edip, elinizi hiç taşın altına koymadan siz de aynı yaşlara geldiniz. Vasatın tasallutundan korkarım, tiksindirir. Yahudi soykırımından yıllar sonra yakalanan Nazi Subayı Otto Adolf Eichmann'ın Kudüs'te yargılandı. Bu alında Eichmann nezdinde soykırım suçunun yargılanmasıydı. Davayı takip edenlerden biri de savaştan kaçmayı başaran Yahudi Felsefeci Hannah Arendt'ti. Onun bu tarihi şahitliği dünyaya sizin gibilerin

ne mal olduğunu öğretti. İşte bu idam kararı ile sonuçlanan mahkeme sonrasında Arendt bir kuram ortaya attı: **Kötülüğün sıradanlığı**
Diyor ki: "Eichman aptal bir adam değil. Sadece kendi zihniyle düşünemeyen, egemen söylemi sorgulamadan iliklerine kadar çekmiş ve egemen söylemin dikte ettiği 'iyi vatandaş olma' kalıbıyla hareket eden sıradan bir adam. Öylesine içselleştirmiş ki topluma dikte edilen kamu ahlakını, terfi ettirmesi gerekirken neden o mahkeme salonunda olduğuna anlamaya çalışıyordu yargılama boyunca."
İşte ota yüzlerce yıldır buydu. Sizi de inandırdılar "iyi yurttaş, hayırlı vatandaş" kavramına. Karşı çıkmadıkça işleriniz yolunda diyecekti. Büyük bir ülkünün parçası olmanın gururu için tek yapmanız gereken ses çıkarmaktı. Üstelik bir yandan

İş bu iddianame ile beyan etmek isterim ki kötülüğün sıradan piyonlarınsınız. Ama kaybedeceksiniz. Çünkü yanınıza aklı ve kalbi almadınız.

palazlanacaktınız. Kişisel vicdanınızı, kendi muhakeme yetkinizi devrettiniz. "Millet adına, siyasi erk lehine yapılsın bu suç değildir," dediler, ceza vermediler ve buna inandınız. Kabul ettiniz. Dine, namusa, vatana, birliğe, dirliğe, kılıflara soka soka verdiniz kırbaça haklarını, demokratın, aydının, sekülerin, laikin, azınlığın sırtına. İş bu iddianame ile beyan etmek isterim ki kötülüğün sıradan piyonlarınsınız. Ama kaybedeceksiniz. Çünkü yanınıza aklı ve kalbi almadınız. Gün gelecek devran dönecek. Pişmanlık ve suçlulukla başka birine biat edip al dilemek isteyeceksiniz. O sisteme biat sökmeyecek. Kendiniz yürümek zorunda kalacaksınız. Yürümeyi bir unutmayım. Görselerim ilginize sunarım. Saygılarımı sunarım, zira hiç kalmadı. Gereğini düşünmenizi talep eder, bu metnin, desteklediğiniz sistem uyarınca suç sayılmaması adına imzadan imtina ettiğimi beyan ederim.

ÖNDER ABAY

Ekim

İstese de istemese de dünya değişiyor. Teknolojiden falan bahsetmiyorum, dünyanın iklimi, denizleri, havası değişiyor. Tarih boyunca dünyaya verilemeyen zararı son on yılda verdik. Buzullar eriyor, okyanus sıcaklıkları artıyor, denizlerin seviyesi yükseliyor, havadaki nem oranı sürekli artıyor ve bildiğimiz anlamda mevsimler yok oldu. Geçtiğimiz yaz Türkiye'de dolu sebebiyle üç kez hayat durdu. Daha çok sel, daha çok fırtına görür olduk. Son yıllarda birçok hayvanın nesli tükendi veya bu riskle karşı karşıya kaldı. İnsanın tabiatla olan ilişkisinde iki farklı yaklaşım vardır. Bunlardan biri ekosentrik, diğeri de antroposentrik yaklaşım. Yani ekolojiji merkeze alan, kendisini tüm canlılarla denk tutan bir anlayış bu. Diğeri de insanı merkeze alan ve tüm canlıları insanın çevresinde düşünen anlayış. Bilim ve sanat tarihinin en önemli kırılmalarından bazıları, insanın doğayı anlama çabasının ürünüdür. Da Vinci, Einstein gibi dâhiler, doğayı anlamaya çalıştıkları için dünyayı değiştirebildi. Doğaya hükmetmeye çalışan bütün aptallar ise ele dünyayı yok etmek üzereler. Bu aptalların ülkemizdeki yansımaları hemen her gün haberlerde de rastlayabiliyoruz. Durduk yere köpeğe tekme atarlar, kedinin gözünü oyanlar ördeğe tecavüz edenler gibi başlıklarla önümüze çıkıyorlar. Elbette bu bir abartı çünkü öngörülen felaket senaryoları gerçek olursa dünya yok olmayacak, sadece bir insanlar için yaşanmaz hale gelecek. İnsanlık yok olduktan sonra doğanın eski dengesine kavuşma yolculuğu başlayacak. Yani aslında bir insanlar kendimize biçtiğimiz anlamsız değer ve kibirle kendi sonumuzu hazırlıyoruz. Konuyu uzatmadan özetleyeyim. Bugünden 40 sene önce ineklerin ömür yaşları 30

Bizim sonumuzu ekonomi değil ekoloji belirleyecek. Tabiatın tahribatını doğa ağırlaymayacak.

yıldı, bu sene itibariyle 10 yıla düşmüş durumda. Koyunlar 30 sene öncesine kadar 10 seneye kadar yaşıyorlardı bu günlerde beş yaşından büyük koyun bulamıyorsunuz. Yıllarca yaşayabilen tavuklar çiftliklerde GDO'lu yemlerle besleniyor eğer 45 günde kesilmezse 50. günde vücudunda oluşan tümörler nedeniyle kendiliğinden ölüyor. Türkiye'de var olan tarım arazilerinin yüzde 60'ı bir çöl kadar verimsiz. Bugünden 50 sene önce hayvancılık ve çiftçilikle geçinen ülkede çoban bulmak bile imkânsız hale geldi. Öyle ki şu an içerisinde olduğumuz Ekim ayının ismi bile tarlayı sürüp ekmekten geliyor. Tarımla bu kadar iç içe bir ülkeyken ithal buğday alacak duruma geldik. Köylerde yaşam geçmiş yıllara göre çok daha zorlaştı. Geleneksel tarımı bilen son kuşak ölmek üzere. Bizim kuşağımız ne ağaç aşılmasını ne de süt sağmasını biliyor. Kentlerde geberene kadar çalışmak köylerde kendi emeğinle var olmaktan önemli hale geldi. Patronlardan köpek gibi mamele görüp organik ürünlere beslenince mutlu olan insanlar haline dönuştük. Gezen tavuk yumurtasına iki katı fiyat ödemeyi seviyoruz. Hayatımızda neyi ne kadar yiyeceğimizi söyleyen beslenme uzmanları var. Artık mevsimlerin değiştiğini anlayamıyoruz bile. Çünkü kendimizi önemli hissettiren sistemin içerisinde kendimizden başka hiçbir şeyi önemsemeyen asalaklar olduk. Kibirden oluşan kuleler diktik içimizde. Kendi depresyonumuzun kahramanımız. Düşüğümüz çukurdan dünyayı izliyoruz. Düşüğümüz kuyudan çıkmak için çalışmıyor aksine bu kuyuyu seviyoruz. Savaşlar biter, krizler geçer ama tabiatın tahribatını geri çeviremezsiniz. Bizim sonumuzu ekonomi değil ekoloji belirleyecek. Tabiatın tahribatını doğa ağırlaymayacak.

“sizden gelen”

aklımı geri aldım

İşiyi kestiğin yerden doğurduğum umutla selamladım seni. Çiçekleri güneş gören bir yere koydum. Sökük donum diktim, he bir de bir fıncan kırıldı ayağımın üstünde, temizledim. Gayeri iyiyim. Sıradan görünün her şeyi özenle yaptığım günlerle selamladım seni. Şimdi daha bendim. Seem yüzüne çarptığı için bana geri dönmüş meğer. Şimdi daha kendimim. Bulgurları yıkardım, saçımı kurattım. Sevdigini sandığım mai kotumun cebinde mendil unuttuğum, yılanınca her tarafı bembeyaz olmuş, silkelledim. Silkindim, şimdi yeniden uyandım. Yeni benle selamladım seni. Çalar saatli bir düş kurdum. Aklımı geri aldım, gördüklerimi ayıkladım piring tepesinden. Gördüklerimi biriktirdiğim zihniyi buruşturup attım. Dalmışım.. Çalar saatini esine uyandım. “Düş” rüm uyandığım gerçekte seni ayıkladım.” Karabasan”, “kabına sığmayan” coşkuyla elimi uzattım, tokamı alıp dişlerimin arasında araladım. Saçımı toplamak için iyice açtım tel uclarını. Siiriydi düşünceler elime battı kanamadı yarım. İçeri gıcılca süzülen ışıktaki kaçışın tosları kovaladım. Uzun yolculuklar çekti canım uzun sohbetler tadında ve geçirdim içimden; hava deniz koksı, mis gibi hal olsa rüsgâr, dönen başımı durdurca... bir olta bulaşam derinlerimden beni çeken bir bahanem olsa, bir de bana ne olsa hayati Geçmişle uğurladım seni...

Pelin Büyüak

ALPAY ERDEM

Mutluluk

Yazları hep köye giderdik çocukken. Koca bir yaz köy. Ne mutluymuşum. Bence mutluluk alışkanlık yapan bir şey. Eğer ömrünüzün bir döneminde pürüzsüz bir mutluluk yaşadığınız, ömrünüz boyunca hep onun peşinde koşuyorsunuz. Mutlu olmayı hedefliyorsunuz. Mutlu bir yaşam sürmeyi hayal ediyorsunuz. Ve aynı şekilde mutsuzluk da bir alışkanlık tabii. Mutluluğu bilmeyen hep mutsuz oluyor. Mutluluğu aramıyor. Bilmediğiniz bir şeyi aramazsınız. "Çevrenizde potansiyel mutsuzlar mutlaka vardır." İşte bu arkadaşlar maalesef mutluluğu bilmeyen insanlar. Maalesef. Köyde benden yaşça büyük bir kuzenim vardı. Büyük çılgındı. Kafasına esiyordu, kaynak makinesi alıyordu. Evin alt katı atölye gibi bir yerdi. Önce kaynak makinesi alıyordu, ardından atölyenin önüne bir kamyonet dolusu demir yığılıyordu. Büyük manyaktı. Geceden karar veriyordu, sabaha demir ustası oluyordu. Eniştem para konusunda hiçbir sıkıntı yaşamıyordu kendisine. Çünkü yanı biliyordu ki boşa gitmeyecek o paralar. Sen bana para ver, ben onunla çikolata alırım. Kuzenime para veriyordun, demir alıyordu. Yaşça benden büyüktü evet ama yine de çoktu. Çocuk eve demir alır mı? Hadi aldin, almadı, aldin hadi, o demirleri kesip, biçip, kaynaklayıp, o demirlerden dünyanın en güzel kapılarını yapar mı? Yapıyordu. Yetmiyordu, duvarlara balkonlara demirden saksılıklar yapıyordu. O öyle dünyayı unuttuyordu demirlerinin başında. En büyük zevkim kuzenimi çalışırken izlemek olmuştu bir süre sonra. "Çünkü bir mutluluğu izlemek mutluluktur." Kedi beslemenin en büyük keyfi, kusursuz bir keyfi izlemektir mesela. Denize gitmedim, top oynamaya gitmedim, mısır tarlalarına koşmadım, ağaçlardan erik koparmadım, derdim günüm oturdum kuzenimi izledim. Bir gün, "Sen de çalışmak istiyosun mu?" diye sordu. "İstiyosun mu?" Dünyanın en güzel sorusuydu bu. Ama hayır, istemiyordum işte. Sadece izlemek istiyordum. Geçenlerde televizyonda bir demir ustasını izledim. Kırk yıldır bu işi yapıyor. İşine duyduğu aşk karşısında şaşırımadım. Bayağı, uykular kaçmalı, "Sabah olsa da şu hayal ettiğim parmaklığı yapabilsem," kuvranmalı. Aklıma kuzenim geldi. Ve işte ben de oturdum, bu yazıyı yazmaya koyuldum. Bence mutlu insanlara çok şey borçluyuz. Fakat mutlu olmak yine de çok zor. Çünkü rahat bırakmıyorlar. Bırakmıyorlar ki şöyle ağır tadyıla bir mutlu olalım. Minicik mutlu anlarımızı "rahatıyla" yaşayalım. Geçenlerde mesela İstanbul'da bir koruda kuşa bakıyorum öyle, çok küçük kuş ama, doğada gördüğüm en küçük kuş olabilir, hayranlıkla öyle dikkatle bakıyorum, yanımda ekip arabası bitti. "Ne yaparsın kardeş sen öyle dikkatli dikkatli," gibi bir sorunun muhatabı oldum bir anda. "Kuşa bakıyorum," dedim. Koruda neye bakılır. Kuşa bakılır, sincaba bakılır. Zannedersem beni de röntgençilerden zannetti. Gerçi biraz süzünce şöyle bir beni, öyle bir insan olmadığımı anladım galiba. Bisikletimle gelmişim, sporcu bir insanım, "Ha iyi o zaman," dedi, uzaklaştı öyle araba. Orada çünkü yiyeşen sevgiller oluyor zaman zaman, tuhaf tuhaf da tipler geziniyor. Beni de ilk başta o tuhaf tiplerden zannettiler belli ki. Gitti öyle ama tadım da kaçtı. "Bir insanın en büyük özgürlüğü kuşa bakmaktır." "Çünkü bir insan kuşa bakarsa kuş olur." Hayatlarımızın içine el birliğiyle ediyorlar. "Kuş olmamızı istemiyorlar." Bazen bilinçli, bazen bilinçsiz, bir şekilde mutluluğumuzu ellerimizden alıyorlar. Kuş olmamızı istemiyorlar. Ayıldım oradan sonra. Sonra serçeleri toprak banyosu yapırlarken gördüm başka bir yerde. Oturdum onları izledim. Yine mutlu oldum. Yine kuş oldum. Eğer kuzenimi izlemeseydim öyle, biliyorum, çabuk yıldırdım. Ama ben mutlu bir kuzen izlemiş biriyim. Kolay kolay kimse engel olamaz mutlu olmama. Resmen böyle.

GERİSİ SENDE

Barış İnce'nin öyküsünü tamamla
#baruldergi Etiketle - Paylaş
gerisende@gmail.com
adresine yolla yayımlayalım

Mahalleye girdiğinde onu görenlerde oluşan sevinçin arkasında, sadece dinleyecekleri hikâyesinin lezzeti değil her geldiğinde getirdiği yepyeni icatları ya da merak da yatıyordu. Merak aynı zamanda umut içeriyordu. "Acaba bu kez yrtar mıyız" umudu...

Yazar: Barış İnce ve.....

Öyküyü tamamlayıp gerisende@gmail.com adresine gönderebilirsiniz. Seçilen öykü gelecek ay dergimizde yayınlanacaktır.

Şenlik dağıldı bir acı yel kaldı bahçede yalnız
O mahûr beste çalar müjgânla ben ağlaşırsız

Attılâ İlhan

Ben iç
dünyama
dönüyorum.
Orada hayal
kırıklığına yer
yok

Oğuz Atay

- İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam ve Org. San. Tic. Ltd Şti adına Ümit Bektaş
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Kemal Can Kaya
- Yayın Kurulu: Önder Abay, Barış İnce, Meltem Yılmaz
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen, Onur Behramoğlu
- Editörler: Gizem Çolak, Meral Çınar
- Sokak Ekibi: Can Binalı Aydın, Onur Tunçay, Selin Kalkan, Merve Bavra
- Reklam ve İletişim: reklam@brgjans.com
- Kapak İllustrasyonu: Hüseyin Sandık
- Grafik Tasarım: Erdal Bektaş
- İletişim: 0(212) 260 5878 - iletisim@bavuldergi.com - reklam@brgjans.com
- Adres: Çiğdemli Mahallesi, Barbaros Bulvarı, Petek Apartmanı, No:73 Kat:3 Beşiktaş
- Baskı: UNİPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
- Adres: Ömerli Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159
- Hadimköy Arnavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
- Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
- Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 2110
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

Kemal: Arkadaşlar iyi bayramlar, sabah vakitlice uyanın. Fazla kavurma yemeyin.

Önder: Selin sen toplantıya gelme artık uyumak için başka bir yer bul.

Yasemin: Sana buradan bir tane kurbanlık dana getirsem gelirken barışır mıyız Önder?

Efe: Hep beraber tekneyle açılalım arkadaşlar. Sahil güvenlik gelip Gb'ne baksın istiyorum.

Onur: Ben uyanır uyanmaz koşmak istiyorum arkadaşlar size de oluyor mu?

Can Binalı: Meral seni görmediğim üç saat içerisinde zayıflamışsın.

Meral: Can şuan dünyada en çok sevdiğim insanlar zivresine hızlı bir tırmanış yapıyor.

Önder: Meral inanma şuna ya ayınlarını sabah bana da söyledin. İltifat yaparak kendini sevdiriyor.

Meral: Ben artık sadece beni mutlu eden şeylere inanmak istiyorum.

Can Binalı: Ben bir kere görüşmek için Ankara'dan bir kadın çağırdı. Aynı gün gittim kadın gelmedi. O günden sonra flört işlerini bırakıp esnaf aldım, Önder Abayla takliyorum.

Gizem: Romantik cümleler kuran erkeklere inanmayı 18 yaşında bıraktım.

Can Binalı: Gizem kalpsiz biri olduğu için benim gibi ince birinin bir sevd peşinden il il gezebileceğine inanmıyor.

Merve: Gizem kalpsiz değil, bu ülkede yaşayan realist bir kadın.

Selin: Tark edildim desteklerinizi bekliyorum. Bir sokak kedisi kadar sevgisizim.

Yeşim: Selin o kaybetti, kesin bilgi. Yoksa ben aşkın kendisine açığım.

Onur: Editörlüğü bırakıp bir çay ocağı açayım diyorum. Sonuçta birbirine çok benzeyen meslekler.

Meral: Yazın o kadar düşünce gittim ki altın aldığım kuyumcuyla artık arkadaş gibiyiz.

Onur: Kuyumcuyla arkadaş olmak da çok havalıymış.

Merve: Ben yine akbili kaybettim, çantam koptu, ağızda yaralar çıktı. Artık kurşun döktürmenin vakti geldi bence.

Can Binalı: Sizin de içinizden ansızın birine vurmak geliyor mu? Yoksa benim psikolog zamanım mı geldi?

Yeşim: Umut, kışmanın altında kalıp üşümüş. Zengin hastalığı işte.

Gizem: Ya bu çocuk tam prens valia. Alahattan gece havuza grip zatürre olmadı.

Umut: Ebelte bazen çiçek app bazen solacaktır.

Gizem: Ben yokken Beşiktaş'a UFO gelirse çok üzülürüm.

Selin: Ben de uzaylılar geldiğinde onları karşılayan ekiple olmak isterim. Onlara kalıyorsa tutup lokum etmek isterim.

Önder: Arkadaşlar 24yılmış kutlu olsun! Herkesin ellerine sağlık artık tek ruhla daha kalabalığız. Umarım 20. yılımızı da hep birlikte kutlarız. Var olun.

OT-SABİ *Yılmaz Aslantürk*

